

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 15.12.2020 r.
COM(2020) 824 final

2020/0360 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej
i uchylające rozporządzenie (UE) nr 347/2013**

{SEC(2020) 431 final} - {SWD(2020) 346 final} - {SWD(2020) 347 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

W 2013 r. ustanowiono nowe ramy transgranicznego planowania infrastruktury energetycznej w celu zmodernizowania i rozbudowy europejskiej infrastruktury energetycznej, aby rozwiązać problem rozdrobnionych połączeń międzysystemowych między państwami członkowskimi, zakończyć ich izolację od sieci gazowych i elektrycznych, zabezpieczyć i zdywersyfikować dostawy, źródła i trasy przesyłu energii w Unii oraz zwiększyć integrację odnawialnych źródeł energii. Dzięki rozporządzeniu TEN-E umożliwiono Unii realizację jej podstawowych celów polityki energetycznej poprzez ustanowienie zasad określania terminowego opracowywania projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, które zapewnią interoperacyjność transeuropejskich sieci energetycznych, funkcjonowanie wewnętrznego rynku energii, bezpieczeństwo dostaw w Unii oraz integrację odnawialnych form energii. Nakłada się w nim również na państwa członkowskie obowiązek usprawnienia procedury wydawania pozwoleń w odniesieniu do projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz przewiduje się w nim pomoc regulacyjną, zasady i wytyczne dotyczące transgranicznej alokacji kosztów i zachęt uzależnionych od ryzyka oraz warunki dostępności finansowania z instrumentu „Łącząc Europę”.

Przewodnicząca Komisji uczyniła z Europejskiego Zielonego Ładu główny priorytet polityczny, którego celem jest przekształcenie Unii w sprawiedliwe i prosperujące społeczeństwo żyjące w nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarce. Proponowany przez Komisję Plan w zakresie celów klimatycznych¹ kieruje Europę na ścieżkę zrównoważonego rozwoju, aby urzeczywistnić ten cel i osiągnąć neutralność klimatyczną do 2050 r. W Europejskim Zielonym Ładzie podkreślono także, że zmiana klimatu jest nieunikniona oraz że wywrze ona istotny wpływ w Europie pomimo podejmowania działań łagodzących jej skutki. W związku z tym kluczowe znaczenie ma intensyfikacja działań na rzecz uodporniania na zmianę klimatu, wzmocnienia odporności, zapobiegania klęskom żywiołowym i gotowości.

Infrastruktura energetyczna jest kluczowym czynnikiem umożliwiającym transformację energetyczną, co podkreślono w komunikatach Komisji w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu i w sprawie Czystej planety dla wszystkich². Infrastruktura jest długotrwałym składnikiem aktywów i dlatego będzie musiała być zgodna z celem neutralności klimatycznej oraz z innymi celami środowiskowymi, takimi jak zawarte w Europejskim Zielonym Ładzie przyrzeczenie: „Nie szkodzić”, aby umożliwić szybkie i opłacalne obniżenie emisyjności systemu energetycznego i w szerszej perspektywie – gospodarki. W związku z tym rozporządzenie TEN-E stanowi centralny instrument w rozwoju wewnętrznego rynku energii i jest niezbędna do osiągnięcia celów Europejskiego Zielonego Ładu.

Obecne cele w zakresie klimatu i energii nie są wystarczająco ambitne, aby osiągnąć cel klimatyczny na 2030 r. zakładający obniżenie emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 55 %, jak zaproponowała Komisja³ w ramach swoich działań na rzecz osiągnięcia neutralności klimatycznej. Droga do obniżenia emisji gazów cieplarnianych do tego poziomu wymaga gruntownej transformacji europejskiego systemu energetycznego, zarówno po stronie podaży, jak i popytu.

¹ Ambitniejszy cel klimatyczny Europy do 2030 r. Inwestowanie w przyszłość neutralną dla klimatu z korzyścią dla obywateli, COM(2020) 562 final.

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52018DC0773>

³ Ambitniejszy cel klimatyczny Europy do 2030 r. Inwestowanie w przyszłość neutralną dla klimatu z korzyścią dla obywateli, COM(2020) 562 final.

Unia będzie musiała znacznie zwiększyć produkcję energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, aby do 2050 r. osiągnąć ponad 80 % udziału energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii, która w coraz większym stopniu pochodzi z obszarów morskich⁴. Aby do 2050 r. osiągnąć neutralność klimatyczną, moc morskich farm wiatrowych w Europie należy zwiększyć do 300 GW, a moc energii z morskich źródeł odnawialnych do 40 GW, czyli należy zwiększyć ją 25 razy w stosunku do obecnej sytuacji⁵, co wiąże się z istotną potrzebą koordynacji w zakresie długoterminowego planowania i rozwoju morskich i lądowych sieci elektroenergetycznych zgodnie ze strategią UE na rzecz morskiej energii odnawialnej⁶. Szacuje się, że wzrost udziału energii z morskich źródeł odnawialnych w Europie do 2050 r. wyniesie 800 mld EUR, z czego dwie trzecie zostaną przeznaczone na powiązaną infrastrukturę sieci elektroenergetycznej. W celu jak największego obniżenia kosztów kluczowe znaczenie ma położenie dużego nacisku na racjonalny rozwój sieci.

Nie osiągnięto jeszcze celu zakładającego uzyskanie poziomu elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych odpowiadającego co najmniej 10 % ich zainstalowanej mocy produkcyjnej, uzgodnionego w konkluzjach z posiedzenia Rady Europejskiej, które odbyło się w marcu 2002 r. w Barcelonie. W konkluzjach z dnia 23 i 24 października 2014 r. Rada Europejska zatwierdziła cel dotyczący międzysystemowych połączeń elektroenergetycznych na poziomie co najmniej 15 %. W komunikacie Komisji z dnia 23 listopada 2017 r. w sprawie rozwoju europejskich sieci energetycznych oceniono postępy w osiąganiu celu wynoszącego 10 % połączeń międzysystemowych i zaproponowano metody osiągnięcia celu wynoszącego 15 % połączeń międzysystemowych na rok 2030.

Aby osiągnąć tylko same cele na 2030 r., konieczne są szacowane średnie roczne inwestycje w wysokości 50,5 mld EUR w sieci przesyłowe i dystrybucyjne energii elektrycznej. Zwiększeniu roli energii elektrycznej będzie towarzyszyć względne zwiększenie roli gazów odnawialnych i niskoemisyjnych w koszyku energetycznym o obniżonej emisyjności, jak wskazano we wszystkich scenariuszach przedstawiających modele ścieżek osiągania neutralności klimatycznej⁷. Oczekuje się, że w porównaniu z obecnie niskim poziomem produkcji, transportu i zużycia wodoru, w 2050 r. będzie on stanowił około 46–49 % wszystkich gazów odnawialnych i niskoemisyjnych. Szacuje się, że do 2030 r. całkowite potrzeby inwestycyjne w elektrolizery wodoru wyniosą 24–42 mld EUR. Na transport, dystrybucję i magazynowanie wodoru potrzebne będzie około 65 mld EUR⁴⁷.

Choć cele obecnego rozporządzenia pozostają w dużej mierze ważne, obecne ramy TEN-E nie odzwierciedlają jeszcze w pełni oczekiwanych zmian w systemie energetycznym, które będą wynikały z nowego kontekstu politycznego i w szczególności ze zaktualizowanych celów na 2030 r. oraz celu osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. określonych w Europejskim Zielonym Ładzie.

Niewystarczające są w szczególności rodzaj i skala rozwoju infrastruktury transgranicznej wynikającego z obecnego rozporządzenia TEN-E, ponieważ nie obejmują one wszystkich kategorii

⁴ Czysta planeta dla wszystkich: Europejska długoterminowa wizja strategiczna dobrze prosperującej, nowoczesnej, konkurencyjnej i neutralnej dla klimatu gospodarki, COM(2018) 773 final.

⁵ DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI – OCENA SKUTKÓW, Ambitniejszy cel klimatyczny Europy do 2030 r., SWD(2020) 176 final.

⁶ Strategia UE mająca na celu wykorzystanie potencjału energii z morskich źródeł odnawialnych na rzecz neutralnej dla klimatu przyszłości, COM(2020) 741 final.

⁷ Scenariusze te obejmują scenariusze zawarte w strategii długoterminowej Unii (2018 r.), scenariusze opracowane w 2020 r. przez ENTSO gazu i ENTSO energii elektrycznej w ramach dziesięcioletniego planu rozwoju sieci (2020 r.), scenariusze zawarte w opracowanym przez Eurelectric dokumencie „Decarbonisation pathways” („Sposoby dekarbonizacji”) (2018 r.) lub scenariusze opracowane dla DG ENER w ramach badania „Impact of the use of the biomethane and hydrogen potential on trans-European infrastructure” („Wpływ wykorzystania potencjału biometanu i wodoru na infrastrukturę transeuropejską”) (2019 r.).

infrastruktury, które są istotne z punktu widzenia transformacji energetycznej ani nie odzwierciedlają wystarczająco rozwoju technologicznego. W związku z tym rozporządzenie TEN-E w obecnej postaci nie jest w stanie wspierać osiągnięcia celu neutralności klimatycznej. Rozwiązania w zakresie inteligentnych sieci energetycznych, w tym reagowanie na popyt, znacznie się rozwinęły w ostatnich latach ze względu na przyspieszenie transformacji cyfrowej sektora energii elektrycznej. Integracja systemu energetycznego i gazowego, jak również integracja z innymi sektorami, takimi jak transport i przemysł, w ramach inteligentnego systemu zapewnia dodatkowe możliwości w zakresie dekarbonizacji sieci gazowej i bardziej efektywnego zarządzania systemem energetycznym, na przykład poprzez produkcję wodoru i gazów syntetycznych z odnawialnych źródeł energii. Obecnie planowanie sieci systemowej w zbyt dużym stopniu opiera się na podejściu sektorowym, w związku z czym nie odpowiada potrzebie integracji w ramach inteligentnego systemu, ponieważ potrzeby inwestycyjne w sektorach gazu i energii elektrycznej ocenia się w odniesieniu do różnych procesów. W przyszłym planowaniu sieci należy również odpowiednio uwzględnić oczekiwaną rozbudowę sieci przesyłowych energii morskiej. Ponadto poziom systemu dystrybucji będzie odgrywał ważniejszą rolę w planowaniu infrastruktury energetycznej również dlatego, że znaczna część zdolności wytwórczych w zakresie energii ze źródeł odnawialnych jest podłączona do sieci niskiego i średniego napięcia. Co więcej, ocena obecnych ram TEN-E wykazała opóźnienia w realizacji projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, które uznano za niezbędne do osiągnięcia celów polityki Unii w zakresie klimatu i energii. W 2020 r. w przypadku 27 % projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania zaobserwowano opóźnienia o średnio 17 miesięcy w stosunku do pierwotnie planowanego terminu oddania do użytku.

Dlatego zmienione rozporządzenie TEN-E będzie miało na celu w szczególności:

- umożliwienie identyfikacji projektów i inwestycji transgranicznych realizowanych w całej Unii i we współpracy z krajami z nią sąsiadującymi, które są niezbędne do przeprowadzenia transformacji energetycznej i osiągnięcia celów klimatycznych;
- poprawę planowania infrastruktury z myślą o integracji systemu energetycznego i sieci przesyłowych energii morskiej;
- skrócenie procedur wydawania pozwoleń dla projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, aby uniknąć opóźnień w realizacji projektów ułatwiających transformację energetyczną;
- zapewnienie właściwego wykorzystania narzędzi podziału kosztów i zachęt regulacyjnych.

W ramach tej inicjatywy oceniono i określono zestaw środków mających na celu uproszczenie i poprawę skuteczności rozporządzenia TEN-E oraz w miarę możliwości zmniejszenie kosztów przestrzegania przepisów i kosztów regulacyjnych. Inicjatywa ta umożliwi (i) *usprawnienie obowiązków w zakresie sprawozdawczości i monitorowania*, (ii) *wycofanie się ze stosowania wymogu przeprowadzenia wstępnych konsultacji, jeżeli podlegają już one przepisom krajowym na podstawie tych samych standardów co w rozporządzeniu TEN-E lub wyższych*, oraz (iii) *uproszczenie włączania projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania do dziesięcioletniego planu rozwoju sieci*. Środki upraszczające przyniosą bezpośrednie korzyści poprzez zmniejszenie stałych kosztów bezpośrednich związanych z obciążeniem administracyjnym w wyniku ograniczenia obowiązków w zakresie monitorowania i sprawozdawczości. Te bezpośrednie korzyści to głównie korzyści prywatne dla niektórych zainteresowanych stron, w tym projektodawców.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

W ocenie rozporządzenia TEN-E, którą Komisja przeprowadziła w celu oceny jego dotychczasowego funkcjonowania, stwierdzono, że obecne ramy nie były wystarczająco elastyczne, aby dostosować się do zmieniających się z czasem celów polityki Unii. Jest to szczególnie istotne w kontekście zmian w polityce energetycznej i klimatycznej Unii – zwłaszcza zwiększonego nacisku, jaki kładzie się na cele związane z obniżeniem emisyjności, i ambicji w tym zakresie. W porozumieniu paryskim i Europejskim Zielonym Ładzie wymaga się znacznej transformacji obecnej infrastruktury energetycznej w celu umożliwienia utworzenia do 2050 r. w pełni zintegrowanego systemu energetycznego neutralnego pod względem emisji dwutlenku węgla. Choć pierwotne cele określone w rozporządzeniu TEN-E – bezpieczeństwo dostaw, integracja rynku, konkurencja i zrównoważoność – są nadal aktualne, w zmienionym rozporządzeniu TEN-E wprowadza się zmiany zapewniające spójność z celami dotyczącymi obniżenia emisyjności i dostosowanie do celu dotyczącego neutralności klimatycznej oraz zasady „nie czyni poważnych szkód” określonej w rozporządzeniu w sprawie systematyki⁸.

Ogólne zasady zmienionego rozporządzenia TEN-E są odpowiedzią na potrzebę zapewnienia spójności z różnymi celami i założeniami określonymi w pakiecie „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”, w szczególności z dyrektywą i rozporządzeniem w sprawie rynku energii elektrycznej, rozporządzeniem w sprawie zarządzania unią energetyczną i dyrektywą w sprawie odnawialnych źródeł energii, przede wszystkim poprzez umożliwienie wdrożenia i integracji odnawialnych źródeł energii na dużą skalę oraz wspieranie zwiększenia roli operatorów systemów dystrybucyjnych.

Zielony Ład i odpowiednie cele w zakresie redukcji emisji sprawiły, że sektor transportu znalazł się na ścieżce bardziej dynamicznego obniżania emisyjności w porównaniu z wcześniejszymi celami. Oczekuje się zatem, że popyt na ropę naftową drastycznie spadnie oraz że całe niezmnieszone zużycie ropy naftowej zostanie stopniowo wycofane. W związku z tym zgodnie z celami Zielonego Ładu w niniejszym rozporządzeniu nie uwzględniono infrastruktury dostaw ropy naftowej.

Chociaż ocena nie wykazała żadnej bezpośredniej niespójności między obecnym rozporządzeniem TEN-E a konkretnymi środkami określonymi w dyrektywie w sprawie efektywności energetycznej, w zmienionych przepisach wzmocniono zasadę „efektywność energetyczna przede wszystkim” w przyszłym międzysektorowym planowaniu infrastruktury.

Instrument „Łącząc Europę” stanowi uzupełnienie rozporządzenia TEN-E, ponieważ ma na celu zmniejszenie luki w finansowaniu projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania o wysokiej wartości społeczno-gospodarczej i czysto społecznej, które jednak nie są rentowne. Kwalifikowalność do uzyskania pomocy finansowej w ramach instrumentu „Łącząc Europę” wiąże się z zakresem kategorii infrastruktury objętych zmienionym rozporządzeniem TEN-E, ponieważ uzyskanie statusu projektu będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania na podstawie rozporządzenia TEN-E jest warunkiem wstępnym finansowania transgranicznych projektów infrastrukturalnych z instrumentu „Łącząc Europę”.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Poprzez wzmocnienie znaczenia oceny obecnego zrównoważonego charakteru projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w zmienionym rozporządzeniu TEN-E Komisja dąży również do zwiększenia spójności inicjatywy odpowiednimi aspektami unijnej systematyki dotyczącej

⁸ Rozporządzenie (UE) 2020/852 w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088, Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13.

ram zrównoważonych inwestycji. W rozporządzeniu w sprawie systematyki⁹ ustanowiono ramy określania kryteriów stosowanych podczas ustalania, czy dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako zrównoważona środowiskowo, nakładając w związku z tym obowiązki ujawniania informacji na przedsiębiorstwa finansowe i niefinansowe sektora prywatnego ukierunkowujące kapitał na (bardziej) zrównoważoną działalność gospodarczą, określoną z uwzględnieniem sześciu celów środowiskowych.

Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania będą zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” określoną w Zielonym Ładzie oraz z art. 17 rozporządzenia w sprawie systematyki. Aby ograniczyć wpływ na środowisko, przy planowaniu infrastruktury oraz określaniu luk w infrastrukturze przestrzegana będzie zasada „efektywność energetyczna przede wszystkim”, a wszelkie rozwiązania niezwiązane z infrastrukturą mające na celu zaradzenie zidentyfikowanym niedostatkom na podstawie szeroko zakrojonego procesu z udziałem zainteresowanych stron będą traktowane w sposób priorytetowy. Ponadto podczas realizacji projektu projektodawcy powinni zgłaszać kwestie dotyczące zgodności z przepisami prawa ochrony środowiska, aby zapewnić realizację projektów z poszanowaniem zasady „nie czyn poważnych szkód”. Zgłaszanie tych kwestii jest ważnym elementem procesu monitorowania oraz ma znaczenie w kontekście wniosków do uwzględnienia w kolejnych unijnych wykazach projektów. Ponadto w rozporządzeniu wprowadzono wymóg, zgodnie z którym projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania muszą łączyć w sobie środki służące przystosowaniu się do zmiany klimatu. Art. 171 ust. 3 TFUE przewiduje, że Unia może zadecydować o współpracy z państwami trzecimi w celu wsparcia projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania¹⁰ oraz zapewnienia interoperacyjności sieci w sąsiedztwie Unii. Taka współpraca może pomóc w ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych w Unii i w państwach trzecich, przyczyniając się tym samym do osiągnięcia celów określonych w Zielonym Ładzie. Włączenie projektów będących przedmiotem wzajemnego zainteresowania do zmienionego rozporządzenia TEN-E pozwoli uwzględnić coraz istotniejszą rolę połączeń międzysystemowych z państwami trzecimi i umożliwi rozszerzenie zakresu korzyści wynikających z wdrożenia ram regulacyjnych Unii poza jej granicami. W sposób należyty zostanie również uwzględniony komunikat Komisji w sprawie planu gospodarczo-inwestycyjnego dla Bałkanów Zachodnich¹¹.

Zmienione rozporządzenie TEN-E ma na celu rozwiązanie pewnych utrzymujących się problemów, takich jak opóźnienia w realizacji projektów i dostęp do finansowania transgranicznych projektów infrastrukturalnych, spotęgowanych przez kryzys sanitarny, co świadczy o jego spójności z celami Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. W zależności od celów państw członkowskich finansowanie transgranicznych inteligentnych i zrównoważonych połączeń międzysystemowych będzie tylko w niewielkim stopniu realizowane w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Określone środki wsparcia, jakie decyzją państw członkowskich mogłyby zostać udzielone na rzecz projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, można by zakwalifikować jako pomoc państwa. Środki takie wymagałyby przeprowadzenia szczególnej oceny zgodnie z zasadami pomocy państwa. Status projektu będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania jest istotny w świetle zasad pomocy państwa określonych zarówno w ogólnym rozporządzeniu w sprawie wyłączeń

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088, Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13.

¹⁰ Art. 171 ust. 3 TFUE: „Unia może zadecydować o współpracy z państwami trzecimi w celu wsparcia projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz zapewnienia współdziałania między sieciami”.

¹¹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Plan gospodarczo-inwestycyjny dla Bałkanów Zachodnich, SWD(2020) 223 final.

grupowych z 2014 r.¹², jak i w Wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014–2020¹³. Należy pamiętać, że środki krajowe podejmowane w celu wsparcia realizacji projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, wykraczających swoim zakresem poza transgraniczną alokację kosztów oraz zachęty inwestycyjne, o których mowa w rozporządzeniu TEN-E, mogłyby stanowić pomoc państwa i podlegać ocenie zgodnie z zasadami pomocy państwa. Jest to szczególnie istotne w przypadku projektów dotyczących elektrolizerów i magazynowania, które mogą mieć bardziej bezpośredni wpływ na rynki produkcji energii.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Art. 170 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przewiduje, że Unia ma przyczynić się do ustanowienia i rozwoju sieci transeuropejskich, w tym również w zakresie infrastruktury energetycznej. Unia będzie musiała promować połączenia między sieciami krajowymi. Rozporządzenie TEN-E opiera się na art. 172 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który stanowi podstawę prawną do przyjęcia wytycznych obejmujących cele, priorytety i ogólne kierunki działań przewidzianych w dziedzinie sieci transeuropejskich, jak określono w art. 171. Wytyczne mają na celu określenie projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, które są niezbędne do osiągnięcia celów politycznych rozporządzenia TEN-E. W wytycznych określa się również warunki, na jakich Unia może wspierać finansowo projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania.

• Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewylącznych)

Infrastruktura przesyłu energii (w tym infrastruktura wzajemnie połączonych sieci przesyłowych energii morskiej i inteligentnych sieci energetycznych) wnosi europejską wartość dodaną ze względu na swój transgraniczny wpływ i ma zasadnicze znaczenie dla realizacji systemu energetycznego neutralnego dla klimatu. Rozporządzenie TEN-E zapewniło wartość i przyczyniło się do osiągnięcia wyników w zakresie integracji, konkurencji i bezpieczeństwa dostaw na rynku energii w Unii. Do rozwoju transgranicznej infrastruktury energetycznej niezbędne są ramy współpracy regionalnej między państwami członkowskimi. Regulacje i działania pojedynczych państw członkowskich są niewystarczające, aby zrealizować te projekty infrastrukturalne w całości.

Wewnętrzny rynek energii wymaga infrastruktury transgranicznej, do rozwoju której konieczna jest współpraca co najmniej dwóch państw członkowskich, a każde z nich ma własne ramy regulacyjne. Rozporządzenie TEN-E zapewniło wartość dodaną w porównaniu z potencjalnymi rezultatami na samym szczeblu krajowym lub regionalnym. Realizacja ponad 40 kluczowych projektów dotyczących infrastruktury energetycznej od momentu jego wejścia w życie pomogła większości państw członkowskich osiągnąć docelowy poziom 10 % w zakresie połączeń międzysystemowych do 2020 r. oraz uzyskać dobrze połączoną i odporną na wstrząsy sieć gazową. Unijny rynek energii jest bardziej zintegrowany i konkurencyjny niż w 2013 r., a bezpieczeństwo energetyczne Unii poprawiło się. Dostęp do ukierunkowanego finansowania w ramach instrumentu „Łącząc Europę” umożliwił realizację 95 projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w przypadku których w przeciwnym razie dostęp do finansowania na zasadach rynkowych byłby trudny.

¹² Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, *Dz.U. L 187 z 26.6.2014*, s. 1.

¹³ Komunikat Komisji – Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014–2020, *Dz.U. C 200 z 28.6.2014*, s. 1.

Osiągnięcie powyższego postępu nie byłoby możliwe wyłącznie w wyniku działań samych państw członkowskich. Różne zainteresowane strony potwierdziły wartość dodaną rozporządzenia TEN-E, wskazując na znaczenie współpracy regionalnej w realizacji projektów transgranicznych, przejrzystość, pewność prawa i dostęp do finansowania.

- **Proporcjonalność**

Inicjatywa jest zgodna z zasadą proporcjonalności. Wniosek wchodzi w zakres działania w dziedzinie transeuropejskich sieci energetycznych, o których mowa w art. 170 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Interwencja polityczna jest proporcjonalna do wymiaru i charakteru określonych problemów oraz do osiągnięcia wyznaczonych celów.

Wniosek nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celu ogólnego, jakim jest ułatwienie terminowego rozwoju wystarczającej infrastruktury energetycznej w całej Unii i w krajach z nią sąsiadujących, aby umożliwić realizację celów Unii w zakresie energii i klimatu zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem, a w szczególności celów wyznaczonych na lata 2030 lub 2050, w tym celu neutralności klimatycznej, zapewnienia zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”, jak również integracji rynku, konkurencyjności i bezpieczeństwa dostaw.

W oparciu o wyniki oceny Komisja oceniła kilka wariantów strategicznych należących do czterech obszarów oddziaływania obecnych ram TEN-E, takich jak zakres, zarządzanie/planowanie infrastruktury, wydawanie pozwoleń i udział społeczeństwa oraz rozpatrywanie przez organy regulacyjne.

Z oceny i porównania wariantów (zob. w szczególności sekcje 7 i 8 oceny skutków towarzyszącej niniejszemu wnioskowi) wynika, że żaden pojedynczy wariant nie jest wystarczający, aby osiągnąć wyznaczone cele. Określenie pakietu wariantów strategicznych najlepiej dostosowanych do osiągnięcia celów szczegółowych opiera się na ocenie uwzględniającej zasadę proporcjonalności.

Pakiet ten ma na celu zapewnienie, aby rozporządzenie TEN-E zachowywało aktualność. Warianty dotyczące przyszłego zakresu rozporządzenia obejmują wszystkie technologie niezbędne do realizacji celów w zakresie transformacji energetycznej i klimatu. Definicje są jednocześnie konkretne i wystarczająco szerokie, aby w jak największym stopniu uwzględniały rozwój technologiczny. Ramy wyboru projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz nowe podejście do międzysektorowego planowania infrastruktury określają kluczowe elementy w zakresie celów i kryteriów. W przyszłych ramach utrzymana zostanie rola grup regionalnych w procesie wyboru w celu dalszego określenia i dostosowania tych elementów do nowych priorytetów polityki i rozwoju technologicznego, również z uwzględnieniem kontekstu regionalnego.

- **Wybór instrumentu**

W związku z ogólną pozytywną oceną obecnego rozporządzenia wybranym instrumentem jest rozporządzenie – to skuteczny instrument, który ma bezpośrednie zastosowanie i wiąże w całości, co zapewnia jednolite wdrożenie i pewność prawa.

3. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny *ex post*/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

W marcu 2019 r. w ramach częściowego porozumienia politycznego między Parlamentem Europejskim a Radą w sprawie instrumentu „Łącząc Europę” na lata 2021–2027 współprawodawcy zgodzili się co

do tego, że konieczne jest przeprowadzenie oceny skuteczności i spójności polityki rozporządzenia nr 347/2013 w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej (rozporządzenie TEN-E) do dnia 31 grudnia 2020 r.¹⁴ W grudniu 2019 r. w komunikacie Komisji w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu¹⁵ wyraźnie odniesiono się do potrzeby dokonania przeglądu rozporządzenia TEN-E, aby zapewnić spójność z celami neutralności klimatycznej.

Ze względu na harmonogram oceny i przeglądu rozporządzenia TEN-E Komisja zdecydowała się na równoległą ewaluację i ocenę skutków. Ocenę rozporządzenia TEN-E przeprowadzono między styczniem 2019 r. a wrześniem 2020 r. Ocenie poddano zakres, w jakim rozporządzenie TEN-E realizowało dotychczas swoje cele; określono przy tym czynniki, które pomagały w ich realizacji lub ją utrudniały. W szczególności oceniono skuteczność rozporządzenia w porównaniu ze scenariuszem odniesienia (tj. sytuacją bez rozporządzenia), aby ocenić, czy miało ono znaczący wpływ i przyniosło wartość dodaną.

Krótko mówiąc, ocena dotyczyła następujących elementów:

- tego, w jaki sposób i dlaczego obecne rozporządzenie TEN-E funkcjonuje dobrze lub niezbyt dobrze oraz jakie czynniki pomogły w osiągnięciu jego celów lub utrudniły ich osiągnięcie;
- wpływu rozporządzenia, w szczególności w zakresie postępów w osiągnięciu jego celów.

Podejście równoległe zapewniło możliwość wyszczególnienia elementów formatywnych z wyników oceny w celu określenia zakresu, w jakim rozporządzenie pozostanie odpowiednio dostosowane do potrzeb i istotne w przyszłości w świetle przyjętych lub planowanych inicjatyw politycznych, które przyspieszą obniżenie emisyjności w średniej i długiej perspektywie. W ramach perspektywicznych elementów zbadano, w jaki sposób można zapewnić, aby infrastruktura energetyczna odpowiadała zwiększonemu poziomowi ambicji w zakresie obniżenia emisyjności i wdrażania energii ze źródeł odnawialnych, oraz wskazano obszary interwencji.

Zgodnie z zakresem i możliwością zastosowania rozporządzenia TEN-E ocena objęła wszystkie państwa członkowskie. Zgodnie z wytycznymi dotyczącymi lepszego stanowienia prawa zastosowano pięć kryteriów oceny funkcjonowania rozporządzenia TEN-E: skuteczność, efektywność, adekwatność, spójność i unijna wartość dodana.

W ocenie wykazano, że od 2013 r. w wyniku wdrożenia rozporządzenia TEN-E oraz projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania we wszystkich regionach w całej Unii zwiększyła się liczba połączeń międzysystemowych. Zwiększone połączenia międzysystemowe skutecznie poprawiły integrację sieci państw członkowskich, co z kolei sprawiło, że rynek energii w Unii stał się bardziej zintegrowany i konkurencyjny niż przed wdrożeniem rozporządzenia TEN-E. W prawie wszystkich państwach członkowskich ceny hurtowe energii elektrycznej wyrównały się. Nastąpiła również konwergencja cen gazu. Od 2013 r. dzięki nowym połączeniom międzysystemowym i terminalom LNG znacznie wzrosło bezpieczeństwo dostaw gazu. Do realizacji obecnych celów rozporządzenia TEN-E ustanowionego w 2013 r. przyczyniły się projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania. Kategorie infrastruktury w obecnym rozporządzeniu TEN-E nie odzwierciedlają jednak nowych ambitnych celów klimatycznych ani celu neutralności klimatycznej, ani też najnowszych osiągnięć technologicznych. Postęp ten należy wziąć pod uwagę w kategoriach infrastruktury objętych rozporządzeniem, kryteriach wyboru projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, a także w priorytetowych korytarzach i obszarach tematycznych.

¹⁴ <https://www.consilium.europa.eu/media/38507/st07207-re01-en19.pdf>

¹⁵ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0420_PL.pdf

COM(2019) 640.

Proces identyfikacji i wyboru projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w ramach grup regionalnych okazał się skuteczny pod względem usprawnienia współpracy i umożliwienia podejmowania decyzji dotyczących projektów transgranicznych w oparciu o podejście regionalne i europejskie. Proces tworzenia dziesięcioletniego planu rozwoju sieci okazał się skuteczny jako pierwszy krok do identyfikacji projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania. Chociaż ENTSO i OSP mają do odegrania ważną rolę w tym procesie, istnieje jednak potrzeba większego włączenia i kontroli głównych danych wejściowych i założeń w celu zwiększenia zaufania do tego procesu.

Ważnym czynnikiem ułatwiającym realizację projektów jest mechanizm transgranicznej alokacji kosztów. W wielu przypadkach transgraniczna alokacja kosztów nie doprowadziła jednak do zakładanego zmniejszenia luki w finansowaniu projektu.

Chociaż procedury w zakresie wydawania pozwoleń zostały skrócone, w niektórych przypadkach są w dalszym ciągu długie. Podstawowe powody są jednak związane głównie z wdrożeniem na poziomie krajowym i wykraczają poza zakres rozporządzenia TEN-E.

Pomoc finansowa przyznana 95 projektom w ramach instrumentu „Łącząc Europę” skutecznie umożliwiła ich realizację. Dotacje na prace studyjne pomogły zmniejszyć ryzyko w ramach projektów na wczesnych etapach rozwoju, natomiast dotacje na roboty stanowiły wsparcie dla projektów mających na celu ograniczenie głównych wąskich gardeł, którym nie można było zaradzić w wystarczający sposób za pomocą finansowania rynkowego.

W ocenie stwierdzono, że korzyści wynikające z rozporządzenia przewyższają koszty, co dowodzi jego skuteczności. Rozporządzenie TEN-E przyniosło korzyści społeczno-gospodarcze poprzez zwiększenie bezpieczeństwa dostaw oraz zapewnienie bardziej zintegrowanych i konkurencyjnych rynków energii. Rozporządzenie przyczyniło się również do poprawy dostępności, koordynacji i przejrzystości informacji.

Pierwotne cele określone w rozporządzeniu TEN-E – bezpieczeństwo dostaw, integracja rynku, konkurencja i zrównoważoność – pozostają aktualne. Ambitniejsze cele klimatyczne wynikające z porozumienia paryskiego i Europejskiego Zielonego Ładu wymagają ponownego zrównoważenia celów, aby możliwe było obniżenie emisyjności i przyczynienie się do neutralności klimatycznej.

W ramach oceny przedstawiono jedynie ograniczone dowody na uzasadnienie obaw dotyczących wewnętrznej spójności rozporządzenia TEN-E, innych niż potencjalne zmiany mechaniczne i brak elastyczności w dostosowywaniu się do szybko zmieniających się obszarów polityki.

Rozporządzenie TEN-E zapewniło rezultaty, których osiągnięcie w przeciwnym razie nie byłoby możliwe poprzez działania realizowane na poziomie państw członkowskich, co świadczy o jego unijnej wartości dodanej.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Zgodnie z wytycznymi w sprawie lepszego stanowienia prawa dotyczącymi „równoległych ewaluacji i ocen skutków” Komisja przeprowadziła kompleksowe konsultacje z zainteresowanymi stronami w oparciu o strategię konsultacji, która obejmowała szereg metod i narzędzi. Strategia konsultacji miała na celu zapewnienie uwzględnienia wszystkich istotnych dowodów, w tym danych dotyczących kosztów, skutków społecznych i potencjalnych korzyści płynących z inicjatywy. Strategia ta została opracowana zgodnie z logiką interwencji i łączyła w sobie zarówno elementy wsteczne, jak i przyszłościowe. Zastosowano kilka narzędzi konsultacyjnych: internetowe konsultacje publiczne, ukierunkowane ankiety internetowe, wywiady pogłębione i (cztery) seminaria internetowe dla zainteresowanych stron.

Komisja otrzymała 215 odpowiedzi w ramach otwartych konsultacji publicznych i ukierunkowanych kwestionariuszy oraz dodatkowe 169 zgłoszeń pocztą elektroniczną, głównie od obywateli, projektodawców i stowarzyszeń branżowych. Z pomocą konsultanta przeprowadzono około 80 wywiadów pogłębionych z najważniejszymi zainteresowanymi stronami rozporządzenia TEN-E w celu dostarczenia szczegółowych informacji i dowodów dotyczących kluczowych aspektów, które nie mogły być szczegółowo omówione w ukierunkowanym kwestionariuszu. Cztery seminaria internetowe z udziałem zainteresowanych stron, w których uczestniczyło ponad 40 panelistów i 300 uczestników, dotyczyły kluczowych elementów zmiany.

Ogólnie rzecz biorąc, zainteresowane strony w dużym stopniu potwierdzają korzyści, jakie dotychczas przyniosło rozporządzenie TEN-E w realizacji celów ogólnych: przyczyniło się ono do integracji rynku energii, zapewniło odpowiedni poziom bezpieczeństwa dostaw i przyczyniło się do konkurencyjności na rynku energii w Unii. Jeżeli chodzi o wkład w realizację celów w zakresie klimatu i energii do 2020 r., istnieją rozbieżne opinie, od pozytywnej oceny operatorów systemów przesyłowych i właściwych organów krajowych, często z Europy Środkowej i Wschodniej, po negatywne opinie wyrażone przez szereg organizacji pozarządowych, w szczególności na temat roli gazu.

Ogólnie rzecz biorąc, zainteresowane strony są w dużej mierze przekonane, że proces dotyczący projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania umożliwia wybór najbardziej odpowiednich projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania dla realizacji celów TEN-E poprzez współpracę regionalną w ramach grup regionalnych. Chociaż zasadniczo kryteria wyboru uznaje się za właściwe, zainteresowane strony wezwały do zachowania spójności z celami w zakresie klimatu poprzez dokładną kontrolę zrównoważonego rozwoju. Kryteria te uważa się również za zbyt restrykcyjne w przypadku projektów inteligentnych sieci energetycznych realizowanych przez niektóre organizacje pozarządowe i zainteresowane strony z sektora.

Zainteresowane strony wyraziły opinię, że w rozporządzeniu TEN-E nie uwzględniono w pełni kluczowych kwestii, takich jak głębsza integracja energii ze źródeł odnawialnych, poprawa efektywności energetycznej i łagodzenie zmiany klimatu. W swoich uwagach wskazały one na pewne niespójności między rozporządzeniem TEN-E a innymi politykami lub inicjatywami na poziomie Unii, takimi jak Europejski Zielony Ład/długoterminowa strategia obniżania emisyjności. W odpowiedzi na te wyzwania za istotne dla dalszego włączenia do ram TEN-E uznano następujące kategorie infrastruktury: infrastruktura wodorowa i inteligentne sieci dystrybucji gazu, przetwarzanie energii elektrycznej w gaz, sieć energetyczna służąca do wspierania infrastruktury ładowania elektrycznego/tankowania wodoru oraz sieć energetyczna w ramach hybrydowych projektów morskich farm wiatrowych. Specjalna infrastruktura wodorowa, inteligentne sieci gazowe i technologie przetwarzania energii elektrycznej w gaz cieszyły się jednak zróżnicowanym poparciem, w szczególności ze strony organizacji pozarządowych. Zainteresowane strony, w szczególności społeczeństwo obywatelskie, organizacje pozarządowe i stowarzyszenia sektora energetycznego, wyraziły raczej niewielkie poparcie dla sieci przesyłu CO₂, a w szczególności dla składowania CO₂. Dalsza analiza otrzymanych informacji na temat włączenia sieci przesyłu CO₂ do kategorii infrastruktury wykazała jednak, że istnieją ograniczone dowody na poparcie usunięcia sieci przesyłu CO₂ z rozporządzenia TEN-E.

Jeżeli chodzi o zarządzanie i rolę różnych podmiotów, zainteresowane strony wezwały do osłabienia roli ENTSO, wzmacniając jednocześnie rolę operatorów systemów dystrybucyjnych i innych zainteresowanych stron, takich jak organizacje pozarządowe.

Chociaż od czasu wejścia w życie rozporządzenia TEN-E procedury wydawania pozwoleń uległy skróceniu, zdaniem różnych zainteresowanych stron ich skuteczność w dużym stopniu zależy od wdrożenia na szczeblu krajowym. Podczas gdy jedną z przyczyn tego stanu rzeczy są w dalszym ciągu

skomplikowane procedury krajowe, innym powodem wydłużenia czasu wydawania pozwoleń są kwestie środowiskowe związane z projektami będącymi przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz sprzeciw opinii publicznej skutkujący przedłużającymi się postępowaniami sądowymi przeciwko projektom. Wydaje się, że wymogi dotyczące konsultacji publicznych w ramach TEN-E zwiększyły świadomość w zakresie projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, a także zwiększyły udział społeczeństwa i zaufanie do tego procesu. Wydaje się jednak, że przepisy mają ograniczony wpływ na zwiększenie akceptacji społecznej, głównie ze względu na postrzegany brak (aktualnych) informacji na temat potrzeb infrastrukturalnych oraz brak informacji zwrotnych na temat koncepcji projektów.

Podejście wprowadzone w rozporządzeniu TEN-E polegające na podziale kosztów między państwa członkowskie, aby umożliwić realizację projektów przynoszących korzyści ponad granicami, czyli mechanizm transgranicznej alokacji kosztów, zostało w dużej mierze ocenione jako uwzględniające istniejącą wcześniej asymetrię między kosztami i korzyściami. Transgraniczna alokacja kosztów okazuje się skuteczna w niektórych przypadkach, chociaż wycena mechanizmu i złożoność uzyskiwanych danych, dodatkowy czas do podjęcia decyzji inwestycyjnej i brak jednoznacznych wyników, na których można by oprzeć decyzję, są czynnikami zmniejszającymi zadowolenie zainteresowanych stron z procesu.

Wśród zainteresowanych stron panuje powszechna zgoda co do tego, że rozporządzenie TEN-E zapewnia unijną wartość dodaną, a poszczególne państwa członkowskie nie byłyby w stanie osiągnąć takich wyników indywidualnie. Ta sama większość wskazała, że kwestie poruszone w rozporządzeniu TEN-E nadal wymagają działań na poziomie Unii. Ponadto większość respondentów uważa, że korzyści płynące z rozporządzenia TEN-E przewyższają jego koszty.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Wniosek i jego podstawowa ocena skutków opierają się na dowodach pochodzących z oceny rozporządzenia nr 347/2013 w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskich sieci energetycznych, z wkładu zainteresowanych stron w szeroko zakrojone konsultacje przeprowadzone w tym zakresie, a także na przeglądzie literatury, analizie portfela projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania i modelowaniu. Przegląd literatury obejmował wyniki szeregu aktualnych badań dotyczących kluczowych elementów rozporządzenia TEN-E, wyniki śródkresowej oceny rozporządzenia TEN-E, a także ewaluacje i oceny przeprowadzone w ramach innych odpowiednich inicjatyw Komisji.

W analizie uwzględniono również formalne wnioski przyjęte w ramach forów zainteresowanych stron dotyczących infrastruktury energetycznej i związanej z nią polityki. Analizie poddano również roczne skonsolidowane sprawozdania ACER z monitorowania postępów w realizacji projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w zakresie energii elektrycznej i gazu, projektów dotyczących zdolności przyrostowej i wirtualnych punktów połączeń międzysystemowych, jak również inne aktualizacje decyzji w sprawie transgranicznej alokacji kosztów i zachęty oparte na analizie ryzyka w odniesieniu do poszczególnych projektów.

- **Ocena skutków**

Zgodnie z wytycznymi w sprawie lepszego stanowienia prawa Komisja przeprowadziła ocenę skutków szeregu wariantów strategicznych. Na potrzeby tej oceny prowadzone były systematyczne konsultacje w ramach Komisji za pośrednictwem grupy sterującej złożonej z przedstawicieli różnych służb.

Ocenę skutków przedstawiono i omówiono na posiedzeniu Rady ds. Kontroli Regulacyjnej. Do zaleceń sformułowanych przez Radę ds. Kontroli Regulacyjnej w jej pierwszej (negatywnej) opinii z dnia 25 września 2020 r. odniesiono się przede wszystkim poprzez: (i) dalsze wyjaśnienie kontekstu i kluczowych elementów obecnego rozporządzenia TEN-E, (ii) podkreślenie kluczowych wniosków z oceny dotyczącej sukcesów i niedociągnięć obecnego rozporządzenia TEN-E oraz systematyczne powiązanie ich z definicją problemu, (iii) doprecyzowanie definicji problemu w celu lepszego wyjaśnienia, w jaki sposób ramy TEN-E wpisują się w nowy kontekst polityczny Zielonego Ładu oraz w jaki sposób cele i warianty odnoszą się do problemów i ich przyczyn, (iv) lepsze wyjaśnienie, dlaczego pakiet preferowanych wariantów uważa się za najbardziej odpowiedni do rozwiązania zidentyfikowanych problemów (wraz z podkreśleniem możliwych rozwiązań alternatywnych) oraz (v) określenie wskaźników sukcesu. Druga opinia wydana przez Radę ds. Kontroli Regulacyjnej dnia 1 grudnia była opinią pozytywną z zastrzeżeniami, do których odniesiono się przede wszystkim w następujący sposób: (i) doprecyzowano poszczególne zakresy i cele rozporządzenia TEN-E i rozporządzenia (UE) 2020/852 w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje; (ii) wyjaśniono, że łączny wpływ proponowanych zmian przyczyni się do ujednolicenia procesu selekcji projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania z celami politycznymi UE, w tym z celami Zielonego Ładu; (iii) doprecyzowano, dlaczego pakiet preferowanych wariantów uznaje się za nieulegający dezaktualizacji; oraz (iv) wyjaśniono dokładniej kluczowe znaczenie wdrażania i wykonania na szczeblu krajowym dla rozwiązania problemu opóźnień w wydawaniu pozwoleń oraz sposoby, w jakie preferowany wariant może przyczynić się do terminowej realizacji projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

W trakcie prac nad oceną skutków rozważono szereg środków we wszystkich obszarach w celu rozwiązania zidentyfikowanych problemów i ich źródeł, tak aby osiągnąć cele inicjatywy. Po dokonaniu oceny ich skuteczności, efektywności, spójności i proporcjonalności uznano, że do osiągnięcia wyznaczonych celów najlepiej przyczyni się pakiet preferowanych wariantów. Pakiet preferowanych wariantów zawiera następujące główne przepisy dotyczące:

- aktualizacji kryteriów kwalifikowalności w odniesieniu do inteligentnych sieci elektroenergetycznych;
- wyłączenia infrastruktury gazu ziemnego, ale uwzględnienia wodoru, przetwarzania energii elektrycznej w gaz i inteligentnych sieci gazowych;
- włączenia projektów będących przedmiotem wzajemnego zainteresowania;
- planów rozwoju zintegrowanych obszarów morskich;
- wzmocnionego zarządzania i zrównoważonego rozwoju;
- przyspieszenia realizacji projektu;
- punktu kompleksowej obsługi w każdym basenie morskim w odniesieniu do projektów w zakresie morskiej energii odnawialnej;
- włączenia pełnych kosztów inwestycyjnych.

Jeżeli chodzi o przyszły zakres rozporządzenia TEN-E, kluczową kwestią jest to, czy infrastruktura gazu ziemnego powinna pozostać kwalifikowalną kategorią infrastruktury. W oparciu o analizę przedstawioną w sekcjach 6 i 7 oceny skutków wyłączenie infrastruktury gazu metanowego wydaje się najbardziej skutecznym i spójnym podejściem. Jednocześnie włączenie infrastruktury wodorowej w zakres ram TEN-E wydawało się uzasadnione ze względu na oczekiwane zwiększenie roli obniżenia emisyjności niektórych sektorów i potencjał w zakresie wymiany transgranicznej. Łącznie zmiany te sprawiają, że przyszłe rozporządzenie TEN-E obejmie wszystkie te kategorie infrastruktury, które są

niezbędne do osiągnięcia celów Unii w zakresie energii i klimatu zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem, w szczególności celów do 2030 r. lub 2050 r. Jeżeli chodzi o przyszłe podejście do planowania infrastruktury, radykalna zmiana w tym zakresie wydaje się nieuzasadniona ze względu na ograniczone dodatkowe korzyści i znaczny wzrost kosztów transakcji, co zmniejsza wydajność i może sprawić, że instrument ten będzie mniej skuteczny w porównaniu ze wzmocnieniem obecnego podejścia. Biorąc jednak pod uwagę specyfikę zarówno obecnej sytuacji, jak i oczekiwany wkład w realizację długoterminowych celów w zakresie klimatu i energii, bardziej radykalna zmiana wydaje się uzasadniona w przypadku sieci przesyłowych energii morskiej.

Warianty dotyczące „sieci przesyłowych energii morskiej” i „międzysektorowego planowania infrastruktury” usprawniają zarządzanie i ramy planowania infrastruktury, aby umożliwić określenie projektów niezbędnych do osiągnięcia celów w zakresie transformacji energetycznej i klimatu, uwzględniając potencjał każdego basenu morskiego w zakresie morskiej energii odnawialnej, ochronę środowiska i inne zastosowania morza. Zaproponowano dwa główne rodzaje ulepszeń: po pierwsze, wprowadzenie zintegrowanego planu rozwoju sieci infrastruktury morskiej na podstawie wspólnych zobowiązań państw członkowskich dotyczących wielkości udziału morskich źródeł odnawialnych w każdym basenie morskim (odgórne podejście do planowania w zakresie energii morskiej); po drugie, dostosowanie ról kluczowych podmiotów zaangażowanych w opracowanie dziesięcioletniego planu rozwoju sieci przy wzmocnionym nadzorze ze strony Komisji i ACER w odniesieniu do ENTSO. Uzupełnieniem tych udoskonaleń będą warianty strategiczne dotyczące „wydawania pozwoleń” i „rozpatrywania przez organy regulacyjne” mające na celu ułatwienie terminowego rozwoju zidentyfikowanych projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania: a) wprowadzenie punktu kompleksowej obsługi w zakresie infrastruktury morskiej w każdym basenie morskim, b) dostęp do przyspieszonych postępowań sądowych, jeżeli są one dostępne, oraz c) uwzględnienie pełnych kosztów inwestycji w transgranicznej alokacji kosztów. Oprócz zmian, które dotyczą konkretnie sieci przesyłowych energii morskiej, zmiany te będą miały zastosowanie do zakresu zmienionego rozporządzenia TEN-E i wszystkich kwalifikowalnych kategorii infrastruktury. Ponadto powyższe korzyści zostaną rozszerzone na projekty łączące Unię z państwami trzecimi (projekty będące przedmiotem wzajemnego zainteresowania) ze względu na ich oczekiwaną coraz większą rolę w realizacji celów w zakresie klimatu.

Co więcej, pakiet dotyczący polityki obejmuje kilka wariantów technicznych (zob. załącznik 9 do oceny skutków): przyspieszenie procesu wydawania pozwoleń, zwiększenie przejrzystości projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, możliwość uzyskania transgranicznej alokacji kosztów w przypadku projektów inteligentnych sieci energetycznych, wyjaśnienie przepisów dotyczących transgranicznej alokacji kosztów oraz aktualizacja zachęt inwestycyjnych. Ponadto ropociągi i autostrady elektroenergetyczne zostaną usunięte jako kategorie infrastruktury i obszary tematyczne.

Ocena skutków opiera się w dużej mierze na podejściu jakościowym. Ilościowe określenie skutków w odniesieniu do wszystkich wariantów nie było możliwe ze względu na brak danych dotyczących konkretnych projektów, w szczególności w przypadku nowych kategorii infrastruktury. Ponadto proponowane zmiany polegają głównie na stopniowej poprawie obecnych ram, które uznano za stosunkowo dobrze funkcjonujące.

Dostosowanie zakresu instrumentu poprzez zapewnienie spójności kategorii infrastruktury z celem neutralności klimatycznej przyczyni się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, co będzie dodatkowo wspierane przez optymalne i skuteczne zintegrowane planowanie infrastruktury, które również minimalizuje potencjalny wpływ na środowisko. Przyspieszony proces wydawania pozwoleń

pozwoleń również na szybszą realizację kluczowych projektów, przynosząc tym samym korzyści środowiskowe i społeczno-gospodarcze.

W ocenie skutków określono następujące kluczowe grupy docelowe, na które inicjatywa ta będzie miała wpływ: obywatele i konsumenci z Unii, organizacje pozarządowe, organy regulacyjne Unii Europejskiej, krajowe organy regulacyjne, właściwe organy krajowe oraz ich przedstawiciele lokalni i regionalni, europejska sieć operatorów systemów przesyłowych (ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu), organizacje branżowe operatorów systemów dystrybucyjnych, projektodawcy, w tym operatorzy systemów przesyłowych, producenci energii/sektor energetyczny, naukowcy i eksperci branżowi.

Bezpośrednie korzyści płynące z pakietu preferowanych wariantów strategicznych są związane głównie z ograniczeniem emisji gazów cieplarnianych i poprawą efektywności na dużą skalę dzięki bardziej skoordynowanemu podejściu do planowania infrastruktury na poziomie europejskim i uproszczeniu wydawania pozwoleń w odniesieniu do rozwoju energetyki morskiej. Te bezpośrednie korzyści obejmują zarówno korzyści społeczne, np. korzyści dla ogółu społeczeństwa wynikające z ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i osiągnięcia celu neutralności klimatycznej, jak i korzyści prywatne, np. ograniczenie kosztów administracyjnych związanych z krótszymi procedurami wydawania pozwoleń.

Środki upraszczające przyniosą bezpośrednie korzyści poprzez zmniejszenie obecnych stałych kosztów bezpośrednich związanych z obciążeniem administracyjnym w wyniku ograniczenia obowiązków w zakresie monitorowania i sprawozdawczości. Te bezpośrednie korzyści to głównie korzyści prywatne dla niektórych zainteresowanych stron, w tym projektodawców.

Korzyści pośrednie obejmują korzyści sektorowe poprzez stymulowanie popytu rynkowego na niektóre innowacyjne technologie, co z kolei przyczynia się do potencjalnie wyższych wskaźników zatrudnienia.

W ramach oceny preferowanych wariantów wykazano pozytywne skutki pod względem społecznym i gospodarczym w odniesieniu do różnych kategorii zainteresowanych stron. Nie było jednak możliwości pełnego określenia ilościowego takiego wpływu w przypadku pakietu preferowanych wariantów strategicznych ani wyrażenia go w wartościach pieniężnych, ponieważ wymagałoby to informacji na temat wskaźnika wykorzystania przyszłych projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania lub na temat skali wzrostu rynku dla nowych lub powstających kategorii infrastruktury, które to informacje nie są dostępne i nie mogą być oszacowane z zachowaniem odpowiedniego stopnia wiarygodności.

Należy podkreślić, że jednym zasadniczym kryterium wyboru dla każdego projektu będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania jest to, że jego potencjalne łączne korzyści przewyższają jego koszty, w tym również koszty rozpatrywane w dłuższej perspektywie¹⁶.

Rozporządzenie TEN-E nie wprowadza żadnych opłat regulacyjnych, takich jak opłaty, należności, podatki itp. Pakiet preferowanych wariantów strategicznych wiąże się z *kosztami bezpośrednimi* w postaci kosztów przestrzegania przepisów i obciążenia administracyjnego dla przedsiębiorstw (głównie projektodawców) i administracji (właściwych organów krajowych, krajowych organów regulacyjnych, Komisji i ACER) w celu spełnienia istotnych obowiązków lub wymogów zawartych w pakiecie. Zastosowanie pakietu preferowanych wariantów skutkuje *kosztami pośrednimi* po stronie obywateli/konsumentów, przedsiębiorstw i administracji poprzez podwyższenie taryf sieciowych w celu sfinansowania inwestycji w regulacyjną wartość aktywów. Wpływ na taryfy sieciowe może

¹⁶ Art. 4 ust. 1 lit. b) rozporządzenia TEN-E.

jednak złagodzić pomoc finansowa w ramach instrumentu „Łącząc Europę”, w przypadku gdy projekt będący przedmiotem wspólnego zainteresowania wykazuje znaczne efekty zewnętrzne w zakresie bezpieczeństwa dostaw, solidarności lub innowacji.

Na tym etapie oszacowanie tych kosztów w odniesieniu do wszystkich działań nie było możliwe, ale uznaje się je za nieistotne. Koszty dodatkowe byłyby marginalne w stosunku do kosztów bieżących¹⁷. Dodatkowe *koszty wykonania* na szczeblu krajowym i unijnym będą uzależnione od wdrażania.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Zmienione rozporządzenie TEN-E będzie miało na celu ograniczenie obowiązków sprawozdawczych poprzez znalezienie synergii pomiędzy właściwymi organami a sprawozdawczością projektodawców. W celu zagwarantowania przejrzystości i dostępu grup regionalnych do najbardziej aktualnych informacji na temat stanu realizacji projektu, a jednocześnie osiągnąć oszczędności w zakresie kosztów powtarzalnych, sprawozdanie roczne właściwych organów mogłoby zostać włączone do sprawozdania projektodawców. Po drugie, obowiązki ACER w zakresie monitorowania zostaną ograniczone do sprawozdawczości dwuletniej w terminie umożliwiającym ocenę nowych proponowanych projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania¹⁸, co generuje przyrost wydajności odpowiadający około 20 % obciążenia ACER pracą związaną ze sprawozdawczością, co odpowiada rocznym oszczędnościom w wysokości 60 000 EUR (lub 0,4 EPC rocznie). Po trzecie, zmienione rozporządzenie TEN-E pozwoli, aby wstępne konsultacje przed rozpoczęciem procedury wydawania pozwoleń dla projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania stały się fakultatywne, jeżeli podlegają już przepisom krajowym na podstawie tych samych standardów co w rozporządzeniu TEN-E lub wyższych. Zmiana zagwarantuje udział społeczeństwa i zaangażowanie społeczności lokalnych oraz zainteresowanych stron, których dotyczy realizacja projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, a jednocześnie pozwoli uniknąć zobowiązań stanowiących uzupełnienie istniejących procedur krajowych. Wreszcie po czwarte, w nowych przepisach zaleca się uproszczone włączenie istniejących projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania do dziesięcioletnich planów rozwoju sieci, polegające na tym, że projekty znajdujące się na unijnej liście projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w przypadku których dostarczono już dane administracyjne i techniczne niezbędne do procesu tworzenia dziesięcioletnich planów rozwoju sieci, mogą być automatycznie włączane do kolejnych planów, pod warunkiem że dane te pozostają niezmienione.

Nie stwierdzono żadnych bezpośrednich skutków w zakresie zgodności lub kosztów administracyjnych dla MŚP. MŚP mogłyby odnieść korzyści ze zwiększonej konkurencyjności w tych obszarach technologii, które są uwzględnione lub wzmocnione w przyszłych ramach TEN-E (np. przemysł energii z morskich źródeł odnawialnych, usługi cyfrowe lub wodór).

Inicjatywa jest spójna z jednolitym rynkiem cyfrowym i z unijną strategią w zakresie danych.

- **Prawa podstawowe**

Nie przewiduje się, aby przedmiotowa inicjatywa miała wpływ na prawa podstawowe.

¹⁷ Ecorys i in, (2020) Wsparcie dla oceny rozporządzenia (UE) nr 347/2013 w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej, projekt sprawozdania końcowego, s. 122.

¹⁸ Wariant ten odpowiada uwagom przekazanym przez ACER w ramach konsultacji z zainteresowanymi stronami.

4. WPLYW NA BUDŻET

Wpływ na budżet związany z wnioskiem dotyczy zasobów Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER). ACER podejmie dodatkowe obowiązki w zakresie nadzoru nad dziesięcioletnim planem rozwoju sieci. Wymaga to ograniczonej liczby dodatkowych zasobów (1 dodatkowy EPC, zob. ocena skutków finansowych regulacji).

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrażania i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

W oparciu o istniejące procesy monitorowania danych pochodzących z regularnych sprawozdań przygotowywanych przez projektodawców i krajowe organy regulacyjne opracowano szereg wskaźników służących do pomiaru stopnia osiągnięcia każdego z celów szczegółowych zmienionego rozporządzenia TEN-E. Rzeczywisty wpływ przepisów będzie monitorowany i oceniany na podstawie zestawu wskaźników dostosowanych do określonych celów polityki, które mają zostać za pomocą tych przepisów osiągnięte. Ponadto cztery cele operacyjne związane z pakietem wariantów strategicznych będą mierzone na podstawie zestawu wskaźników. Wszystkie dane będą monitorowane na podstawie regularnych sprawozdań przedkładanych przez projektodawców i krajowe organy regulacyjne.

Przegląd skuteczności nowego prawodawstwa należy przeprowadzić w 2026 r., kiedy to powinien zakończyć się drugi proces wyboru projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w nowych ramach.

- **Dokumenty wyjaśniające (w przypadku dyrektyw)**

Rozporządzenie będzie wdrażane w państwach członkowskich w sposób bezpośredni i jednolity, a zatem nie będzie wymagane sporządzenie do niego dokumentu wyjaśniającego.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

W rozdziale I zmienionego rozporządzenia przedstawiono przepisy ogólne, w szczególności przedmiot i zakres nowych kategorii infrastruktury, które zmieniono w celu odzwierciedlenia ogólnego celu, jakim jest ułatwienie terminowego rozwoju odpowiedniej infrastruktury energetycznej w całej Unii i w krajach z nią sąsiadujących, aby umożliwić osiągnięcie celów Unii w zakresie energii i klimatu zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem, a w szczególności celów wyznaczonych na lata 2030 lub 2050, w tym celu neutralności klimatycznej, jak również integracji rynku, konkurencyjności i bezpieczeństwa dostaw przy jak najniższych kosztach dla konsumentów i przedsiębiorstw.

Obecnie obowiązujące art. 2 ust. 7, art. 4 ust. 2 lit. c), art. 4 ust. 4 oraz załączniki I, II i IV określające kryteria dla inteligentnych sieci elektroenergetycznych zaktualizowano w celu odzwierciedlenia zmian technologicznych i uwzględnienia elementów dotyczących innowacji i aspektów cyfrowych, które można uznać za urządzenia lub instalacje dla inteligentnych sieci energetycznych. Poszerzony zakres inteligentnych sieci elektroenergetycznych odzwierciedlono, dostosowując kryteria wyboru. Ponadto doprecyzowano rolę projektodawców. Technologie inteligentnych sieci energetycznych powinny również przyczynić się do poprawy związanego z siecią energetyczną wsparcia dla ładowania o wysokiej wydajności w celu wspomoczenia działań na rzecz obniżenia emisyjności sektora transportu.

Przepisy dotyczące włączenia elementów odnoszących się do gazu ziemnego do zakresu TEN-E, w szczególności w art. 4, oraz załącznikach I, II i IV, odzwierciedlają obecnie znaczącą poprawę bezpieczeństwa dostaw dzięki dotychczasowej realizacji polityki TEN-E. Do wczesnych lat dwudziestych XXI wieku, kiedy opracowywane obecnie projekty gazowe będące przedmiotem

wspólnego zainteresowania będą już uruchomione, europejska sieć gazowa powinna być już dobrze połączona międzysystemowo i odporna na wstrząsy, a wszystkie państwa członkowskie będą miały dostęp do co najmniej trzech źródeł gazu. Biorąc pod uwagę, że według szacunków w przyszłości zapotrzebowanie na gaz ziemny znacznie spadnie zgodnie z celami Zielonego Ładu, nie ma już potrzeby dalszego wspierania infrastruktury gazu ziemnego w ramach polityki TEN-E.

Z drugiej strony w zmienionym rozporządzeniu TEN-E odzwierciedlono zmieniający się krajobraz gazowy, w którym coraz większą rolę odgrywają odnawialne i niskoemisyjne gazy, o czym mowa w art. 2, 4 i załącznikach I, II i IV, poprzez utworzenie nowej kategorii infrastruktury dla inteligentnych sieci gazowych. Takie rozwiązanie wesprze inwestycje na poziomie dystrybucji lub przesyłu w celu włączenia zielonych gazów (zazwyczaj biogazu i biometanu, ale również wodoru) do sieci i pomoże w zarządzaniu powstałym w ten sposób bardziej złożonym systemem w oparciu o innowacyjne technologie. Proponowane projekty obejmowałyby szereg inwestycji ukierunkowanych na „rozwój inteligencji” i obniżenie emisyjności danej sieci gazowej.

W celu zaspokojenia potrzeb w zakresie obniżenia emisyjności w sektorach, z których emisje trudno zredukować, rozporządzenie TEN-E obejmie specjalne nowe i przebudowane sieci wodorowe o znaczeniu transgranicznym (w tym gazociągi przesyłowe do transportu wodoru i związane z nimi urządzenia, takie jak sprężarki, instalacje magazynowe, a także instalacje przeznaczone do przechowywania skroplonego wodoru) oraz instalacje przetwarzania energii elektrycznej w gaz powyżej pewnego progu o znaczeniu transgranicznym (tj. mające na celu zaopatrywanie co najmniej dwóch państw członkowskich). Sieci wodorowe zostaną odpowiednio uwzględnione w ogólnounijnych dziesięcioletnich planach rozwoju sieci przygotowanych przez europejską sieć operatorów systemów przesyłowych gazu.

W art. 4 ust. 2 dodano nowe ogólne kryteria wyboru w celu odzwierciedlenia włączenia projektów będących przedmiotem wzajemnego zainteresowania do zakresu stosowania rozporządzenia, jeżeli są one w stanie zapewnić znaczne korzyści społeczno-gospodarcze netto dla co najmniej dwóch państw członkowskich Unii i co najmniej jednego państwa trzeciego. Projekty takie będą kwalifikowały się do umieszczenia na unijnej liście po spełnieniu warunków dotyczących zbliżenia ram regulacyjnych państwa trzeciego do ram Unii oraz wykazaniu wkładu w realizację ogólnych celów Unii w zakresie klimatu i energii w odniesieniu do bezpieczeństwa dostaw i obniżenia emisyjności.

Ze względu na brak dostosowania do długoterminowych celów w zakresie obniżenia emisyjności i Zielonego Ładu, transgraniczne ropociągi nie będą już objęte rozporządzeniem.

W rozdziale II przedstawiono przepisy dotyczące procesu przygotowywania unijnych list projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w ramach grup regionalnych, kryteriów wyboru projektów i monitorowania realizacji projektów.

Kryteria wyboru projektów obejmują obecnie obowiązkowe kryterium zrównoważoności dla wszystkich kategorii infrastruktury oraz co najmniej jedno inne kryterium (integracja rynku, bezpieczeństwo dostaw, konkurencja) na etapie wyboru projektów, aby zapewnić spójność z ewoluującymi potrzebami Unii w zakresie infrastruktury i celami w zakresie obniżenia emisyjności. Ponadto obecnie w procesie wyboru projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania grupa regionalna będzie uwzględniać postępy w realizacji projektu oraz przedstawione dowody przejrzystości i obowiązki sprawozdawcze.

Nowe przepisy zawarte w rozdziale II i IV mają na celu poprawę planowania infrastruktury z myślą o integracji systemu energetycznego. W tym celu w zmienionym rozporządzeniu TEN-E wzmocniono zarządzanie ogólnounijnym dziesięcioletnim planem rozwoju sieci, który stanowi podstawę określania projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w kategoriach energii elektrycznej i gazu. Chociaż ENTSO i operatorzy systemów przesyłowych mają do odegrania ważną rolę w tym

procesie, istnieje potrzeba większej kontroli w celu zwiększenia zaufania do tego procesu, w szczególności w odniesieniu do określenia scenariuszy na przyszłość, wykrywania długotrwałych luk i wąskich gardeł w infrastrukturze oraz oceny poszczególnych projektów. W związku z tym ze względu na potrzebę niezależnej walidacji większą rolę w tym procesie będą odgrywać Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki („Agencja”) i Komisja.

Przepisy zawarte w rozdziale III mają na celu skrócenie procedur wydawania pozwoleń dla projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, aby uniknąć opóźnień w realizacji projektów ułatwiających transformację energetyczną. W związku z tym w zmienionym rozporządzeniu TEN-E nałożono na właściwe organy obowiązek koordynacji i synergii z krajami sąsiadującymi w zakresie opracowywania podręcznika procedur, unikania dodatkowych wymogów lub zmian legislacyjnych w trakcie procesu wydawania pozwoleń oraz elastyczności w stosowaniu etapów wydawania pozwoleń w zależności od kategorii infrastruktury, tak aby przyspieszyć lub skrócić całkowity proces wydawania pozwoleń. W zmienionym rozporządzeniu TEN-E wprowadzono „punkt kompleksowej obsługi projektów dotyczących energii morskiej” w celu uproszczenia i przyspieszenia procesu wydawania pozwoleń dla sieci przesyłowych energii morskiej ze źródeł odnawialnych, który będzie służył jako repozytorium istniejących badań i planów dotyczących basenów morskich, co ma na celu ułatwienie procesu wydawania pozwoleń dla poszczególnych projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz wydawania decyzji kompleksowych dotyczących takich projektów. Aby uniknąć konieczności przeprowadzania szeregu konsultacji na wczesnym etapie, wstępne konsultacje powinny być fakultatywne, jeżeli podlegają już przepisom krajowym na podstawie tych samych standardów co w obecnie obowiązującym rozporządzeniu TEN-E lub wyższych. W ramach zmienionego rozporządzenia TEN-E państwa członkowskie będą musiały zapewnić, aby na mocy przepisów krajowych do projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania zastosowanie miało przyspieszone postępowanie sądowe (o ile istnieje taka możliwość).

Nowe przepisy wzmacniają analogicznie obowiązek zachowania przejrzystości spoczywający na projektodawcach jako właścicielach informacji dotyczących realizacji projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w zakresie publikowania i aktualizowania treści na specjalnych stronach internetowych we wszystkich językach państw członkowskich, przez które przebiegają lub na które mają wpływ projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania. Ponadto projektodawca jest zobowiązany do uwzględnienia opinii wyrażonych w trakcie konsultacji publicznych i wykazania, w jaki sposób zostały one uwzględnione.

Projektodawca publikuje na swojej stronie internetowej sprawozdanie, w którym opisuje, w jaki sposób uwzględniono opinie wyrażone w konsultacjach publicznych, wskazując konkretne zmiany, jakich dokonano w zakresie lokalizacji, przebiegu i koncepcji projektu, lub uzasadniając, dlaczego takich opinii nie uwzględniono.

Przepisy zawarte w rozdziale V wspierają potrzebę rozwoju sieci niezbędnego do zapewnienia znaczącego oczekiwanego zwiększenia skali wytwarzania energii elektrycznej w ramach sieci przesyłowych energii morskiej ze źródeł odnawialnych. Rozporządzenie TEN-E zapewni skoordynowane długoterminowe planowanie i rozwój morskich i lądowych sieci elektroenergetycznych, odchodząc tym samym od podejścia opartego na poszczególnych projektach, przy jednoczesnym zminimalizowaniu oddziaływania na środowisko i klimat.

W celu zapewnienia właściwego wykorzystania narzędzi podziału kosztów i zachęt regulacyjnych, w rozdziale VI zmieniono istniejące przepisy, aby zwiększyć jasność i przejrzystość w zakresie transgranicznej alokacji kosztów oraz przyspieszyć inwestycje w infrastrukturę transgraniczną. W związku z tym w rozporządzeniu TEN-E przewidziano obowiązek pełnego uwzględnienia kosztów inwestycji w opłatach taryfowych, a następnie przeprowadzenia oceny przystępności cenowej dla konsumentów. W przypadku konkretnych projektów, które mogą wiązać się z większym ryzykiem,

takich jak innowacyjne technologie przesyłu energii elektrycznej umożliwiające daleko idącą integrację odnawialnych źródeł energii, rozproszone zasoby energetyczne lub reakcja na popyt w sieciach wzajemnie połączonych, a także projekty w zakresie technologii energetycznych i transformacji cyfrowej lub projekty wiążące się z wysokimi wydatkami operacyjnymi, ramy regulacyjne powinny zapewniać proporcjonalne i odpowiednie zachęty do inwestowania.

Nowe przepisy zawarte w rozdziale VII aktualizują warunki kwalifikowalności projektów do uzyskania unijnej pomocy finansowej w odniesieniu do nowych kategorii infrastruktury. Choć projekty będące przedmiotem wzajemnego zainteresowania będą kwalifikowały się do unijnej pomocy finansowej, jedynie inwestycje zlokalizowane na terytorium Unii będą kwalifikowały się do unijnej pomocy finansowej z instrumentu „Łącząc Europę” w formie dotacji na roboty, na określonych warunkach.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej i uchylające rozporządzenie (UE) nr 347/2013**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 172,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹⁹,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów²⁰,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W swoim komunikacie z dnia 11 grudnia 2019 r. zatytułowanym „Europejski Zielony Ład”²¹ Komisja przedstawiła nową strategię na rzecz wzrostu gospodarczego mającą na celu przekształcenie Unii w sprawiedliwe i dostatnie społeczeństwo, którego gospodarka będzie nowoczesna, zasobooszczędna i konkurencyjna i w którym w 2050 r. nie będzie emisji netto gazów cieplarnianych, a wzrost gospodarczy będzie oddzielony od wykorzystania zasobów. W komunikacie Komisji w sprawie Planu w zakresie celów klimatycznych²², w którym zaproponowano zwiększenie poziomu redukcji emisji gazów cieplarnianych do co najmniej 55 % do 2030 r. – który to ambitny cel poparła Rada Europejska w dniu 11 grudnia 2020 r. – oraz w ocenie skutków dotyczącej tego wniosku potwierdzono, że w przyszłości koszyk energetyczny będzie bardzo różnił się od obecnego, a także podkreślono konieczność dokonania przeglądu i, w razie konieczności, zmiany przepisów dotyczących energii. Obecne inwestycje w infrastrukturę energetyczną są zdecydowanie niewystarczające, aby dokonać transformacji i budowy infrastruktury energetycznej przyszłości. Oznacza to również konieczność utworzenia infrastruktury wspierającej tę europejską transformację energetyczną, w tym szybką elektryfikację, zwiększenie skali produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, większe wykorzystanie gazów odnawialnych i niskoemisyjnych, integrację systemu energetycznego i większe rozpowszechnienie innowacyjnych rozwiązań.
- (2) W następstwie wniosków Komisji w ramach pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków” osiągnięto porozumienie w sprawie wiążącego celu na poziomie Unii polegającego na zwiększeniu udziału energii ze źródeł odnawialnych w zużyciu energii

¹⁹ Dz.U. C z , s. .

²⁰ Dz.U. C z , s. .

²¹ Komunikat Komisji – Europejski Zielony Ład, COM(2019) 640 final z dnia 11 grudnia 2019 r.

²² Komunikat Komisji – Ambitniejszy cel klimatyczny Europy do 2030 r. Inwestowanie w przyszłość neutralną dla klimatu z korzyścią dla obywateli, COM(2020) 562 final z dnia 17 września 2020 r.

końcowej do 2030 r. do co najmniej 32 % oraz zasadniczego celu na poziomie Unii polegającego na poprawie efektywności energetycznej o co najmniej 32,5 %.

- (3) W porozumieniu klimatycznym z Paryża przyjętym w 2015 r. na zakończenie 21. Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu („porozumienie paryskie”), określono długoterminowy cel polegający na ograniczeniu wzrostu temperatury na świecie do poziomu znacznie niższego niż 2 °C powyżej poziomu przedindustrialnego i podejmowaniu wysiłków mających na celu utrzymanie tego wzrostu na poziomie 1,5 °C powyżej poziomu przedindustrialnego, a także podkreślono znaczenie adaptacji do negatywnych skutków zmian klimatu oraz zapewnienia spójności przepływów finansowych ze ścieżką prowadzącą do niskiego poziomu emisji gazów cieplarnianych i rozwoju odpornego na zmiany klimatu. Dnia 12 grudnia 2019 r. Rada Europejska poparła cel polegający na osiągnięciu Unii Europejskiej neutralnej dla klimatu do 2050 r. zgodnie z celami porozumienia paryskiego.
- (4) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 347/2013²³, czyli obecnie obowiązujące rozporządzenie TEN-E, ustanawia przepisy dotyczące terminowego rozwoju i interoperacyjności transeuropejskich sieci energetycznych z myślą o osiągnięciu zapisanych w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej celów polityki energetycznej zmierzających do zapewniania funkcjonowania wewnętrznego rynku energii, bezpieczeństwa dostaw i konkurencyjnych rynków energii w Unii, wspierania efektywności energetycznej i oszczędności energii oraz rozwoju nowych i odnawialnych źródeł energii, a także wspierania połączeń międzysystemowych między sieciami energetycznymi. W rozporządzeniu (UE) nr 347/2013 ustanowiono ramy współpracy państw członkowskich i odpowiednich zainteresowanych stron na szczeblu regionalnym w zakresie rozwoju lepiej połączonych sieci energetycznych w celu połączenia regionów obecnie odizolowanych od europejskich rynków energetycznych, wzmocnienia istniejących transgranicznych połączeń międzysystemowych oraz przyczynienia się do integracji odnawialnych źródeł energii. Dążąc do osiągnięcia tych celów, rozporządzenie (UE) nr 347/2013 przyczynia się do inteligentnego i trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz jest źródłem korzyści dla całej Unii pod względem konkurencyjności oraz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.
- (5) Ocena rozporządzenia (UE) nr 347/2013 wykazała wyraźnie, że ramy te skutecznie poprawiły integrację sieci państw członkowskich, pobudziły handel energią, a tym samym przyczyniły się do zwiększenia konkurencyjności Unii. Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania dotyczące energii elektrycznej i gazu w znacznym stopniu przyczyniły się do zapewnienia bezpieczeństwa dostaw. W przypadku gazu infrastruktura jest obecnie dobrze połączona, a odporność dostaw znacznie się poprawiła od 2013 r. Ważnym czynnikiem ułatwiającym realizację projektów jest współpraca regionalna w ramach grup regionalnych i poprzez transgraniczną alokację kosztów. W wielu przypadkach transgraniczna alokacja kosztów nie doprowadziła jednak do zakładanego zmniejszenia luki w finansowaniu projektu. Chociaż skrócono większość procedur wydawania pozwoleń, w niektórych przypadkach proces ten jest w dalszym ciągu długi. Ważnym czynnikiem okazała się pomoc finansowa w ramach instrumentu „Łącząc Europę”, ponieważ dotacje na prace studyjne pomogły zmniejszyć ryzyko w ramach projektów na wczesnych etapach rozwoju, natomiast dotacje na roboty stanowiły

²³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 347/2013 z dnia 17 kwietnia 2013 r. w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej, uchylające decyzję nr 1364/2006/WE oraz zmieniające rozporządzenia (WE) nr 713/2009, (WE) nr 714/2009 i (WE) nr 715/2009, Dz.U. L 115 z 25.4.2013, s. 39.

wsparcie dla projektów mających na celu ograniczenie głównych wąskich gardeł, którym nie można było zaradzić w wystarczający sposób za pomocą finansowania rynkowego.

- (6) Polityka TEN-E stanowi centralny instrument w rozwoju wewnętrznego rynku energii i jest niezbędna do osiągnięcia celów Europejskiego Zielonego Ładu. Aby osiągnąć neutralność klimatyczną do 2050 r. i wyższe poziomy redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r., Europa będzie potrzebowała bardziej zintegrowanego systemu energetycznego, polegającego na wyższych poziomach elektryfikacji opartej na odnawialnych źródłach oraz obniżenia emisyjności sektora gazu. Polityka TEN-E może zapewnić, aby rozwój unijnej infrastruktury energetycznej wspierał wymaganą transformację energetyczną w kierunku neutralności klimatycznej zgodnie z zasadą „efektywność energetyczna przede wszystkim”.
- (7) Choć cele rozporządzenia (UE) nr 347/2013 pozostają w dużej mierze ważne, obecne ramy TEN-E nie odzwierciedlają jeszcze w pełni oczekiwanych zmian w systemie energetycznym, które będą wynikały z nowego kontekstu politycznego i w szczególności ze zaktualizowanych celów na 2030 r. oraz celu osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. określonych w Europejskim Zielonym Ładzie. Poza nowym kontekstem politycznym i celami politycznymi, w ostatnim dziesięcioleciu nastąpił szybki rozwój technologiczny. Postęp ten należy wziąć pod uwagę w kategoriach infrastruktury objętych niniejszym rozporządzeniem, kryteriach wyboru projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, a także w priorytetowych korytarzach i obszarach tematycznych.
- (8) W dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944²⁴ oraz w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE²⁵ przewidziano wewnętrzny rynek energii. Choć poczyniono bardzo istotne postępy w dążeniu do zakończenia tworzenia wewnętrznego rynku energii, nadal możliwa jest poprawa dzięki lepszemu wykorzystaniu istniejącej infrastruktury energetycznej, integracji coraz większych ilości energii ze źródeł odnawialnych oraz integracji systemowej.
- (9) Należy przeprowadzić modernizację unijnej infrastruktury energetycznej, aby zapobiec awariom technicznym i zwiększyć odporność infrastruktury na takie awarie oraz klęski żywiołowe i katastrofy spowodowane przez człowieka, niekorzystne skutki zmiany klimatu i zagrożenia dla bezpieczeństwa infrastruktury, szczególnie w przypadku europejskiej infrastruktury krytycznej określonej w dyrektywie Rady 2008/114/WE²⁶.
- (10) Infrastruktura energetyczna Unii powinna być odporna na nieunikniony wpływ zmiany klimatu, jaki zgodnie z oszacowaniami zmiana ta wywrze w Europie pomimo podejmowania działań łagodzących jej skutki. W związku z tym kluczowe znaczenie ma intensyfikacja działań na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu, wzmocnienia odporności, zapobiegania klęskom żywiołowym i gotowości.
- (11) Bezpieczeństwo dostaw, jako jeden z głównych czynników kształtujących obecne rozporządzenie (UE) nr 347/2013, zostało znacznie zwiększone dzięki projektom będącym przedmiotem wspólnego zainteresowania. Ponadto, jak stwierdzono w przeprowadzonej przez Komisję ocenie skutków celu klimatycznego²⁷, oczekuje się, że zużycie gazu ziemnego zostanie

²⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE, Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 125.

²⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 2003/55/WE, Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 94.

²⁶ Dz.U. L 345 z 23.12.2008, s. 75.

²⁷ SWD(2020) 176 final.

znacznie zmniejszone, ponieważ jego nieograniczone wykorzystanie jest niezgodne z założeniami neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla. Z drugiej strony do 2050 r. znacznie wzrośnie zużycie biogazu, wodoru odnawialnego i niskoemisyjnego oraz syntetycznych paliw gazowych. W związku z tym nie ma już potrzeby dalszego wspierania infrastruktury gazu ziemnego w ramach polityki TEN-E. Planowanie infrastruktury energetycznej powinno odzwierciedlać ten zmieniający się status gazu.

- (12) Znaczenie inteligentnych sieci elektroenergetycznych dla osiągnięcia celów unijnej polityki energetycznej i klimatycznej potwierdzono w komunikacie Komisji dotyczącym integracji systemu energetycznego²⁸. Kryteria dla tej kategorii powinny obejmować zmiany technologiczne dotyczące innowacji i aspektów cyfrowych. Ponadto należy doprecyzować rolę projektodawców. Biorąc pod uwagę oczekiwany istotny wzrost zapotrzebowania na moc w sektorze transportu, w szczególności w przypadku pojazdów elektrycznych poruszających się po autostradach i obszarach miejskich, technologie inteligentnych sieci energetycznych powinny również przyczynić się do poprawy związanego z siecią energetyczną wsparcia dla transgranicznego ładowania o wysokiej wydajności w celu wspomożenia działań na rzecz obniżenia emisyjności sektora transportu.
- (13) W komunikacie Komisji dotyczącym integracji systemu energetycznego podkreślono potrzebę zintegrowanego planowania infrastruktury energetycznej z uwzględnieniem poszczególnych nośników energii, infrastruktur i sektorów zużycia. Punktem wyjścia dla rozpoczęcia takiej integracji systemu jest zastosowanie zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim” i przyjęcie podejścia całościowego wykraczającego poza poszczególne sektory. Zaspokaja ona również potrzeby w zakresie obniżenia emisyjności w sektorach, z których emisje trudno zredukować, takich jak gałęzie przemysłu lub niektóre rodzaje transportu, w których bezpośrednia elektryfikacja stanowi obecnie wyzwanie techniczne lub gospodarcze. Inwestycje takie obejmują wodór i elektrolizery, w przypadku których odnotowuje się postępy w zakresie umożliwienia wykorzystywania na dużą skalę w celach komercyjnych. W strategii Komisji w zakresie wodoru nadano priorytetowe znaczenie produkcji wodoru z energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, co stanowi najczystsze rozwiązanie, które jest jednocześnie najbardziej zgodne z celem neutralności klimatycznej UE. W okresie przejściowym konieczne są jednak także inne formy wodoru niskoemisyjnego, aby możliwe było szybsze zastąpienie obecnej produkcji wodoru i pobudzenie osiągnięcia korzyści skali.
- (14) Ponadto w przedstawionej przez Komisję strategii w zakresie wodoru²⁹ stwierdzono, że na potrzeby wymaganego rozpoczęcia wykorzystywania wodoru ważnym elementem, który mogą zapewnić tylko Unia i jednolity rynek, jest wielkoskalowa sieć infrastruktury. Obecnie specjalna infrastruktura do transgranicznego transportu wodoru i handlu wodorem jest bardzo ograniczona. Taka infrastruktura powinna w znacznej mierze składać się z przekształcanych aktywów infrastruktury gazu ziemnego, uzupełnionych nowymi aktywami przeznaczonymi dla wodoru. Ponadto w strategii w zakresie wodoru określono cel strategiczny dotyczący zwiększenia zdolności produkcyjnej elektrolizerów do 40 GW do 2030 r. w celu zwiększenia produkcji wodoru odnawialnego i ułatwienia obniżenia emisyjności sektorów zależnych od paliw kopalnych, takich jak przemysł lub transport. W związku z tym polityka TEN-E powinna obejmować nową i przekształconą infrastrukturę do przesyłu wodoru i instalacje do magazynowania wodoru, a także instalacje przeznaczone dla elektrolizerów. Infrastruktura do przesyłu i magazynowania wodoru powinna być również uwzględniona w ogólnounijnym

²⁸

COM(2020) 299 final.

²⁹

Strategia w zakresie wodoru na rzecz Europy neutralnej dla klimatu, COM(2020) 301 final.

dziesięcioletnim planie rozwoju sieci, tak aby umożliwić kompleksową i spójną ocenę związanych z tym kosztów i korzyści dla systemu energetycznego, w tym wkładu w integrację i obniżenie emisyjności systemu, w celu stworzenia wodorowej sieci szkieletowej dla Unii.

- (15) Ponadto należy utworzyć nową kategorię infrastruktury dla inteligentnych sieci gazowych w celu wspierania inwestycji polegających na włączeniu odnawialnych i niskoemisyjnych gazów, takich jak biogaz, biometan i wodór, do sieci oraz pomagania w zarządzaniu powstałym w ten sposób bardziej złożonym systemem w oparciu o innowacyjne technologie cyfrowe.
- (16) W rozporządzeniu (UE) nr 347/2013 wymaga się, aby w procesie opracowywania listy unijnej wykazano, że proponowany projekt będący przedmiotem wspólnego zainteresowania znacząco przyczynia się do spełnienia co najmniej jednego z szeregu kryteriów, przy czym zrównoważoność może, ale nie musi stanowić jeden z nich. Wymóg ten – zgodnie z ówczesnymi szczególnymi potrzebami wewnętrznego rynku energii – umożliwił na przykład rozwój projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w których odniesiono się jedynie do zagrożeń dla bezpieczeństwa dostaw, nawet jeśli nie wykazano w ich przypadku korzyści w zakresie zrównoważoności. Biorąc pod uwagę zmieniające się potrzeby Unii w zakresie infrastruktury oraz cele w zakresie obniżenia emisyjności, należy jednak przeprowadzić ocenę konkluzji Rady Europejskiej z lipca 2020 r., zgodnie z którymi „wydatki UE powinny być spójne z celami porozumienia paryskiego oraz zasadą »nie szkodzić« w ramach Europejskiego Zielonego Ładu”, zrównoważonym rozwojem pod względem integracji odnawialnych źródeł energii z siecią lub ograniczeniem emisji gazów cieplarnianych, w zależności od przypadku, aby zapewnić spójność polityki TEN-E z celami Unii w zakresie energii i klimatu. Zrównoważony rozwój sieci transportowych dwutlenku węgla rozpatruje się pod kątem ich celu polegającego na transporcie CO₂.
- (17) Unia powinna ułatwiać realizację projektów infrastrukturalnych łączących unijne sieci energetyczne z sieciami państw trzecich, które przynoszą wzajemne korzyści i są niezbędne do transformacji energetycznej i osiągnięcia celów w zakresie klimatu, a także spełniają kryteria szczególne odpowiednich kategorii infrastruktury zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, szczególnie w państwach sąsiadujących, a także w państwach, z którymi Unia nawiązała szczególną współpracę w dziedzinie energetyki. W związku z tym zakresem niniejszego rozporządzenia należy objąć projekty będące przedmiotem wzajemnego zainteresowania, jeżeli są one zrównoważone i jeśli można w ich przypadku wykazać znaczne korzyści społeczno-gospodarcze netto dla co najmniej dwóch państw członkowskich i co najmniej jednego państwa trzeciego. Projekty takie będą kwalifikowały się do umieszczenia na liście unijnej po spełnieniu warunków dotyczących regulacyjnego zbliżenia do Unii oraz wykazaniu wkładu w realizację ogólnych celów Unii w zakresie klimatu i energii w odniesieniu do bezpieczeństwa dostaw i obniżenia emisyjności. Takie dostosowanie regulacyjne lub zbieżność przepisów należy założyć w odniesieniu do Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub umawiających się stron Wspólnoty Energetycznej. Ponadto państwo trzecie, z którym Unia współpracuje w zakresie opracowywania projektów będących przedmiotem wzajemnego zainteresowania, powinno ułatwić opracowanie podobnego harmonogramu przyspieszonej realizacji i innych środków wspierania polityki, jak przewidziano w niniejszym rozporządzeniu. W związku z tym w niniejszym rozporządzeniu projekty będące przedmiotem wzajemnego zainteresowania powinny być uznawane za tożsame z projektami będącymi przedmiotem wspólnego zainteresowania, przy czym wszystkie przepisy odnoszące się do projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania mają zastosowanie do projektów będących przedmiotem wzajemnego zainteresowania, chyba że zostanie określone inaczej.

- (18) Ponadto, aby osiągnąć cele Unii w zakresie klimatu i energii do 2030 r. i 2050 r. oraz cel neutralności klimatycznej, Europa musi znacznie zwiększyć skalę produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Obecne kategorie infrastruktury przesyłu i magazynowania energii elektrycznej są niezbędne do zintegrowania znacznie większej produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych z siecią energetyczną. Wymaga to dodatkowo zwiększenia inwestycji w energię z morskich źródeł odnawialnych³⁰. Należy również rozwiązać kwestię koordynacji długoterminowego planowania i rozwoju morskich i lądowych sieci elektroenergetycznych. W szczególności w planowaniu infrastruktury morskiej należy odejść od podejścia skoncentrowanego na poszczególnych projektach w kierunku skoordynowanego kompleksowego podejścia zapewniającego zrównoważony rozwój zintegrowanych sieci przesyłowych energii morskiej, uwzględniając potencjał każdego basenu morskiego w zakresie morskiej energii odnawialnej, ochronę środowiska i inne sposoby wykorzystania mórz.
- (19) Właściwe państwa członkowskie powinny być w stanie ocenić korzyści i koszty sieci przesyłowych energii morskiej ze źródeł odnawialnych w odnośnych basenach morskich oraz przeprowadzić wstępną analizę podziału kosztów na poziomie basenu morskiego w celu zapewnienia podstawy wspólnych zobowiązań politycznych na rzecz rozwoju energii z morskich źródeł odnawialnych na poziomie basenu morskiego. W związku z tym Komisja powinna opracować jednolite zasady dotyczące metodyki w zakresie określania kosztów i korzyści oraz podziału kosztów w odniesieniu do wdrażania planów rozwoju zintegrowanej sieci morskiej, które powinny umożliwić państwom członkowskim przeprowadzenie odpowiedniej oceny.
- (20) Proces ogólnounijnego dziesięcioletniego planu rozwoju sieci okazał się skuteczny jako podstawa do włączenia projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania do kategorii energii elektrycznej i gazu. Chociaż europejska sieć operatorów systemów przesyłowych energii elektrycznej i europejska sieć operatorów systemów przesyłowych gazu (ENTSO) oraz operatorzy systemów przesyłowych mają do odegrania ważną rolę w tym procesie, istnieje jednak potrzeba większej kontroli, w szczególności w odniesieniu do określenia scenariuszy na przyszłość, wykrywania długotrwałych luk i wąskich gardeł w infrastrukturze oraz oceny poszczególnych projektów, w celu zwiększenia zaufania do tego procesu. W związku z tym ze względu na potrzebę niezależnej walidacji Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki („Agencja”) i Komisja powinny odgrywać większą rolę w tym procesie, z uwzględnieniem procesu opracowywania ogólnounijnego dziesięcioletniego planu rozwoju sieci zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943³¹ oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009³².
- (21) Ważne jest zapewnienie, aby wyłącznie projekty infrastrukturalne, w odniesieniu do których nie istnieją żadne uzasadnione alternatywne rozwiązania, mogły otrzymywać status projektu będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania. W tym celu przy określaniu luk w infrastrukturze przestrzegana będzie zasada „efektywność energetyczna przede wszystkim”, a wszelkie rozwiązania niezwiązane z infrastrukturą, mające na celu zaradzenie zidentyfikowanym brakom będą traktowane w sposób priorytetowy. Ponadto podczas realizacji

³⁰ Komunikat w sprawie strategii UE na rzecz morskiej energii odnawialnej.

³¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej, Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 54.

³² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1775/2005, Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 36.

projektu projektodawcy powinni zgłaszać kwestie dotyczące zgodności z przepisami w zakresie ochrony środowiska, aby wykazać, że projekty są realizowane z poszanowaniem zasady „nie czynić poważnych szkód” zgodnie z art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852³³. W przypadku istniejących projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, które osiągnęły odpowiedni stopień zaawansowania, kwestie te będą brane pod uwagę podczas selekcji projektów do uwzględnienia na liście unijnej przez grupy regionalne.

- (22) Aby zapewnić stabilny poziom napięcia i częstotliwości, należy zwrócić szczególną uwagę na stabilność europejskiej sieci elektroenergetycznej w zmiennych warunkach, w szczególności w świetle rosnącego udziału energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.
- (23) Na podstawie szczegółowych konsultacji ze wszystkimi państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami Komisja określiła 13 strategicznych priorytetów transeuropejskiej infrastruktury energetycznej, których wdrożenie ma zasadnicze znaczenie dla realizacji celów unijnej polityki energetycznej i klimatycznej do 2030 r. i 2050 r. Priorytety te obejmują różne regiony geograficzne lub obszary tematyczne w zakresie przesyłu i magazynowania energii elektrycznej, sieci przesyłowych energii morskiej ze źródeł odnawialnych, przesyłu i magazynowania wodoru, elektrolizerów, inteligentnych sieci gazowych, inteligentnych sieci elektroenergetycznych oraz przesyłu dwutlenku węgla.
- (24) Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania powinny być zgodne ze wspólnymi, przejrzystymi i obiektywnymi kryteriami dotyczącymi ich wkładu w cele polityki energetycznej. Aby projekty dotyczące energii elektrycznej i wodoru kwalifikowały się do wpisania na listy unijne, powinny zostać wymienione w najbardziej aktualnym dostępnym ogólnounijnym dziesięcioletnim planie rozwoju sieci. Ponieważ infrastruktura wodorowa nie jest obecnie uwzględniona w ogólnounijnym dziesięcioletnim planie rozwoju sieci, wspomniany wymóg dla projektów dotyczących wodoru powinien obowiązywać dopiero od dnia 1 stycznia 2024 r. do celów uwzględnienia na drugiej liście unijnej sporządzonej zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.
- (25) Należy utworzyć grupy regionalne, których zadaniem będzie proponowanie i dokonywanie przeglądu projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w celu sporządzania regionalnych list projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania. W celu zapewnienia szerokiego konsensusu wspomniane grupy regionalne powinny zapewniać ścisłą współpracę między państwami członkowskimi, krajowymi organami regulacyjnymi, projektodawcami i odpowiednimi zainteresowanymi stronami. W kontekście tej współpracy krajowe organy regulacyjne powinny w razie konieczności doradzać grupom regionalnym, między innymi w sprawie wykonalności aspektów regulacyjnych proponowanych projektów oraz wykonalności proponowanego harmonogramu zatwierdzania przez organy regulacyjne.
- (26) Nowa lista unijna projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania („lista unijna”) powinna być sporządzana co dwa lata. Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, które zostały ukończone lub przestały spełniać stosowne kryteria i wymogi określone w niniejszym rozporządzeniu, nie powinny figurować na kolejnej liście unijnej. Z tego powodu dotychczasowe projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, które mają być umieszczone na kolejnej liście unijnej, powinny przy sporządzaniu list regionalnych oraz listy unijnej podlegać takiemu samemu procesowi wyboru, jaki obowiązuje w przypadku proponowanych projektów. Należy jednak jak najbardziej zminimalizować wynikające

³³

Rozporządzenie (UE) 2020/852 w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088, Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13.

obciążenia administracyjne, na przykład wykorzystując w miarę możliwości poprzednio złożone informacje oraz uwzględniając sprawozdania roczne projektodawców. W tym celu dotychczasowe projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, w ramach których poczyniono znaczne postępy, powinny być objęte usprawnionym procesem włączania do ogólnounijnego dziesięcioletniego planu rozwoju sieci.

- (27) Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania powinny być realizowane jak najszybciej oraz szczegółowo monitorowane i oceniane, przy jednoczesnym zachowaniu minimalnego poziomu obciążeń administracyjnych dla projektodawców. Dla projektów napotykających szczególne trudności Komisja powinna mianować koordynatorów europejskich. W procesie wyboru odpowiednich projektów do następnych list unijnych należy uwzględnić postępy we wdrażaniu poszczególnych projektów, a także wypełnienie obowiązków związanych z niniejszym rozporządzeniem.
- (28) Proces wydawania pozwoleń nie powinien powodować obciążeń administracyjnych niewspółmiernych do wielkości lub złożoności projektu ani stwarzać przeszkód dla rozwoju sieci transeuropejskich i dla dostępu do rynku.
- (29) Należy koordynować planowanie i realizację unijnych projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w dziedzinie infrastruktury energetycznej, transportowej i telekomunikacyjnej, aby osiągnąć synergię tam, gdzie jest to wykonalne z gospodarczego, technicznego, środowiskowego i klimatycznego punktu widzenia oraz pod względem planowania przestrzennego, przy należytym uwzględnieniu stosownych aspektów bezpieczeństwa. W związku z tym przy planowaniu różnych sieci europejskich powinna istnieć możliwość nadawania charakteru priorytetowego integracji sieci transportowych, komunikacyjnych i energetycznych, aby zapewnić wykorzystanie jak najmniejszej powierzchni gruntów, przy jednoczesnym zapewnieniu, w miarę możliwości, ponownego wykorzystania istniejących lub nieeksploatowanych tras przesyłu w celu ograniczenia wszelkich negatywnych skutków społecznych, gospodarczych, środowiskowych, klimatycznych i finansowych.
- (30) Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania powinny otrzymać „status priorytetowy” na poziomie krajowym, aby zapewnić ich szybkie rozpatrzenie administracyjne, a właściwe organy powinny uznać je za projekty, których realizacja leży w interesie publicznym. Ze względu na nadrzędny interes publiczny projekty, które mają negatywny wpływ na środowisko, powinny być zatwierdzane, jeżeli zostaną spełnione wszystkie warunki określone w dyrektywie Rady 92/43/EWG³⁴ oraz w dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady³⁵.
- (31) Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania powinny również otrzymać „status priorytetowy” na poziomie krajowym, aby zapewnić ich pilne traktowanie we wszystkich powiązanych z nimi postępowaniach sądowych i procedurach rozstrzygania sporów.
- (32) Aby ograniczyć poziom złożoności, zwiększyć skuteczność i przejrzystość oraz przyczynić się do zacieśnienia współpracy między państwami członkowskimi, należy ustanowić właściwy organ lub właściwe organy skupiające lub koordynujące wszystkie procesy wydawania pozwoleń („punkt kompleksowej obsługi”).

³⁴ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7.

³⁵ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

- (33) W celu uproszczenia i przyspieszenia procesu wydawania pozwoleń dla sieci przesyłowych energii morskiej ze źródeł odnawialnych państwa członkowskie wokół konkretnego basenu morskiego powinny utworzyć pojedyncze punkty kontaktowe, tzw. „punkty kompleksowej obsługi projektów dotyczących energii morskiej”, biorąc pod uwagę specyfikę regionalną i położenie geograficzne, na potrzeby ułatwienia i koordynacji procesu wydawania pozwoleń w przypadku takich projektów. Ponadto ustanowienie dla każdego basenu morskiego punktu kompleksowej obsługi w odniesieniu do sieci przesyłowych energii morskiej ze źródeł odnawialnych powinno zmniejszyć złożoność i zwiększyć wydajność procesu wydawania pozwoleń oraz przyspieszyć ten proces w przypadku aktywów przesyłowych energii morskiej, które często przekraczają granice wielu jurysdykcji.
- (34) Pomimo istnienia utrwalonych standardów zapewniających udział społeczeństwa w procedurach podejmowania decyzji w dziedzinie środowiska, które mają pełne zastosowanie do projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w dalszym ciągu wymagane są dodatkowe środki w ramach niniejszego rozporządzenia w celu zapewnienia jak najwyższych standardów przejrzystości oraz udziału społeczeństwa we wszystkich istotnych sprawach w ramach procesów wydawania pozwoleń dla projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania. Wstępne konsultacje poprzedzające procedurę wydawania pozwoleń, jeżeli podlegają już przepisom krajowym na podstawie tych samych standardów co w niniejszym rozporządzeniu lub wyższych, powinny stać się fakultatywne i umożliwiać uniknięcie powielania wymogów prawnych.
- (35) Prawidłowe i skoordynowane wdrożenie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE³⁶, dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady³⁷ oraz, w stosownych przypadkach, Konwencji o dostępie do informacji, udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, podpisanej w dniu 25 czerwca 1998 r.³⁸ („konwencja z Aarhus”) i konwencji z Espoo o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym („konwencja z Espoo”) powinno zapewnić harmonizację głównych zasad oceny oddziaływania na środowisko i klimat, w tym w kontekście transgranicznym. Komisja wydała wytyczne w celu wsparcia państw członkowskich w określaniu odpowiednich środków ustawodawczych i nieustawodawczych mających usprawniać procedury oceny oddziaływania na środowisko w przypadku infrastruktury energetycznej oraz zapewniać spójne stosowanie procedur oceny oddziaływania na środowisko wymaganych dla projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania na mocy prawa Unii³⁹. Państwa członkowskie powinny koordynować swoje oceny dotyczące projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania i w miarę możliwości opracowywać wspólne oceny. Należy zachęcać państwa członkowskie do wymiany najlepszych praktyk i tworzenia potencjału administracyjnego w zakresie procesów wydawania pozwoleń.
- (36) Należy usprawniać i doskonalić proces wydawania pozwoleń, przy jednoczesnym poszanowaniu – w miarę możliwości z należyтым uwzględnieniem zasady pomocniczości –

³⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, Dz.U. L 26 z 28.1.2012, s. 1.

³⁷ Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, Dz.U. L 197 z 21.7.2001, s. 30.

³⁸ Dz.U. L 124 z 17.5.2005, s. 4.

³⁹ Wytyczne „Usprawnianie procedur oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w dziedzinie infrastruktury energetycznej”, https://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/PCI_guidance.pdf

kompetencji i procedur krajowych dotyczących budowy nowej infrastruktury. Ze względu na pilną potrzebę rozwoju infrastruktury energetycznej celem uproszczenia procesu wydawania pozwoleń należy wyznaczyć jednoznaczny termin na wydanie przez odpowiednie organy decyzji w sprawie realizacji projektu. Termin ten powinien skłaniać do sprawniejszego określenia i prowadzenia procedur oraz w żadnym wypadku nie powinien powodować uszczerbku dla wysokich standardów ochrony środowiska zgodnych z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska oraz dla udziału społeczeństwa. Niniejszym rozporządzeniem należy ustanowić maksymalne terminy, przy czym państwa członkowskie mogą dążyć do osiągnięcia krótszych terminów, jeżeli jest to wykonalne oraz w szczególności w odniesieniu do projektów takich jak inteligentne sieci energetyczne, które mogą nie wymagać tak złożonych procesów wydawania pozwoleń jak infrastruktura przesyłowa. Właściwe organy powinny być odpowiedzialne za zapewnianie przestrzegania terminów.

- (37) Państwa członkowskie mogą w stosownych przypadkach ująć w decyzjach kompleksowych decyzje podjęte w kontekście negocjacji z poszczególnymi właścicielami gruntów dotyczących uzyskania dostępu do nieruchomości, jej własności lub prawa do jej posiadania, planowania przestrzennego określającego ogólne zagospodarowanie nieruchomości na danym obszarze obejmującego inne przedsięwzięcia, takie jak budowę autostrad, linii kolejowych, wznoszenie budowli oraz tworzenie obszarów ochrony przyrody, i które nie jest dokonywane konkretnie na potrzeby planowanego projektu oraz wydawania pozwoleń na eksploatację. W kontekście procesu wydawania pozwoleń projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania mogą obejmować odpowiednią infrastrukturę w stopniu, w jakim ma ona istotne znaczenie dla realizacji lub funkcjonowania projektu. Niniejsze rozporządzenie, w szczególności przepisy dotyczące wydawania pozwoleń, udziału społeczeństwa oraz realizacji projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, należy stosować bez uszczerbku dla prawa międzynarodowego i prawa Unii, w tym przepisów dotyczących ochrony środowiska i zdrowia ludzkiego oraz przepisów przyjętych w ramach wspólnej polityki rybołówstwa i morskiej, w szczególności dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/89/UE⁴⁰.
- (38) Koszty rozwoju, budowy, eksploatacji i utrzymania projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania powinny być na ogół ponoszone w pełni przez użytkowników infrastruktury. Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania powinny kwalifikować się do transgranicznej alokacji kosztów, gdy ocena popytu na rynku lub ocena spodziewanego wpływu na opłaty taryfowe wskazuje, że nie można oczekiwać, iż koszty zostaną pokryte z opłat taryfowych uiszczanych przez użytkowników infrastruktury.
- (39) Podstawą dyskusji na temat odpowiedniej alokacji kosztów powinna być analiza kosztów i korzyści projektu infrastrukturalnego, dokonywana na podstawie zharmonizowanej metodyki przeprowadzania analizy obejmującej cały system energetyczny, z wykorzystaniem tego samego scenariusza co scenariusz wykorzystany wówczas, gdy projekt znajdował się na unijnej liście projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w ramach ogólnounijnych dziesięcioletnich planów rozwoju sieci przygotowanych przez europejskie sieci operatorów systemów przesyłowych zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2019/943 oraz rozporządzeniem (WE) nr 715/2009, poddanych przeglądowi przez Agencję. W analizie tej można uwzględnić wskaźniki i odpowiednie wartości odniesienia do porównania jednostkowych kosztów inwestycji.

⁴⁰

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/89/UE z dnia 23 lipca 2014 r. ustanawiająca ramy planowania przestrzennego obszarów morskich, Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 135.

- (40) Na coraz bardziej zintegrowanym rynku wewnętrznym energii niezbędne są jednoznaczne i przejrzyste zasady transgranicznej alokacji kosztów w celu przyspieszenia inwestycji w infrastrukturę transgraniczną. Kluczowe znaczenie ma zapewnienie stabilnych ram finansowych na potrzeby rozwoju projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania przy jednoczesnym zminimalizowaniu potrzeby wsparcia finansowego. Podejmując decyzje o transgranicznej alokacji kosztów, krajowe organy regulacyjne powinny dokonywać alokacji kosztów inwestycyjnych w całości w sposób transgraniczny i uwzględniać je w taryfach krajowych, a następnie określić, czy ich wpływ na krajowe opłaty taryfowe może stanowić niewspółmierne obciążenie dla konsumentów. Krajowe organy regulacyjne powinny unikać ryzyka dwukrotnego wspierania projektów, uwzględniając rzeczywiste lub szacunkowe opłaty i przychody. Te opłaty i przychody należy uwzględnić tylko w takim zakresie, w jakim są one związane z projektami i mają pokrywać stosowne koszty.
- (41) W przepisach dotyczących wewnętrznego rynku energii określono wymóg, aby opłaty taryfowe za dostęp do sieci stanowiły odpowiednią zachętę do inwestycji. Kilka rodzajów projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania może jednak spowodować efekty zewnętrzne, które mogą potencjalnie nie zostać w pełni wychwycone i odzyskane w ramach zwykłego systemu opłat taryfowych. Stosując przepisy dotyczące wewnętrznego rynku energii, krajowe organy regulacyjne powinny zapewnić stabilne i przewidywalne ramy regulacyjne i finansowe obejmujące zachęty do realizowania projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym również zachęty długoterminowe współmierne do poziomu szczególnego ryzyka danego projektu. Powinno mieć to zastosowanie w szczególności do projektów transgranicznych, innowacyjnych technologii przesyłu energii elektrycznej umożliwiających daleko idącą integrację odnawialnych źródeł energii, rozproszonych zasobów energetycznych lub reakcji na popyt w sieciach wzajemnie połączonych oraz w projektach w zakresie technologii energetycznej i transformacji cyfrowej, które mogą wiązać się z wyższym ryzykiem niż podobne projekty zlokalizowane w jednym państwie członkowskim, lub w których obiecuje się większe korzyści dla Unii. Ponadto projekty wiążące się z wysokimi wydatkami operacyjnymi powinny również mieć dostęp do odpowiednich zachęt do inwestowania. W szczególności sieci przesyłowe energii morskiej ze źródeł odnawialnych, które pełnią podwójną funkcję – elektroenergetycznych połączeń wzajemnych i łączenia projektów dotyczących produkcji energii morskiej ze źródeł odnawialnych – mogą stanowić większe ryzyko niż porównywalne projekty dotyczące infrastruktury lądowej, ze względu na ich nieodłączne powiązanie z aktywami wytwórczymi, co wiąże się z ryzykiem regulacyjnym, ryzykiem finansowym takim jak konieczność inwestycji wybiegających w przyszłość, ryzykiem rynkowym i ryzykiem związanym z wykorzystaniem nowych innowacyjnych technologii.
- (42) Niniejsze rozporządzenie należy stosować jedynie do wydawania pozwoleń na projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, udziału społeczeństwa w takich projektach i ich rozpatrywania przez organy regulacyjne. Państwa członkowskie mogą jednak uchylać przepisy krajowe celem stosowania takich samych lub podobnych zasad do innych projektów, niemających statusu projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania objętych zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia. W kwestii zachęt regulacyjnych państwa członkowskie mogą uchylać przepisy krajowe celem stosowania takich samych lub podobnych zasad do projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania należących do kategorii magazynowania energii elektrycznej.
- (43) Państwa członkowskie, które nie przypisują obecnie najwyższego możliwego znaczenia w kraju projektom dotyczącym infrastruktury energetycznej, jeżeli chodzi o proces wydawania pozwoleń, zachęca się do rozważenia wprowadzenia takiego wysokiego krajowego znaczenia,

w szczególności w oparciu o ocenę, czy doprowadziłoby to do przyspieszenia procesów wydawania pozwoleń.

- (44) Państwa członkowskie, które obecnie nie stosują przyspieszonych lub pilnych postępowań sądowych mających zastosowanie do projektów dotyczących infrastruktury energetycznej, zachęca się do rozważenia wprowadzenia takich postępowań, w szczególności w oparciu o ocenę, czy doprowadziłoby to do szybszej realizacji takich projektów.
- (45) W rozporządzeniu (UE) nr 347/2013 wykazano wartość dodaną wsparcia środków prywatnych znaczącą unijną pomocą finansową pozwalającą na realizację projektów o znaczeniu europejskim. Uwzględniając sytuację gospodarczą i finansową oraz ograniczenia budżetowe, należy kontynuować ukierunkowane wsparcie przy wykorzystaniu dotacji i instrumentów finansowych, zgodnie z wieloletnimi ramami finansowymi w celu przyciągnięcia nowych inwestorów do priorytetowych korytarzy i obszarów infrastruktury energetycznej, jednocześnie utrzymując wkład budżetowy Unii na minimalnym poziomie.
- (46) Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania powinny kwalifikować się do otrzymywania unijnej pomocy finansowej na prace studyjne, a w określonych warunkach również na roboty zgodnie z rozporządzeniem (UE) ... [ustanawiającym instrument „Łącząc Europę”, zaproponowanym we wniosku COM(2018) 438 final], w formie dotacji lub innowacyjnych instrumentów finansowych celem zapewnienia możliwości udzielania dostosowanego do potrzeb wsparcia tym projektom będącym przedmiotem wspólnego zainteresowania, które nie są rentowne w oparciu o obowiązujące ramy regulacyjne i warunki rynkowe. Ważne jest, aby unikać wszelkich zakłóceń konkurencji, w szczególności między projektami przyczyniającymi się do utworzenia tego samego priorytetowego korytarza w Unii. Taka pomoc finansowa powinna zapewnić niezbędną synergę w połączeniu z funduszami strukturalnymi w celu finansowania inteligentnych sieci dystrybucji energii oraz z unijnym mechanizmem finansowania energii ze źródeł odnawialnych na podstawie rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2020/1294⁴¹. Do projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania należy stosować trzyetapową logikę. Po pierwsze, inwestycje powinny być realizowane poprzez mechanizmy rynkowe. Po drugie, jeżeli rynek nie zapewnia realizacji inwestycji, należy rozważyć rozwiązania regulacyjne, a w razie konieczności dostosować odpowiednie ramy regulacyjne oraz zapewnić ich właściwe stosowanie. Po trzecie, w przypadku gdy obydwa wcześniejsze kroki nie wystarczą do zapewnienia niezbędnych inwestycji w projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, powinna istnieć możliwość przyznania unijnej pomocy finansowej, jeżeli projekt będący przedmiotem wspólnego zainteresowania spełnia mające zastosowanie kryteria kwalifikowalności. Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania mogą również kwalifikować się do Programu InvestEU, który stanowi uzupełnienie finansowania w formie dotacji.
- (47) Dotacje na roboty związane z projektami będącymi przedmiotem wzajemnego zainteresowania powinny być dostępne tylko dla inwestycji zlokalizowanych na terytorium Unii i tylko w przypadku, gdy co najmniej dwa państwa członkowskie wnoszą znaczący wkład finansowy w koszty inwestycyjne projektu z uwagi na płynące z niego korzyści.

⁴¹

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2020/1294 z dnia 15 września 2020 r. w sprawie unijnego mechanizmu finansowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 303 z 17.9.2020, s. 1).

- (48) Wobec tego należy dokonać odpowiednich zmian w rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009, (UE) 2019/942⁴² i (UE) 2019/943⁴³ oraz w dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE i (UE) 2019/944.
- (49) Należy zatem uchylić rozporządzenie (UE) nr 347/2013.
- (50) W celu zapewnienia, aby skład priorytetowych korytarzy oraz obszarów tematycznych w najlepszy sposób odzwierciedlał rozwój infrastruktury energetycznej oraz aby liczba proponowanych projektów w każdej z grup pozostawała odpowiednia i rozsądna, tak aby umożliwić kompleksową, gruntowną ocenę oraz zapewnić, aby unijna lista projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania była ograniczona do projektów przyczyniających się w największym stopniu do wdrożenia strategicznych priorytetowych korytarzy i obszarów tematycznych infrastruktury energetycznej, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej:
- celem uzupełnienia niniejszego rozporządzenia poprzez dokonanie przeglądu zakresu i składu priorytetowych korytarzy i obszarów tematycznych oraz przyjęcie nowych list priorytetowych korytarzy i obszarów tematycznych;
 - celem wprowadzenia zmian w załącznikach do niniejszego rozporządzenia, tak aby przyjąć unijną listę projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania i dokonać jej przeglądu, przy jednoczesnym poszanowaniu prawa państw członkowskich i państw trzecich do zatwierdzania projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania lub projektów będących przedmiotem wzajemnego zainteresowania, które dotyczą ich terytorium.
- Biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia realizacji celów niniejszego rozporządzenia i mając na względzie liczbę projektów znajdujących się dotychczas na listach unijnych, łączną liczbę projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania należy utrzymać na poziomie umożliwiającym zarządzanie nimi, a zatem liczba ta nie powinna znacząco przekraczać 220. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednocześnie, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Zarówno Parlament Europejski, jak i Rada mogą, gdy uznają to za konieczne, wysyłać ekspertów na posiedzenia grup ekspertów Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych, na które zaproszeni są eksperci z państw członkowskich. Dyskusje w grupach regionalnych odgrywają ważną rolę w przyjmowaniu przez Komisję aktów delegowanych ustanawiających listy projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania. Wobec powyższego w miarę możliwości i w zakresie, w jakim jest to zgodne z ramami niniejszego rozporządzenia, wskazane jest, aby Parlament Europejski i Rada otrzymywały informacje na temat posiedzeń grup regionalnych oraz mogły wysyłać na nie ekspertów zgodnie z Porozumieniem międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z 2016 r.⁴⁴
- (51) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do procedur transgranicznej alokacji kosztów oraz umożliwienia państwom członkowskim oceny korzyści i kosztów sieci przesyłowych energii morskiej ze źródeł

⁴² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/942 z dnia 5 czerwca 2019 r. ustanawiające Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki, Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 22.

⁴³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej, Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 54.

⁴⁴ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1. Porozumienie międzyinstytucjonalne pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej a Komisją Europejską w sprawie lepszego stanowienia prawa.

odnawialnych w odnośnych basenach morskich, również pod kątem ustaleń rynkowych i finansowych dotyczących obiektów wytwarzania energii, takich jak w przypadku już udzielonego wsparcia, i przeprowadzenia wstępnej analizy podziału kosztów na poziomie basenu morskiego należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze zgodnie z art. 291 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁴⁵. W przypadku przyjmowania tych aktów wykonawczych należy stosować procedurę doradczą.

- (52) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, a mianowicie rozwój i interoperacyjność transeuropejskich sieci energetycznych oraz przyłączeń do tych sieci, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

1. W niniejszym rozporządzeniu określa się wytyczne dotyczące terminowego rozwoju i interoperacyjności priorytetowych korytarzy i obszarów transeuropejskiej infrastruktury energetycznej określonych w załączniku I („priorytetowe korytarze i obszary infrastruktury energetycznej”), która to infrastruktura przyczynia się do osiągnięcia celów klimatycznych i energetycznych UE do 2030 r. oraz celu neutralności klimatycznej do 2050 r.

2. Niniejsze rozporządzenie w szczególności:

a) dotyczy określania projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania niezbędnych do realizacji priorytetowych korytarzy i obszarów należących do kategorii infrastruktury energetycznej w zakresie energii elektrycznej, inteligentnych sieci gazowych, elektrolizerów i dwutlenku węgla, określonych w załączniku II („kategorie infrastruktury energetycznej”);

b) ułatwia terminową realizację projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania poprzez usprawnienie, ściślejszą koordynację i przyspieszenie procesów wydawania pozwoleń oraz poprzez zwiększenie udziału społeczeństwa;

c) określa zasady i wytyczne dotyczące transgranicznej alokacji kosztów i zachęt uzależnionych od ryzyka w odniesieniu do projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;

d) określa warunki kwalifikowalności projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania do uzyskania unijnej pomocy finansowej;

e) dotyczy określania projektów będących przedmiotem wzajemnego zainteresowania.

⁴⁵

Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

Definicje

Poza definicjami określonymi w dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE, (UE) 2018/2001⁴⁶ i (UE) 2019/944 oraz w rozporządzeniach (WE) nr 715/2009, (UE) 2019/942 i (UE) 2019/943, do celów niniejszego rozporządzenia zastosowanie mają poniższe definicje:

- 1) „infrastruktura energetyczna” oznacza wszelkie materialne urządzenia lub obiekty należące do kategorii infrastruktury energetycznej, które znajdują się na terytorium Unii lub łączą Unię z co najmniej jednym państwem trzecim;
- 2) „decyzja kompleksowa” oznacza podjętą przez organ lub organy państwa członkowskiego, z wyjątkiem sądów, ostateczną decyzję lub zbiór decyzji w sprawie określenia, czy projektodawca ma pozwolenie na budowę infrastruktury energetycznej w celu zrealizowania projektu będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania poprzez posiadanie możliwości rozpoczęcia lub zamówienia i rozpoczęcia niezbędnych prac budowlanych („status gotowości do realizacji”), bez uszczerbku dla jakiegokolwiek decyzji podjętej w kontekście administracyjnego postępowania odwoławczego;
- 3) „projekt” oznacza co najmniej jeden rurociąg, obiekt, element wyposażenia lub co najmniej jedną linię lub instalację należące do kategorii infrastruktury energetycznej;
- 4) „projekt będący przedmiotem wspólnego zainteresowania” oznacza projekt niezbędny do realizacji priorytetowych korzyści i obszarów infrastruktury energetycznej określonych w załączniku I i znajdujący się na unijnej liście projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, o której mowa w art. 3;
- 5) „projekt będący przedmiotem wzajemnego zainteresowania” oznacza projekt promowany przez Unię we współpracy z państwami trzecimi;
- 6) „wąskie gardło w infrastrukturze energetycznej” oznacza ograniczenie przepływów fizycznych w systemie energetycznym z powodu niewystarczającej zdolności przesyłowej, co obejmuje między innymi brak infrastruktury;
- 7) „projektodawca” oznacza:
 - a) operatora systemu przesyłowego (OSP), operatora systemu dystrybucyjnego (OSD) lub innego operatora bądź inwestora opracowującego projekt będący przedmiotem wspólnego zainteresowania;
 - b) w przypadku gdy występuje kilku OSP, OSD, innych operatorów, inwestorów lub jakichkolwiek ich grup – podmiot posiadający osobowość prawną zgodnie z mającym zastosowanie prawem krajowym, który został wyznaczony na drodze porozumienia umownego między tymi podmiotami oraz posiada zdolność do zaciągania zobowiązań prawnych i przyjmowania odpowiedzialności finansowej w imieniu stron takiego porozumienia umownego;
- 8) „inteligentna sieć elektroenergetyczna” oznacza sieć elektroenergetyczną, w której operator sieci może cyfrowo monitorować działania podłączonych do niej użytkowników, oraz technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT) służące do komunikacji z powiązanymi

⁴⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82.

- operatorami sieci, wytwórcami, konsumentami lub prosumentami w celu przesyłania energii elektrycznej w sposób zrównoważony, opłacalny i bezpieczny;
- 9) „inteligentna sieć gazowa” oznacza sieć gazową, w której wykorzystuje się innowacyjne rozwiązania cyfrowe do integrowania w opłacalny sposób wielu niskoemisyjnych i odnawialnych źródeł gazu zgodnie z potrzebami konsumentów i wymogami dotyczącymi jakości gazu w celu zmniejszenia śladu węglowego powiązanego zużycia gazu, umożliwienia zwiększenia udziału gazów odnawialnych i niskoemisyjnych oraz utworzenia połączeń z innymi nośnikami energii i sektorami;
 - 10) „zainteresowane organy” oznaczają organy, które zgodnie z prawem krajowym są właściwe do wydawania różnych pozwoleń i zezwoleń związanych z planowaniem, projektowaniem i budową nieruchomości, w tym infrastruktury energetycznej;
 - 11) „roboty” oznaczają zakup, dostawę i zainstalowanie części składowych, systemów i usług, w tym oprogramowania, realizację związanych z projektem prac rozwojowych, budowlanych i instalacyjnych, odbiór instalacji oraz uruchomienie projektu;
 - 12) „prace studyjne” oznaczają działania potrzebne do przygotowania realizacji projektu, w tym analizy przygotowawcze, studia wykonalności, analizy oceniające, testy i analizy zatwierdzające, w tym również oprogramowanie, oraz wszelkie inne środki wsparcia technicznego, w tym również wstępne działania zmierzające do zdefiniowania i opracowania projektu oraz podjęcia decyzji o jego finansowaniu, takie jak rozpoznanie odnośnego terenu i przygotowanie pakietu finansowego;
 - 13) „krajowy organ regulacyjny” oznacza krajowy organ regulacyjny wyznaczony zgodnie z art. 39 ust. 1 dyrektywy 2009/73/WE lub art. 57 ust. 1 dyrektywy (UE) 2019/944;
 - 14) „oddanie do użytku” oznacza proces uruchamiania projektu po zakończeniu budowy;
 - 15) „właściwe krajowe organy regulacyjne” oznaczają krajowe organy regulacyjne w państwach członkowskich, na które projekt ma znaczący pozytywny wpływ;
 - 16) „przystosowanie się do zmiany klimatu” oznacza proces zapewniający odporność infrastruktury energetycznej na potencjalne negatywne skutki zmiany klimatu poprzez ocenę wrażliwości na zmiany klimatu i ryzyka zmiany klimatu, w tym poprzez odpowiednie środki adaptacyjne.

ROZDZIAŁ II

PROJEKTY BĘDĄCE PRZEDMIOTEM WSPÓLNEGO ZAINTERESOWANIA I PROJEKTY BĘDĄCE PRZEDMIOTEM WZAJEMNEGO ZAINTERESOWANIA

Artykuł 3

Unijna lista projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania i projektów będących przedmiotem wzajemnego zainteresowania

1. Ustanawia się grupy regionalne („grupy”) określone w załączniku III sekcja 1. Udział w poszczególnych grupach wynika z poszczególnych priorytetowych korytarzy i obszarów oraz z odpowiadającego im zasięgu geograficznego, zgodnie z załącznikiem I. Uprawnienia decyzyjne w grupach ogranicza się do państw członkowskich oraz Komisji, które w tym celu określa się, jako organ decyzyjny grup.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 20, uzupełniających niniejsze rozporządzenie oraz dotyczących zakresu i składu priorytetowych korytarzy i obszarów.

2. Każda grupa przyjmuje swój regulamin z uwzględnieniem przepisów załącznika III.

3. Organ decyzyjny każdej grupy przyjmuje regionalną listę proponowanych projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania sporządzaną zgodnie z procesem określonym w załączniku III sekcja 2, stosownie do wkładu każdego z projektów w realizację priorytetowych korytarzy i obszarów infrastruktury energetycznej oraz ich zgodności z kryteriami określonymi w art. 4.

Przy sporządzaniu listy regionalnej przez grupę:

a) każdy indywidualny wniosek dotyczący projektu będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania wymaga zatwierdzenia przez państwa, do których terytorium odnosi się projekt; jeżeli państwo nie zatwierdzi projektu, przedstawia zainteresowanej grupie uzasadnienie takiej decyzji;

b) grupa uwzględnia porady Komisji mające na celu utrzymanie liczby projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania na poziomie umożliwiającym zarządzanie nimi.

4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 20 niniejszego rozporządzenia zmieniających załączniki do niniejszego rozporządzenia w celu ustalenia unijnej listy projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania („lista unijna”), z zastrzeżeniem art. 172 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Wykonując to uprawnienie, Komisja zapewnia sporządzanie listy unijnej co dwa lata, na podstawie list regionalnych przyjętych przez organy decyzyjne grup, jak określono w załączniku III sekcja 1 pkt 2 zgodnie z procedurą określoną w ust. 3 niniejszego artykułu.

Pierwszą listę unijną zgodną z niniejszym rozporządzeniem przyjmuje się najpóźniej do dnia 30 listopada 2023 r.

5. Przyjmując listę unijną na podstawie list regionalnych, Komisja:

a) zapewnia uwzględnienie wyłącznie projektów spełniających kryteria, o których mowa w art. 4;

b) zapewnia spójność między regionami, przy uwzględnieniu opinii przedstawionej przez Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki („Agencja”), o której mowa w załączniku III sekcja 2 pkt 12;

c) uwzględnia przedstawione przez państwa członkowskie opinie, o których mowa w załączniku III sekcja 2 pkt 9;

d) dąży do uwzględnienia na liście unijnej łącznej liczby projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania na poziomie umożliwiającym zarządzanie nimi.

6. Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania uwzględnione na liście unijnej zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu w kategoriach infrastruktury energetycznej określonych w załączniku II pkt 1 lit. a), b), c) i e) stają się integralną częścią odpowiednich regionalnych planów inwestycyjnych, zgodnie z art. 34 rozporządzenia (UE) 2019/943 i art. 12 rozporządzenia (WE) nr 715/2009 oraz odpowiedniego krajowego dziesięcioletniego planu rozwoju sieci zgodnie z art. 51 dyrektywy (UE) 2019/944 i art. 22 dyrektywy 2009/73/WE oraz innych odpowiednich krajowych planów infrastrukturalnych, stosownie do przypadku. W każdym z tych planów projekty te otrzymują status najwyższego priorytetu. Niniejszy ustęp nie ma zastosowania do projektów będących przedmiotem wzajemnego zainteresowania.

Kryteria dotyczące projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania i projektów będących przedmiotem wzajemnego zainteresowania

1. Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania muszą spełniać następujące kryteria ogólne:

- a) projekt jest niezbędny do realizacji co najmniej jednego z priorytetowych korytarzy i obszarów infrastruktury energetycznej;
- b) potencjalne łączne korzyści projektu, ocenione na podstawie odpowiednich szczególnych kryteriów określonych w ust. 3, przewyższają jego koszty, w tym również koszty rozpatrywane w dłuższej perspektywie;
- c) projekt spełnia którekolwiek z następujących kryteriów:
 - (i) dotyczy co najmniej dwóch państw członkowskich, przebiegając bezpośrednio przez granicę dwóch lub większej liczby państw członkowskich;
 - (ii) jest usytuowany na terytorium jednego państwa członkowskiego i ma znaczące skutki transgraniczne określone w załączniku IV pkt 1.

2. Projekty będące przedmiotem wzajemnego zainteresowania muszą spełniać następujące kryteria ogólne:

- a) projekt w znacznym stopniu przyczynia się do osiągnięcia celów związanych z obniżeniem emisyjności – zarówno Unii, jak i państwa trzeciego – oraz do zrównoważoności, w tym poprzez włączenie energii ze źródeł odnawialnych do sieci oraz przesył energii wytwarzanej ze źródeł odnawialnych do głównych ośrodków poboru i magazynowania, oraz;
- b) potencjalne łączne korzyści projektu, ocenione na podstawie odpowiednich szczególnych kryteriów określonych w ust. 3, przewyższają jego koszty, w tym również koszty rozpatrywane w dłuższej perspektywie;
- c) projekt jest usytuowany na terytorium co najmniej jednego państwa członkowskiego i na terytorium co najmniej jednego państwa trzeciego oraz ma znaczące skutki transgraniczne określone w załączniku IV pkt 2;
- d) w przypadku części usytuowanej na terytorium Unii projekt jest zgodny z dyrektywami 2009/73/WE i (UE) 2019/944, jeżeli należy do kategorii infrastruktury opisanych w załączniku II pkt 1 i 3;
- e) zaangażowane państwo trzecie lub państwa trzecie mają wysoki poziom dostosowania regulacyjnego lub konwergencji w celu wspierania ogólnych unijnych celów polityki, w szczególności w celu zapewnienia:
 - (i) dobrze funkcjonującego wewnętrznego rynku energii;
 - (ii) bezpieczeństwa dostaw energii na podstawie współpracy i solidarności;
 - (iii) systemu energetycznego, w tym produkcji, przesyłu i dystrybucji, umożliwiającego dążenie do obniżenia emisyjności zgodnie z porozumieniem paryskim i celami klimatycznymi Unii; oraz w szczególności uniknięcia ucieczki emisji gazów cieplarnianych;

- f) zaangażowane państwo trzecie lub państwa trzecie wspierają priorytetowy status projektu, o którym mowa w art. 7, i zobowiązują się do przestrzegania podobnego harmonogramu przyspieszonej realizacji i innych środków wsparcia politycznego i regulacyjnego, jakie mają zastosowanie do projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w Unii.

3. Do projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania należących do określonych kategorii infrastruktury energetycznej zastosowanie mają następujące kryteria szczególne:

a) w przypadku projektów dotyczących przesyłu i magazynowania energii elektrycznej należących do kategorii infrastruktury energetycznej określonych w załączniku II pkt 1 lit. a), b), c) i e) projekt ma się znacząco przyczynić do zrównoważoności poprzez włączenie energii ze źródeł odnawialnych do sieci oraz przesył energii wytwarzanej ze źródeł odnawialnych do głównych ośrodków poboru i magazynowania, oraz do spełnienia co najmniej jednego z następujących kryteriów szczególnych:

- (i) integracja rynku, w tym poprzez eliminację odizolowania co najmniej jednego państwa członkowskiego oraz ograniczenie wąskich gardeł w infrastrukturze energetycznej; konkurencja i elastyczność systemu;
- (ii) bezpieczeństwo dostaw, w tym dzięki interoperacyjności, elastyczności systemu, cyberbezpieczeństwu, odpowiednim połączeniom oraz bezpiecznemu i niezawodnemu funkcjonowaniu systemu;

b) w przypadku projektów dotyczących inteligentnych sieci elektroenergetycznych należących do kategorii infrastruktury energetycznej określonej w załączniku II pkt 1 lit. d) projekt ma się znacząco przyczynić do zrównoważoności poprzez włączenie energii ze źródeł odnawialnych do sieci, oraz do spełnienia co najmniej dwóch z następujących kryteriów szczególnych:

- (i) bezpieczeństwo dostaw, w tym poprzez efektywność i interoperacyjność przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej w ramach bieżącej eksploatacji sieci, unikanie zatorów oraz włączenie i zaangażowanie użytkowników sieci;
- (ii) integracja rynku, w tym poprzez efektywną eksploatację systemu oraz wykorzystanie połączeń wzajemnych;
- (iii) bezpieczeństwo sieci, elastyczność i jakość dostaw, w tym poprzez szersze wykorzystanie innowacji w kontekście bilansowania, cyberbezpieczeństwa, monitorowania, kontroli systemu oraz korekty błędów;

c) w przypadku projektów dotyczących przesyłu dwutlenku węgla należących do kategorii infrastruktury energetycznej określonych w załączniku II pkt 5 projekt ma się znacząco przyczynić do spełnienia wszystkich następujących kryteriów szczególnych:

- (i) unikanie emisji dwutlenku węgla przy jednoczesnym zachowaniu bezpieczeństwa dostaw energii;
- (ii) zwiększenie odporności i bezpieczeństwa przesyłu dwutlenku węgla;
- (iii) efektywne wykorzystanie zasobów dzięki umożliwieniu połączenia wielu źródeł dwutlenku węgla i obiektów magazynowania za pośrednictwem wspólnej infrastruktury oraz minimalizacji obciążeń środowiskowych i ryzyka środowiskowego;

d) w przypadku projektów dotyczących wodoru należących do kategorii infrastruktury energetycznej określonych w załączniku II pkt 3 projekt ma się znacząco przyczynić do zrównoważoności, w tym poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, poprzez zwiększenie wykorzystania wodoru odnawialnego oraz wspieranie wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych o zmiennej wydajności poprzez oferowanie rozwiązań w zakresie elastyczności lub magazynowania. Ponadto projekt ma się znacząco przyczynić do spełnienia co najmniej jednego z następujących kryteriów szczególnych:

(i) integracja rynku, w tym poprzez łączenie obecnych i powstających sieci wodorowych państw członkowskich lub przyczynianie się w inny sposób do powstania ogólnounijnej sieci na rzecz przesyłu i magazynowania wodoru oraz zapewnianie interoperacyjności połączonych systemów;

(ii) bezpieczeństwo dostaw i elastyczność, w tym dzięki odpowiednim połączeniom oraz ułatwianiu bezpiecznego i niezawodnego funkcjonowania systemu;

(iii) konkurencja, w tym poprzez umożliwianie dostępu do wielu źródeł dostaw i użytkowników sieci w sposób przejrzysty i niedyskryminujący;

e) w przypadku elektrolizerów należących do kategorii określonej w załączniku II pkt 4 projekt ma się znacząco przyczynić do spełnienia wszystkich następujących kryteriów szczególnych:

(i) zrównoważoność, w tym dzięki zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych i zwiększeniu wykorzystania wodoru odnawialnego;

(ii) bezpieczeństwo dostaw, w tym poprzez przyczynianie się do bezpiecznego, wydajnego i niezawodnego funkcjonowania systemu lub poprzez oferowanie rozwiązań w zakresie magazynowania lub elastyczności, takich jak reagowanie po stronie popytu i usługi bilansujące;

(iii) ułatwianie integracji inteligentnego sektora energetycznego poprzez połączenie różnych nośników energii i sektorów;

f) w przypadku projektów dotyczących inteligentnych sieci gazowych należących do kategorii infrastruktury energetycznej określonej w załączniku II pkt 2 projekt ma się znacząco przyczynić do zrównoważoności poprzez umożliwienie i ułatwienie włączenia gazów odnawialnych i niskoemisyjnych, takich jak biometan lub wodór odnawialny, do sieci dystrybucji i przesyłu gazu w celu zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych. Ponadto projekt ma się znacząco przyczynić do spełnienia co najmniej jednego z następujących kryteriów szczególnych:

(i) bezpieczeństwo sieci i jakość dostaw poprzez zwiększanie wydajności i interoperacyjności przesyłu gazu i dystrybucji w codziennym funkcjonowaniu sieci, między innymi dzięki radzeniu sobie z wyzwaniami wynikającymi z wprowadzenia gazów o różnej jakości poprzez rozpoczęcie wykorzystywania innowacyjnych technologii i cyberbezpieczeństwa;

(ii) funkcjonowanie rynku i obsługa klienta;

(iii) ułatwianie integracji inteligentnego sektora energetycznego poprzez tworzenie połączeń z innymi nośnikami energii i sektorami oraz umożliwianie reakcji na popyt.

4. W przypadku projektów należących do kategorii infrastruktury energetycznej określonych w załączniku II pkt 1–4 wkład w spełnienie kryteriów wymienionych w ust. 3 niniejszego artykułu podlega ocenie zgodnie ze wskazówkami określonymi w załączniku IV pkt 3–7.

5. Aby ułatwić ocenę wszystkich projektów, które mogłyby kwalifikować się jako projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania i które mogłyby zostać uwzględnione w liście regionalnej, poszczególne grupy w sposób przejrzysty i obiektywny oceniają wkład każdego projektu w realizację tego samego priorytetowego korytarza lub obszaru. Każda grupa określa swoje metody oceny na podstawie całościowego przyczyniania się do spełniania kryteriów, o których mowa w ust. 3. Ocena ta prowadzi do sporządzenia rankingu projektów na wewnętrzne potrzeby grupy. Lista regionalna ani lista unijna nie zawiera żadnego rankingu i nie jest on wykorzystywany do żadnych dalszych celów z wyjątkiem celów opisanych w załączniku III sekcja 2 pkt 14.

Oceniając projekty, każda grupa w należyty sposób uwzględnia:

- a) pilny charakter każdego z proponowanych projektów z punktu widzenia osiągnięcia celów polityki energetycznej Unii w odniesieniu do obniżenia emisyjności, integracji rynku, konkurencji, zrównoważoności i bezpieczeństwa dostaw;
- b) komplementarność projektu z innymi proponowanymi projektami;
- c) w przypadku proponowanych projektów, które są w danym czasie projektami będącymi przedmiotem wspólnego zainteresowania, postępy w realizacji projektu oraz jego zgodność z obowiązkami w zakresie sprawozdawczości i przejrzystości.

W przypadku projektów inteligentnych sieci elektroenergetycznych oraz inteligentnych sieci gazowych należących do kategorii infrastruktury energetycznej określonych w załączniku II pkt 1 lit. d) i pkt 2 ranking sporządza się w przypadku projektów, które dotyczą tych samych dwóch państw członkowskich, oraz w należyty sposób uwzględnia się liczbę użytkowników objętych skutkami projektu, roczne zużycie energii oraz udział energii pochodzącej z zasobów niedyspozycyjnych na obszarze zajmowanym przez tych użytkowników.

Artykuł 5

Realizacja i monitorowanie

1. Projektodawcy opracowują plan realizacji projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania zawierający harmonogram, który obejmuje:

- a) studia wykonalności i koncepcji, w tym dotyczące przystosowania się do zmiany klimatu oraz zgodności z przepisami z zakresu ochrony środowiska i z zasadą „nie czyni poważnych szkód”;
- b) zatwierdzenie przez krajowy organ regulacyjny lub jakikolwiek inny zainteresowany organ;
- c) budowę i oddanie do użytku;
- d) plan procesu wydawania pozwolenia, o którym mowa w art. 10 ust. 5 lit. b).

2. Operatorzy systemów przesyłowych, operatorzy systemów dystrybucyjnych oraz inni operatorzy współpracują ze sobą w celu ułatwienia realizacji na swoich obszarach projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

3. Agencja oraz zainteresowane grupy monitorują postępy w realizacji projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, a w razie konieczności wydają zalecenia mające na celu ułatwienie realizacji projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania. Grupy mogą składać wnioski o udzielenie dodatkowych informacji zgodnie z ust. 4, 5 i 6, zwoływać posiedzenia

z udziałem odpowiednich stron oraz wzywać Komisję do zweryfikowania udzielonych informacji na miejscu.

4. Do dnia 31 grudnia każdego roku następującego po roku uwzględnienia projektu będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania na liście unijnej zgodnie z art. 3 projektodawcy przedstawiają sprawozdanie roczne dla każdego projektu należącego do kategorii określonych w załączniku II pkt 1–4 właściwemu organowi, o którym mowa w art. 8.

W sprawozdaniu przedstawia się szczegółowo:

- a) postępy osiągnięte w zakresie przygotowania, budowy i oddania projektu do użytku, w szczególności w zakresie procedur wydawania pozwoleń i konsultacji, a także zgodność z przepisami z zakresu ochrony środowiska, z zasadą, że projekt „nie czyni poważnych szkód” dla środowiska, a także zastosowane środki z zakresu przystosowania się do zmiany klimatu;
- b) w stosownych przypadkach opóźnienia w stosunku do planu realizacji, przyczyny takich opóźnień oraz informacje o innych napotkanych trudnościach;
- c) w stosownych przypadkach zmieniony plan mający na celu nadrobienie opóźnień.

5. Do dnia 31 stycznia każdego roku właściwe organy, o których mowa w art. 8, składają Agencji i odpowiedniej grupie sprawozdanie, o którym mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, uzupełnione o informacje dotyczące postępów oraz, w stosownych przypadkach, dotyczące opóźnień w realizacji projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania zlokalizowanych na ich terytorium, w odniesieniu do procesów wydawania pozwoleń, a także dotyczące przyczyn takich opóźnień. Wkład właściwych organów w sprawozdanie jest wyraźnie oznaczony i sporządzony bez wprowadzania zmian do tekstu wprowadzonego przez projektodawców.

6. Do dnia 30 kwietnia każdego roku, gdy powinna zostać przyjęta nowa lista unijna, Agencja przedstawia grupom skonsolidowane sprawozdanie dotyczące projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania podlegających kompetencjom krajowych organów regulacyjnych, zawierające ocenę postępów oraz, w stosownych przypadkach, zalecenia dotyczące sposobów nadrobienia opóźnień i przewyższenia napotkanych trudności. To skonsolidowane sprawozdanie zawiera również, zgodnie z art. 5 rozporządzenia (UE) 2019/942, ocenę spójności realizacji ogólnounijnych planów rozwoju sieci w odniesieniu do priorytetowych korzyści i obszarów infrastruktury energetycznej.

7. Jeżeli oddanie do użytku projektu będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania opóźnia się w stosunku do planu realizacji z przyczyn innych niż nadrzędne przyczyny pozostające poza kontrolą projektodawcy, zastosowanie mają poniższe środki:

- a) o ile środki, o których mowa w art. 51 ust. 7 lit. a), b) lub c) dyrektywy (UE) 2019/944 i art. 22 ust. 7 lit. a), b) lub c) dyrektywy 2009/73/WE, mają zastosowanie zgodnie z odpowiednim prawem krajowym, krajowe organy regulacyjne zapewniają przeprowadzenie inwestycji;
- b) jeżeli środki podjęte przez krajowe organy regulacyjne zgodnie z lit. a) nie mają zastosowania, projektodawca wybiera stronę trzecią w celu sfinansowania lub budowy całości lub części projektu. Projektodawca dokonuje tego wyboru, zanim opóźnienie w stosunku do terminu oddania do użytku określonego w planie realizacji przekroczy dwa lata;
- c) jeżeli strona trzecia nie zostanie wybrana zgodnie z lit. b), państwo członkowskie lub – gdy państwo członkowskie tak przewidziało – krajowy organ regulacyjny może wyznaczyć w ciągu dwóch miesięcy od upływu terminu, o którym mowa w lit. b), stronę trzecią, którą projektodawca musi zaakceptować, w celu sfinansowania lub budowy projektu;

d) jeżeli w stosunku do terminu oddania do użytku określonego w planie realizacji opóźnienie przekracza dwa lata i dwa miesiące, Komisja, z zastrzeżeniem zgody i przy pełnej współpracy zainteresowanych państw członkowskich, może wysławać zaproszenie do składania wniosków skierowane do wszelkich stron trzecich mogących zostać projektodawcą, dotyczących realizacji projektu w uzgodnionym terminie;

e) jeżeli zastosowano lit. c) lub d), operator systemu, na którego obszarze zlokalizowana jest inwestycja, przekazuje operatorom, inwestorom lub stronom trzecim realizującym projekt wszystkie informacje potrzebne do realizacji inwestycji, przyłącza nowe obiekty do sieci przesyłowej oraz ogólnie dokłada wszelkich starań, aby ułatwić realizację inwestycji i zapewnić bezpieczne, niezawodne i efektywne funkcjonowanie oraz utrzymanie projektu będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania.

8. Projekt będący przedmiotem wspólnego zainteresowania może zostać skreślony z listy unijnej zgodnie z procedurą określoną w art. 3 ust. 4, jeżeli podstawą uwzględnienia go na tej liście były błędne informacje, które były czynnikiem decydującym o uwzględnieniu na liście, lub jeżeli projekt nie jest zgodny z prawem Unii.

9. Projekty, które nie znajdują się już na liście unijnej, tracą wszystkie prawa i obowiązki związane ze statusem projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania wynikające z niniejszego rozporządzenia.

Jednakże projekt, który nie znajduje się już na liście unijnej, lecz co do którego właściwy organ przyjął do rozpatrzenia dokumentację wniosku, zachowuje prawa i obowiązki wynikające z rozdziału III, z wyjątkiem projektów, które nie znajdują się już na liście z przyczyn określonych w ust. 8.

10. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla wszelkiej unijnej pomocy finansowej przyznanej na jakikolwiek projekt będący przedmiotem wspólnego zainteresowania przed podjęciem decyzji o usunięciu go z listy unijnej.

Artykuł 6

Koordynatorzy europejscy

1. W przypadku gdy realizacja projektu będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania napotyka na znaczące trudności, Komisja może wyznaczyć, w porozumieniu z zainteresowanymi państwami członkowskimi, koordynatora europejskiego na okres do jednego roku z możliwością dwukrotnego przedłużenia.

2. Koordynator europejski:

a) wspiera projekty, do których został wyznaczony jako koordynator europejski, a także transgraniczny dialog między projektodawcami a wszystkimi zainteresowanymi stronami;

b) w razie konieczności pomaga wszystkim stronom w konsultacjach z zainteresowanymi stronami oraz w uzyskaniu niezbędnych pozwoleń dla projektów;

c) w stosownych przypadkach doradza projektodawcom w sprawie finansowania projektu;

d) zapewnia, aby zainteresowane państwa członkowskie udzieliły odpowiedniego wsparcia i ukierunkowania strategicznego w celu przygotowania i realizacji projektów;

e) każdego roku oraz, w stosownych przypadkach, na zakończenie swojego mandatu, składa Komisji sprawozdanie z postępów w realizacji projektów oraz jakichkolwiek trudności i przeszkód mogących w znaczący sposób opóźnić oddanie projektów do użytku. Komisja przekazuje sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu oraz zainteresowanym grupom.

3. Koordynator europejski wybierany jest na podstawie swojego doświadczenia w zakresie szczególnych zadań powierzanych mu w związku z odnosnymi projektami.
4. W decyzji o wyznaczeniu koordynatora europejskiego określa się zakres uprawnień, obejmujący czas trwania mandatu, poszczególne zadania i odpowiadające im terminy oraz obowiązującą metodykę. Działania koordynacyjne muszą być współmierne do stopnia złożoności i szacunkowych kosztów projektów.
5. Państwa członkowskie w pełni współpracują z koordynatorem europejskim w zakresie wypełniania powierzonych mu zadań, o których mowa w ust. 2 i 4.

ROZDZIAŁ III

WYDAWANIE POZWOLEŃ I UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA

Artykuł 7

„Priorytetowy status” projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania

1. Przyjęcie listy unijnej oznacza, do celów wszelkich decyzji wydanych w ramach procesu wydawania pozwoleń, że projekty te są niezbędne z punktu widzenia polityki energetycznej, bez uszczerbku dla dokładnej lokalizacji, przebiegu tras lub technologii zastosowanej w projekcie.
2. W celu zapewnienia skutecznego administracyjnego rozpatrywania dokumentacji wniosków związanych z projektami będącymi przedmiotem wspólnego zainteresowania projektodawcy i wszystkie zainteresowane organy zapewniają jak najszybsze rozpatrywanie tych wniosków.
3. Bez uszczerbku dla obowiązków wynikających z prawa Unii, w przypadku gdy prawo krajowe przewiduje taki status, projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania otrzymują status najwyższego możliwego znaczenia w kraju i są odpowiednio traktowane w ramach procesów wydawania pozwoleń – a jeżeli przewiduje to prawo krajowe, w ramach planowania przestrzennego – w tym również dotyczących oceny oddziaływania na środowisko, w sposób, w jaki takie traktowanie jest przewidziane w prawie krajowym mającym zastosowanie do odpowiedniego rodzaju infrastruktury energetycznej.
4. Wszelkie procedury rozstrzygania sporów, postępowania sądowe, odwołania i środki zaskarżenia związane z projektami będącymi przedmiotem wspólnego zainteresowania rozpatrywane przed wszelkimi krajowymi sądami, trybunałami i panelami, w tym mediacja lub arbitraż, jeżeli funkcjonują one na podstawie prawa krajowego, uznaje się za pilne zgodnie z procedurami dotyczącymi trybu pilnego, przewidzianymi w prawie krajowym.
5. Państwa członkowskie oceniają, przy należytym uwzględnieniu istniejących wytycznych wydanych przez Komisję w sprawie usprawnienia procedur oceny oddziaływania na środowisko w przypadku projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, jakie środki ustawodawcze i nieustawodawcze są niezbędne do usprawnienia procedur oceny oddziaływania na środowisko i zapewnienia ich spójnego stosowania, oraz informują Komisję o wynikach tej oceny.
6. Do dnia [1 września 2022 r.] państwa członkowskie przyjmują środki nieustawodawcze, które wskazały zgodnie z ust. 5.
7. Do dnia [1 stycznia 2023 r.] państwa członkowskie przyjmują środki ustawodawcze, które wskazały zgodnie z ust. 5. Środki te pozostają bez uszczerbku dla obowiązków wynikających z prawa Unii.
8. Pod warunkiem spełnienia wszystkich warunków przewidzianych w tych dyrektywach, w odniesieniu do oddziaływania na środowisko, o którym mowa w art. 6 ust. 4 dyrektywy 92/43/EWG

i art. 4. ust. 7 dyrektywy 2000/60/WE, projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania uznaje się za projekty leżące w interesie publicznym z punktu widzenia polityki energetycznej i można je uznać za projekty o nadrzędnym interesie publicznym.

Jeżeli zgodnie z dyrektywą 92/43/EWG wymagana jest opinia Komisji, Komisja oraz właściwy organ, o którym mowa w art. 9 niniejszego rozporządzenia, zapewniają podjęcie decyzji dotyczącej nadrzędnego interesu publicznego projektu w terminie określonym w art. 10 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 8

Organizacja procesu wydawania pozwoleń

1. Najpóźniej do dnia [1 stycznia 2022 r.] każde państwo członkowskie zaktualizuje, w stosownych przypadkach, wyznaczenie jednego właściwego organu krajowego odpowiedzialnego za ułatwianie i koordynowanie procesu wydawania pozwoleń dla projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

2. Kompetencje właściwego organu, o którym mowa w ust. 1, lub związane z nimi zadania mogą być przekazywane lub wykonywane przez inny organ dla poszczególnych projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania lub dla szczególnych kategorii projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, pod warunkiem że:

a) właściwy organ powiadomi o takim przekazaniu Komisję, a informacje zawarte w tym powiadomieniu zostaną opublikowane przez właściwy organ albo projektodawcę na stronie internetowej, o której mowa w art. 9 ust. 7;

b) tylko jeden organ jest odpowiedzialny za dany projekt będący przedmiotem wspólnego zainteresowania i jest jedynym punktem kontaktowym dla projektodawcy w procesie prowadzącym do przyjęcia decyzji kompleksowej dla danego projektu będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania i koordynuje przedkładanie wszystkich stosownych dokumentów i informacji.

Właściwy organ może zachować kompetencje w zakresie ustalania terminów, bez uszczerbku dla terminów określonych w art. 10.

3. Bez uszczerbku dla odpowiednich wymogów zawartych w prawie międzynarodowym i prawie Unii, właściwy organ ułatwia wydanie decyzji kompleksowej. Decyzja kompleksowa stanowi ostateczny dowód, że projekt będący przedmiotem wspólnego zainteresowania osiągnął status gotowości do realizacji i nie ma żadnych innych wymogów dotyczących dodatkowych pozwoleń lub zezwoleń w tym zakresie. Decyzję kompleksową wydaje się w terminie, o którym mowa w art. 10 ust. 1 i 2, zgodnie z jednym z następujących trybów:

- a) tryb zintegrowany : decyzję kompleksową wydaje właściwy organ i jest ona jedyną prawnie wiążącą decyzją wynikającą z ustawowej procedury wydawania pozwoleń. W przypadku gdy projekt jest przedmiotem zainteresowania innych organów, mogą one, zgodnie z prawem krajowym, przedstawiać swoje opinie jako wkład w procedurę, a właściwy organ uwzględnia te opinie;
- b) tryb skoordynowany : decyzja kompleksowa obejmuje większą liczbę prawnie wiążących decyzji indywidualnych wydanych przez kilka zainteresowanych organów, które koordynuje właściwy organ. Właściwy organ może utworzyć grupę roboczą, w której

reprezentowane będą wszystkie zainteresowane organy, w celu sporządzenia planu procesu wydawania pozwoleń zgodnie z art. 10 ust. 4 lit. b), a także monitorować i koordynować jego wykonanie. Właściwy organ, w porozumieniu z pozostałymi zainteresowanymi organami, w stosownych przypadkach zgodnie z prawem krajowym oraz bez uszczerbku dla terminów określonych zgodnie z art. 10, ustala dla każdego przypadku z osobna rozsądny termin wydania decyzji indywidualnych. Właściwy organ może podjąć decyzję indywidualną w imieniu innego zainteresowanego organu krajowego, jeżeli organ ten nie wydał decyzji w terminie i jeżeli takie opóźnienie nie może być odpowiednio uzasadnione; lub, w przypadku gdy przewiduje to prawo krajowe oraz w zakresie, w jakim jest to zgodne z prawem Unii, właściwy organ może uznać, że inny zainteresowany krajowy organ wydał zgodę albo odrzucił projekt, jeżeli decyzja tego organu nie została wydana w terminie. W przypadku gdy przewiduje to prawo krajowe, właściwy organ może zignorować decyzję indywidualną innego zainteresowanego organu krajowego, jeżeli uzna ją za niewystarczająco uzasadnioną w odniesieniu do dowodów przedstawionych na jej poparcie przez zainteresowany organ krajowy; w takim przypadku właściwy organ zapewnia przestrzeganie odpowiednich wymogów prawa międzynarodowego i prawa Unii oraz należycie uzasadnia swoją decyzję;

- c) tryb współpracy : decyzję kompleksową koordynuje właściwy organ. Właściwy organ, w porozumieniu z pozostałymi zainteresowanymi organami, w stosownych przypadkach zgodnie z prawem krajowym oraz bez uszczerbku dla terminów określonych zgodnie z art. 10, ustala dla każdego przypadku z osobna rozsądny termin wydania decyzji indywidualnych. Monitoruje on przestrzeganie terminów przez zainteresowane organy.

Kompetencje zainteresowanych organów mogłyby albo zostać włączone do kompetencji właściwego organu krajowego wyznaczonego zgodnie z art. 8 ust. 1, albo organy te zachowałyby do pewnego stopnia swoje niezależne kompetencje zgodnie z odpowiednim systemem wydawania pozwoleń wybranym przez państwo członkowskie zgodnie z niniejszym ustępem w celu ułatwienia wydania decyzji kompleksowej i podjęcia odpowiedniej współpracy z właściwym organem krajowym.

Jeżeli zainteresowany organ nie przewiduje wydania decyzji indywidualnej w ustalonym terminie, organ ten niezwłocznie informuje o tym właściwy organ, należycie uzasadniając opóźnienie. Następnie właściwy organ ustala kolejny termin wydania tej decyzji indywidualnej zgodnie z ogólnymi terminami określonymi w art. 10.

Uznając krajową specyfikę planowania i procesów wydawania pozwoleń, państwa członkowskie mogą wybierać spośród trzech trybów, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a), b) i c), w celu ułatwienia i koordynowania ich procedur oraz decydują się na wdrożenie trybu, który jest najbardziej skuteczny. W przypadku gdy państwo członkowskie wybiera tryb współpracy, informuje Komisję o przyczynach takiego wyboru.

4. Państwa członkowskie mogą stosować różne tryby określone w ust. 3 do projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania realizowanych na lądzie i na morzu.

5. Jeżeli projekt będący przedmiotem wspólnego zainteresowania wymaga podjęcia decyzji w co najmniej dwóch państwach członkowskich, odpowiednie właściwe organy podejmują wszystkie czynności niezbędne do skutecznej i efektywnej współpracy i koordynacji ich działań, w tym czynności, o których mowa w art. 10 ust. 5. Państwa członkowskie podejmują starania na rzecz zapewnienia wspólnych procedur, w szczególności w odniesieniu do oceny oddziaływania na środowisko.

6. Do dnia [31 lipca 2022 r.] oraz w przypadku każdej określonej grupy regionalnej ustanowionej dla danego priorytetowego korytarza sieci przesyłowej energii morskiej określonego w załączniku I, właściwe organy krajowe w państwach członkowskich należących do danej grupy stworzą wspólnie niepowtarzalne punkty kontaktowe, „punkty kompleksowej obsługi projektów dotyczących energii morskiej” dla projektodawców, które są odpowiedzialne za ułatwianie i koordynowanie procesu wydawania pozwoleń dotyczących sieci przesyłowych energii morskiej ze źródeł odnawialnych dla projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, biorąc pod uwagę również potrzebę koordynacji między procesem wydawania pozwoleń dotyczących infrastruktury energetycznej a procesem dotyczącym aktywów związanych z wytwarzaniem. Punkty kompleksowej obsługi projektów dotyczących energii morskiej działają jako repozytorium istniejących badań i planów dotyczących basenów morskich, co ma na celu ułatwienie procesu wydawania pozwoleń dla poszczególnych projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz koordynują wydawanie decyzji kompleksowych dotyczących takich projektów przez odpowiednie właściwe organy krajowe. Każda grupa regionalna ustanowiona dla danego priorytetowego korytarza sieci przesyłowej energii morskiej, z pomocą właściwych organów krajowych w państwach członkowskich należących do tej grupy, tworzy punkty kompleksowej obsługi projektów dotyczących energii morskiej w zależności od specyfiki regionalnej i położenia geograficznego oraz określa ich lokalizację, przydział zasobów i szczegółowe zasady ich funkcjonowania.

Artykuł 9

Przejrzystość i udział społeczeństwa

1. Do dnia [1 maja 2023 r.] państwo członkowskie lub właściwy organ, w stosownych przypadkach we współpracy z innymi zainteresowanymi organami, publikuje zaktualizowany podręcznik procedur dotyczący procesów wydawania pozwoleń mających zastosowanie do projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, aby uwzględnić co najmniej informacje określone w załączniku VI pkt 1. Podręcznik nie jest prawnie wiążący, ale może zawierać odesłania do odpowiednich przepisów lub cytować te przepisy. Właściwe organy krajowe są skoordynowane i znajdują synergię z krajami sąsiadującymi przy opracowywaniu swoich podręczników procedur.

2. Bez uszczerbku dla prawa ochrony środowiska oraz jakichkolwiek wymogów konwencji z Aarhus i konwencji z Espoo oraz odpowiednich przepisów prawa Unii, wszystkie strony biorące udział w procesie wydawania pozwoleń postępują zgodnie z zasadami dotyczącymi udziału społeczeństwa, określonymi w załączniku VI pkt 3.

3. W orientacyjnym terminie trzech miesięcy od rozpoczęcia procesu wydawania pozwoleń zgodnie z art. 10 ust. 1 lit. a) projektodawca sporządza i przedstawia właściwemu organowi koncepcję udziału społeczeństwa, zgodnie z procesem opisanym w podręczniku, o którym mowa w ust. 1, i z wytycznymi określonymi w załączniku VI. Właściwy organ żąda wprowadzenia zmian lub zatwierdza tę koncepcję w terminie trzech miesięcy od jej otrzymania. Właściwy organ uwzględnia przy tym wszelkie formy udziału społeczeństwa i konsultacji społecznych, jakie miały miejsce przed rozpoczęciem procesu

wydawania pozwoleń, w zakresie, w jakim taki udział społeczeństwa i konsultacje społeczne spełniały wymogi niniejszego artykułu.

W przypadku gdy projektodawca zamierza wprowadzić znaczące zmiany w zatwierdzonej koncepcji, informuje o tym właściwy organ. W takim przypadku właściwy organ może zażądać wprowadzenia zmian.

4. Jeżeli nie jest to już wymagane na podstawie prawa krajowego przy takich samych lub wyższych standardach, przed przedłożeniem właściwemu organowi ostatecznej i pełnej dokumentacji wniosku zgodnie z art. 10 ust. 1 lit. a), projektodawca lub, w przypadku gdy wymaga tego prawo krajowe, właściwy organ, przeprowadza przynajmniej jedne konsultacje publiczne. Takie konsultacje publiczne pozostają bez uszczerbku dla jakichkolwiek konsultacji publicznych, jakie należy przeprowadzić po przedłożeniu wniosku o zezwolenie na inwestycję zgodnie z art. 6 ust. 2 dyrektywy 2011/92/UE. Konsultacje publiczne mają na celu wczesne poinformowanie o projekcie zainteresowanych stron, o których mowa w załączniku VI pkt 3 lit. a), oraz mają pomóc wskazać najodpowiedniejszą lokalizację lub przebieg, również pod kątem odpowiednich aspektów dotyczących przystosowania się do zmiany klimatu w ramach projektu, oraz istotne kwestie, które należy ująć w dokumentacji wniosku. Konsultacje publiczne muszą być zgodne z minimalnymi wymogami określonymi w załączniku VI pkt 5. Projektodawca publikuje na stronie internetowej, o której mowa w ust. 7 niniejszego artykułu, sprawozdanie wyjaśniające, w jaki sposób uwzględniono opinie wyrażone w konsultacjach publicznych, poprzez wskazanie zmian dokonanych w zakresie lokalizacji, przebiegu i koncepcji projektu lub poprzez uzasadnienie, dlaczego takich opinii nie uwzględniono.

Projektodawca sporządza sprawozdanie zawierające podsumowanie wyników działań związanych z udziałem społeczeństwa przed przedłożeniem dokumentacji wniosku, w tym również działań podjętych przed rozpoczęciem procesu wydawania pozwoleń.

Projektodawca przedkłada sprawozdania, o których mowa w akapitach pierwszym i drugim, wraz z dokumentacją wniosku właściwemu organowi. W decyzji kompleksowej uwzględnia się należycie wyniki tych sprawozdań.

5. W przypadku projektów transgranicznych dotyczących co najmniej dwóch państw członkowskich konsultacje publiczne przeprowadzane zgodnie z ust. 4 w każdym z zainteresowanych państw członkowskich odbywają się w okresie nie dłuższym niż dwa miesiące od daty rozpoczęcia pierwszych konsultacji publicznych.

6. W przypadku projektów mogących mieć znaczące skutki transgraniczne w jednym lub większej liczbie sąsiadujących państw członkowskich, w przypadku gdy zastosowanie mają art. 7 dyrektywy 2011/92/UE i konwencja z Espoo, odpowiednie informacje zostają udostępnione właściwemu organowi zainteresowanych sąsiadujących państw członkowskich. Właściwy organ zainteresowanych sąsiadujących państw członkowskich określa, w stosownych przypadkach w ramach procesu powiadomienia, czy organ ten lub jakikolwiek inny zainteresowany organ chce uczestniczyć w odpowiednich procedurach konsultacji publicznych.

7. Projektodawca zakłada i regularnie aktualizuje specjalną stronę internetową projektu przeznaczoną do publikowania stosownych informacji na temat projektu będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania, do której odsyła link ze strony internetowej Komisji oraz platformy dotyczącej przejrzystości, o której mowa w art. 23, i która spełnia wymogi określone w załączniku VI pkt 6. Zachowuje się poufność szczególnie chronionych informacji handlowych.

Projektodawcy publikują również odpowiednie informacje przy pomocy innych odpowiednich środków informacyjnych dostępnych dla społeczeństwa.

Czas trwania i przebieg procesu wydawania pozwoleń

1. Proces wydawania pozwoleń obejmuje dwie procedury:

a) procedura poprzedzająca złożenie wniosku, która obejmuje okres od momentu rozpoczęcia procesu wydawania pozwoleń do momentu zatwierdzenia przez właściwy organ złożonej dokumentacji wniosku, odbywa się w orientacyjnym terminie dwóch lat.

Procedura poprzedzająca złożenie wniosku obejmuje przygotowanie – w razie potrzeby – wszelkich sprawozdań środowiskowych przez projektodawców, w tym dokumentacji dotyczącej przystosowania się do zmiany klimatu.

W celu ustalenia momentu rozpoczęcia procesu wydawania pozwoleń projektodawca powiadamia właściwy organ zainteresowanego państwa członkowskiego o projekcie, z zachowaniem formy pisemnej, dołączając dość szczegółowe omówienie projektu. Nie później niż w terminie trzech miesięcy od otrzymania powiadomienia właściwy organ uznaje powiadomienie lub, jeżeli uzna projekt za niewystarczająco przygotowany do objęcia go procesem wydawania pozwoleń, odrzuca powiadomienie z zachowaniem formy pisemnej, także w imieniu innych zainteresowanych organów. W przypadku odrzucenia właściwy organ uzasadnia swoją decyzję, także w imieniu innych zainteresowanych organów. Datę podpisania uznania powiadomienia przez właściwy organ uznaje się za moment rozpoczęcia procesu wydawania pozwoleń. W przypadku gdy sprawa dotyczy dwóch lub większej liczby państw członkowskich, za rozpoczęcie procesu wydawania pozwoleń uznaje się datę przyjęcia ostatniego powiadomienia przez zainteresowany właściwy organ.

Właściwe organy zapewniają przyspieszenie wydawania pozwoleń zgodnie z niniejszym rozdziałem dla każdej kategorii projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania. W tym celu właściwe organy dostosowują swoje wymogi dotyczące rozpoczęcia procesu wydawania pozwoleń i przyjmowania złożonej dokumentacji wniosku, aby przystosować je do projektów, które ze względu na swój charakter lub mniejszą skalę mogą wymagać mniejszej liczby zezwoleń i zatwierdzeń do osiągnięcia fazy gotowości do realizacji, a zatem mogą nie wymagać korzyści wynikającej z procedury poprzedzającej złożenie wniosku. Takie projekty na mniejszą skalę mogą obejmować inteligentne sieci gazu i energii elektrycznej oraz elektrolizery;

b) ustawowa procedura wydawania pozwoleń, obejmująca okres od dnia przyjęcia przedłożonej dokumentacji wniosku do momentu wydania decyzji kompleksowej, nie może przekroczyć roku i sześciu miesięcy. Państwa członkowskie mogą wyznaczyć wcześniejszy termin, jeżeli uznają to za stosowne.

2. Właściwy organ zapewnia, aby łączny czas trwania obu procedur, o których mowa w ust. 1, nie przekraczał trzech lat i sześciu miesięcy. Jeżeli jednak właściwy organ uzna, że jedna lub obie procedury procesu wydawania pozwoleń nie zostaną zakończone w terminach określonych w ust. 1, może zdecydować, przed upływem tych terminów oraz indywidualnie dla każdego przypadku, o przedłużeniu jednego lub obu tych terminów o okres nieprzekraczający dziewięciu miesięcy łącznie dla obu procedur.

W takim przypadku właściwy organ informuje zainteresowaną grupę i przedstawia jej środki, które podjął lub podejmie, aby zakończyć proces wydawania pozwoleń z jak najmniejszym opóźnieniem. Grupa może zwrócić się do właściwego organu o składanie regularnych sprawozdań na temat postępów w tym zakresie.

3. Wszelkie ważne przeprowadzone prace studyjne oraz wydane pozwolenia lub zezwolenia dotyczące projektu będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania, zanim projekt ten zostanie objęty procesem wydawania pozwoleń zgodnie z niniejszym artykułem, zostają uwzględnione przez właściwe organy w procesie wydawania pozwoleń i nie są już więcej wymagane.

4. W państwach członkowskich, w których określenia trasy przesyłu lub lokalizacji, podjętego wyłącznie z myślą o planowanym projekcie, w tym również planowania specjalnych korytarzy dla infrastruktury sieci, nie można włączyć w proces prowadzący do podjęcia decyzji kompleksowej, odpowiednią decyzję podejmuje się w odrębnym terminie sześciu miesięcy, począwszy od daty przedłożenia przez projektodawcę ostatecznej i pełnej dokumentacji wniosku.

W takim przypadku przedłużenie terminu, o którym mowa w ust. 2, ogranicza się do sześciu miesięcy, w tym również w odniesieniu do procedury, o której mowa w niniejszym ustępie.

5. Procedura przed złożeniem wniosku obejmuje następujące czynności:

a) po uznaniu powiadomienia, zgodnie z ust. 1 lit. a), właściwy organ na podstawie listy kontrolnej, o której mowa w załączniku VI pkt 1 lit. e), oraz w ścisłej współpracy z pozostałymi zainteresowanymi organami, a w stosownych przypadkach w oparciu o propozycję projektodawcy, określa zakres sprawozdań i dokumentów oraz poziom szczegółowości informacji, które powinien przedstawić w dokumentacji wniosku projektodawca ubiegający się o decyzję kompleksową;

b) właściwy organ, w ścisłej współpracy z projektodawcą i pozostałymi zainteresowanymi organami oraz przy uwzględnieniu wyników działań przeprowadzonych zgodnie z lit. a), sporządza szczegółowy plan procesu wydawania pozwoleń zgodnie z wytycznymi zawartymi w załączniku VI pkt 2.

W przypadku projektów transgranicznych, w których uczestniczą co najmniej dwa państwa członkowskie, właściwe organy zainteresowanych państw członkowskich koordynują przygotowanie wspólnego planu, w którym uzgadniają swoje harmonogramy;

c) po otrzymaniu projektu dokumentacji wniosku właściwy organ, w razie konieczności, w imieniu swoim lub innych zainteresowanych organów, zwraca się do projektodawcy o przedłożenie brakujących informacji dotyczących wymaganych elementów, o których mowa w lit. a). W terminie trzech miesięcy od przedłożenia brakujących informacji właściwy organ przyjmuje do rozpatrzenia wnioski z zachowaniem formy pisemnej. Wnioski o dodatkowe informacje można składać tylko wówczas, gdy uzasadniają je nowe okoliczności.

6. Projektodawca zapewnia kompletność i stosowność dokumentacji wniosku i zwraca się do właściwego organu o wydanie opinii w tej sprawie na możliwie najwcześniejszym etapie procedury poprzedzającej złożenie wniosku. Projektodawca w pełni współpracuje z właściwym organem w celu dotrzymania terminów i stosowania się do wspólnego planu, o którym mowa w ust. 5 lit. b).

7. Właściwe organy zapewniają, aby wszelkie zmiany legislacyjne wprowadzone w trakcie procesu wydawania pozwoleń nie miały wpływu na czas trwania jakiegokolwiek procedury wydawania pozwoleń, którą rozpoczęto przed wejściem w życie takich zmian.

8. Terminy określone w niniejszym artykule pozostają bez uszczerbku dla obowiązków wynikających z przepisów prawa międzynarodowego i prawa Unii oraz bez uszczerbku dla środków odwoławczych administracyjnych i środków zaskarżenia rozpatrywanych przed sądem lub trybunałem.

ROZDZIAŁ IV

MIĘDZYSEKTOROWE PLANOWANIE INFRASTRUKTURY

Artykuł 11

Całościowa analiza kosztów i korzyści systemu energetycznego

1. Do dnia [16 listopada 2022 r.] europejska sieć operatorów systemów przesyłowych (ENTSO) energii elektrycznej oraz ENTSO gazu publikują i przedstawiają państwom członkowskim, Komisji oraz Agencji stosowane przez nie metodyki, w tym również w zakresie modelowania sieci i rynku, na potrzeby przeprowadzania zharmonizowanej, całościowej analizy kosztów i korzyści systemu energetycznego na poziomie unijnym w odniesieniu do projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania należących do kategorii określonych w załączniku II pkt 1 lit. a), b), c) i e) oraz pkt 3.

Metodyki te stosuje się do przygotowania wszystkich kolejnych ogólnounijnych dziesięcioletnich planów rozwoju sieci opracowywanych przez ENTSO energii elektrycznej lub ENTSO gazu zgodnie z art. 8 rozporządzenia (WE) nr 715/2009 i art. 30 rozporządzenia (UE) 2019/943. Wspomniane metodyki opracowuje się zgodnie z zasadami określonymi w załączniku V i muszą one być spójne z zasadami i wskaźnikami określonymi w załączniku IV.

Zanim ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu przedstawią odpowiednie metodyki, przeprowadzają proces szeroko zakrojonych konsultacji obejmujący przynajmniej organizacje reprezentujące wszystkie zainteresowane strony, w tym unijną organizację operatorów systemów dystrybucyjnych („organizacja OSD UE”), wszystkie zainteresowane strony z sektora wodoru oraz – jeżeli uznają to za niezbędne – krajowe organy regulacyjne i inne organy krajowe.

2. W terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania wspomnianych metodyk wraz z uwagami przekazanymi w procesie konsultacji oraz sprawozdaniem z ich uwzględnienia Agencja przedstawia ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu, państwom członkowskim i Komisji opinię oraz publikuje ją na stronie internetowej Agencji.

3. ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu aktualizują wspomniane metodyki z należyтым uwzględnieniem opinii Agencji, o której mowa w ust. 2, i przedkładają je Komisji w celu uzyskania jej opinii.

4. W terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania zaktualizowanych metodyk Komisja przekazuje swoją opinię ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu.

5. Nie później niż w terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania opinii Komisji, o której mowa w ust. 4, ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu dostosowują swoje odnośne metodyki z należyтым uwzględnieniem opinii Komisji i przedkładają je Komisji do zatwierdzenia.

6. Jeżeli charakter zmian wprowadzonych do metodyk zostanie uznany za przyrostowy, niemający wpływu na definicję korzyści, kosztów i innych istotnych parametrów związanych z kosztami i korzyściami określonymi w najnowszej metodyce przeprowadzania całościowej analizy kosztów i korzyści dla systemu energetycznego zatwierdzonej przez Komisję, ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu dostosowują swoje odnośne metodyki z należyтым uwzględnieniem opinii Agencji przewidzianej w ust. 2 i przedkładają je Agencji do zatwierdzenia.

7. Jednocześnie ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu przedkładają Komisji dokument uzasadniający przyczyny proponowanych aktualizacji oraz powód, dla którego charakter tych aktualizacji uważa się za przyrostowy. Jeżeli Komisja uzna, że charakter tych aktualizacji nie jest przyrostowy, zwróci się do ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu z pisemnym wnioskiem o przedłożenie jej tych metodyk. W takim przypadku zastosowanie ma proces opisany w ust. 2–5.

8. W terminie dwóch tygodni od zatwierdzenia przez Agencję lub Komisję zgodnie z ust. 5 i 6 ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu publikują swoje odnośne metodyki na swoich stronach internetowych. Przedstawiają one odpowiednie dane wejściowe oraz inne istotne dane na temat sieci, przepływu obciążenia i rynku, w wystarczająco dokładnej formie zgodnie z prawem krajowym i stosownymi umowami o poufności.

9. Metodyki są regularnie aktualizowane i usprawniane zgodnie z procedurą opisaną w ust. 1–6. Agencja, z własnej inicjatywy lub na podstawie należyście uzasadnionego wniosku krajowych organów regulacyjnych lub zainteresowanych stron, po formalnych konsultacjach z organizacjami reprezentującymi wszystkie zainteresowane strony oraz Komisją, może zażądać takich aktualizacji i usprawnień z należytym uzasadnieniem i w odpowiednich ramach czasowych. Agencja publikuje wnioski krajowych organów regulacyjnych lub zainteresowanych stron oraz wszystkie istotne dokumenty niebędące szczególnie chronionymi dokumentami handlowymi, które skłoniły Agencję do zażądania aktualizacji lub usprawnienia.

10. Co trzy lata Agencja ustanawia i udostępnia publicznie zbiór wskaźników i odpowiednich wartości odniesienia do porównania jednostkowych kosztów inwestycji w porównywalnych projektach należących do kategorii infrastruktury określonych w załączniku II pkt 1 i 3. Te wartości odniesienia mogą być wykorzystywane przez ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu w analizach kosztów i korzyści prowadzonych na potrzeby kolejnych ogólnounijnych dziesięcioletnich planów rozwoju sieci. Pierwsze takie wskaźniki publikuje się do dnia [1 listopada 2022 r.].

11. Do dnia [31 grudnia 2023 r.] ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu wspólnie przedstawiają Komisji i Agencji spójny i wzajemnie powiązany model rynku i sieci energii, obejmujący infrastrukturę przesyłu energii elektrycznej, gazu i wodoru oraz magazynowanie, LNG i elektrolizery w priorytetowych korytarzach i obszarach infrastruktury energetycznej, opracowany zgodnie z zasadami określonymi w załączniku V.

12. Spójny i wzajemnie powiązany model, o którym mowa w ust. 11, obejmuje co najmniej wzajemne powiązania odnośnych sektorów na wszystkich etapach planowania infrastruktury, zwłaszcza scenariusze, identyfikowanie luk w infrastrukturze, w szczególności w odniesieniu do zdolności transgranicznych, oraz ocenę projektów.

13. Po zatwierdzeniu przez Komisję spójnego i wzajemnie powiązanego modelu, o którym mowa w ust. 11, zgodnie z procedurą określoną w ust. 1–6, uwzględnia się go w metodykach, o których mowa w ust. 1.

Artykuł 12

Scenariusze dziesięcioletniego planu rozwoju sieci

1. Do dnia [31 lipca 2022 r.] Agencja, po przeprowadzeniu szeroko zakrojonych konsultacji z udziałem Komisji i co najmniej organizacji reprezentujących wszystkie istotne zainteresowane strony, w tym ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu, organizację OSD UE oraz stosowne zainteresowane strony z sektora wodoru, publikuje wytyczne ramowe dotyczące wspólnych scenariuszy, które mają zostać opracowane przez ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu. Wytyczne te są regularnie aktualizowane, gdy zajdzie taka potrzeba.

W wytycznych uwzględnia się zasadę „efektywność energetyczna przede wszystkim” i zapewnia, aby scenariusze ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu będące podstawą wytycznych były w pełni zgodne z najnowszymi średnio- i długoterminowymi celami Unii Europejskiej w zakresie obniżenia emisyjności oraz aktualnymi scenariuszami Komisji.

2. Opracowując wspólne scenariusze, które mają zostać wykorzystane na potrzeby sporządzenia ogólnounijnych dziesięcioletnich planów rozwoju sieci, ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu przestrzegają wytycznych ramowych Agencji.

3. ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu zapraszają organizacje reprezentujące wszystkie istotne zainteresowane strony, w tym organizację OSD UE i wszystkie odpowiednie zainteresowane strony z sektora wodoru, do uczestnictwa w procesie opracowywania scenariuszy.

4. ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu publikują projekt sprawozdania na temat wspólnych scenariuszy i przedkładają go Agencji i Komisji w celu uzyskania ich opinii.

5. W terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania projektu sprawozdania na temat wspólnych scenariuszy wraz z uwagami przekazanymi w procesie konsultacji oraz sprawozdaniem z ich uwzględnienia Agencja przedstawia swoją opinię ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu i Komisji.

6. Komisja, należycie uwzględniając opinię Agencji określoną w ust. 5, przekazuje swoją opinię ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu.

7. ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu dostosowują swoje sprawozdanie na temat wspólnych scenariuszy z należyтым uwzględnieniem opinii Agencji i zgodnie z opinią Komisji oraz składają zaktualizowane sprawozdanie Komisji do zatwierdzenia.

8. W terminie dwóch tygodni od zatwierdzenia sprawozdania na temat wspólnych scenariuszy przez Komisję zgodnie z ust. 7 ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu publikują swoje sprawozdanie na temat wspólnych scenariuszy na swoich stronach internetowych. Przedstawiają one odpowiednie dane wejściowe i wyjściowe w wystarczająco dokładnej formie, właściwie uwzględniając prawo krajowe i stosowne umowy o poufności.

Artykuł 13

Identyfikacja luk w infrastrukturze

1. Co dwa lata ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu publikują sprawozdania na temat luk w infrastrukturze sporządzone w ramach ogólnounijnych dziesięcioletnich planów rozwoju sieci i przedkładają je Komisji i Agencji.

Przeprowadzając ocenę luk w infrastrukturze, ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu stosują zasadę „efektywność energetyczna przede wszystkim” i w pierwszej kolejności rozważają rozwiązania niezwiązane z infrastrukturą mające na celu zniwelowanie zidentyfikowanych luk.

Zanim ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu przedstawią odnośne sprawozdania, przeprowadzają szeroko zakrojone konsultacje obejmujące wszystkie stosowne zainteresowane strony, w tym organizację OSD UE, wszystkie stosowne zainteresowane strony z sektora wodoru oraz wszystkich przedstawicieli państw członkowskich należących do priorytetowych korytarzy określonych w załączniku I.

2. ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu przedkładają Agencji i Komisji swój stosowny projekt sprawozdania na temat luk w infrastrukturze w celu uzyskania ich opinii.

3. W terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania projektu sprawozdania na temat luk w infrastrukturze wraz z uwagami przekazanymi w procesie konsultacji oraz sprawozdaniem z ich

uwzględnienia Agencja przedstawia swoją opinię ENTSO energii elektrycznej lub ENTSO gazu oraz Komisji.

4. Komisja, uwzględniając opinię Agencji, o której mowa w ust. 3, sporządza i przekazuje swoją opinię ENTSO energii elektrycznej lub ENTSO gazu.

5. Przed publikacją końcowych sprawozdań na temat luk w infrastrukturze ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu dostosowują swoje sprawozdania na temat luk w infrastrukturze z należyтым uwzględnieniem opinii Agencji i zgodnie z opinią Komisji.

ROZDZIAŁ V

SIECI PRZESYŁOWE ENERGII MORSKIEJ NA POTRZEBY INTEGRACJI ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

Artykuł 14

Planowanie sieci przesyłowej energii morskiej

1. Do dnia [31 lipca 2022 r.] państwa członkowskie, przy wsparciu Komisji, w ramach swoich konkretnych priorytetowych korytarzy sieci przesyłowej energii morskiej określonych w załączniku I pkt 2, biorąc pod uwagę specyfikę i rozwój każdego regionu, wspólnie określają wielkość produkcji energii z morskich źródeł odnawialnych, która ma zostać wdrożona w każdym basenie morskim do 2050 r., przy czym etapy pośrednie zaplanowano na 2030 r. i 2040 r., i uzgadniają współpracę w obszarze wspomnianej produkcji, uwzględniając swoje krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu, potencjał każdego basenu morskiego w zakresie morskich źródeł odnawialnych, ochronę środowiska, przystosowanie się do zmiany klimatu i inne sposoby wykorzystania morza, jak również cele Unii w obszarze obniżenia emisyjności. Porozumienie to sporządza się na piśmie w odniesieniu do każdego basenu morskiego połączonego z terytorium Unii.

2. Do dnia [31 lipca 2023 r.] ENTSO energii elektrycznej we współpracy z właściwymi OSP, krajowymi organami regulacyjnymi i Komisją oraz zgodnie z porozumieniem, o którym mowa w ust. 1, opracowuje i publikuje plany rozwoju zintegrowanej sieci morskiej, rozpoczynając od celów na 2050 r., uwzględniając etapy pośrednie zaplanowane na 2030 r. i 2040 r., dla każdego basenu morskiego zgodnie z priorytetowymi korytarzami sieci przesyłowej energii morskiej określonymi w załączniku I, uwzględniając ochronę środowiska i inne sposoby wykorzystania morza. Wspomniane plany rozwoju zintegrowanej sieci morskiej są następnie aktualizowane co trzy lata.

3. Planu rozwoju zintegrowanej sieci morskiej muszą być zgodne z najnowszymi ogólnounijnymi dziesięcioletnimi planami rozwoju sieci w celu zapewnienia spójnego rozwoju planowania sieci lądowej i sieci przesyłowej energii morskiej.

4. ENTSO energii elektrycznej przedkłada Komisji projekty planów rozwoju zintegrowanej sieci morskiej w celu uzyskania jej opinii.

5. ENTSO energii elektrycznej dostosowuje plany rozwoju zintegrowanej sieci morskiej z należyтым uwzględnieniem opinii Komisji przed publikacją sprawozdań końcowych i przedkłada je organom odpowiedzialnym za odnośne priorytetowe korytarze sieci przesyłowej energii morskiej określone w załączniku I.

6. W celu zapewnienia terminowego rozwoju sieci przesyłowych energii morskiej ze źródeł odnawialnych, w przypadku gdyby ENTSO energii elektrycznej nie opracowała w terminie planów

rozwoju zintegrowanej sieci morskiej, o których mowa w ust. 2, Komisja na podstawie porady eksperta sporządza plan rozwoju zintegrowanej sieci morskiej każdego basenu morskiego w odniesieniu do każdego priorytetowego korytarza sieci przesyłowej energii morskiej określonego w załączniku I.

Artykuł 15

Transgraniczny podział kosztów sieci przesyłowych energii morskiej ze źródeł odnawialnych

1. Komisja opracowuje, w drodze aktów wykonawczych, zasady dotyczące szczegółowej metodyki przeprowadzania analizy kosztów i korzyści oraz podziału kosztów na potrzeby wdrożenia planu rozwoju zintegrowanej sieci morskiej, o którym mowa w art. 14 ust. 2, zgodnie z porozumieniem, o którym mowa w art. 14 ust. 1, w ramach wytycznych, o których mowa w art. 16 ust. 10. Takie akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 21 ust. 2.
2. W terminie 12 miesięcy od publikacji zasad, o których mowa w ust. 1, ENTSO energii elektrycznej przy udziale właściwych OSP, krajowych organów regulacyjnych i Komisji przedstawia organom odpowiedzialnym za priorytetowe korytarze sieci przesyłowej energii morskiej wyniki zastosowanej metodyki przeprowadzania analizy kosztów i korzyści oraz podziału kosztów.
3. W terminie sześciu miesięcy od przedstawienia wyników, o których mowa w ust. 2, odpowiednie państwa członkowskie aktualizują swoje porozumienie zawarte na piśmie, o którym mowa w art. 14 ust. 1, zgodnie ze zaktualizowaną, określoną wspólnie wielkością produkcji energii z morskich źródeł odnawialnych, która ma zostać zrealizowana w każdym basenie morskim w 2050 r., z uwzględnieniem etapów pośrednich zaplanowanych na 2030 r. i 2040 r., oraz stosownym uzgodnieniem w sprawie współpracy na rzecz osiągnięcia tej wielkości produkcji.
4. W terminie sześciu miesięcy od aktualizacji sporządzonych na piśmie porozumień, o których mowa w ust. 3, ENTSO energii elektrycznej aktualizuje plany rozwoju zintegrowanej sieci morskiej dla każdego basenu morskiego, przestrzegając procedury opisanej w art. 14 ust. 2–5. Zastosowanie ma procedura omówiona w art. 14 ust. 6.

ROZDZIAŁ VI

RAMY REGULACYJNE

Artykuł 16

Umożliwienie inwestycji o skutkach transgranicznych

1. Rzeczywiście poniesione koszty inwestycyjne, z wyłączeniem kosztów utrzymania, związane z projektem będącym przedmiotem wspólnego zainteresowania, należącym do kategorii określonych w załączniku II pkt 1 lit. a), b), c) i e) oraz projektami będącymi przedmiotem wspólnego zainteresowania, należącymi do kategorii określonej w załączniku II pkt 3, jeżeli projekty te leżą w kompetencjach krajowych organów regulacyjnych, ponoszą odpowiedni operatorzy systemów przesyłowych lub projektodawcy infrastruktury przesyłowej z państw członkowskich, w których projekt generuje skutki pozytywne netto, a opłacają je – w zakresie, w jakim nie pokrywają ich opłaty

z tytułu zatorów lub inne opłaty – użytkownicy sieci poprzez opłaty taryfowe za dostęp do sieci w tych państwach członkowskich.

2. Przepisy niniejszego artykułu mają zastosowanie do projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania należących do kategorii określonych w załączniku II pkt 1 lit. a), b), c) i e) wyłącznie wtedy, gdy co najmniej jeden projektodawca zwróci się do odpowiednich organów krajowych o zastosowanie tych przepisów do kosztów projektu. Przepisy niniejszego artykułu mają zastosowanie do projektu będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania należącego do kategorii określonej w załączniku II pkt 3 wyłącznie wtedy, gdy przeprowadzono już ocenę popytu na rynku i z oceny tej wynika, że nie można oczekiwać, iż rzeczywiście poniesione koszty inwestycyjne zostaną pokryte przez opłaty taryfowe.

W odniesieniu do projektów należących do kategorii określonej w załączniku II pkt 1 lit. e) i pkt 2 można skorzystać z przepisów niniejszego artykułu, jeżeli co najmniej jeden projektodawca zwróci się do właściwych organów krajowych o zastosowanie niniejszego artykułu.

W przypadku gdy projekt ma kilku projektodawców, właściwe krajowe organy regulacyjne niezwłocznie zwracają się do wszystkich projektodawców o wspólne przedłożenie wniosku inwestycyjnego zgodnie z ust. 3.

3. W przypadku projektu będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania, do którego stosuje się ust. 1, projektodawcy regularnie informują wszystkie właściwe krajowe organy regulacyjne, przynajmniej raz w roku i do czasu oddania projektu do użytku, o postępach w realizacji projektu oraz o ustalonych kosztach i skutkach projektu.

Niezwłocznie po osiągnięciu odpowiedniego stopnia zaawansowania przez taki projekt będący przedmiotem wspólnego zainteresowania i uznaniu go za gotowy do rozpoczęcia etapu budowy w terminie kolejnych 36 miesięcy projektodawcy przedkładają wniosek w sprawie inwestycji po konsultacji z OSP z państw członkowskich, którym projekt przynosi znaczące pozytywne skutki netto. Taki wniosek w sprawie inwestycji obejmuje wniosek o transgraniczną alokację kosztów i jest przedkładany wszystkim właściwym krajowym organom regulacyjnym związanym z projektem oraz towarzyszy mu:

- a) dotycząca danego projektu aktualna analiza kosztów i korzyści spójna z metodyką opracowaną zgodnie z art. 11, w ramach której uwzględniono korzyści poza granicami państw członkowskich, na terytorium których znajduje się projekt, dzięki zastosowaniu tego samego scenariusza co scenariusz wykorzystany w procesie wyboru na potrzeby sporządzenia listy unijnej, na której umieszczono projekt będący przedmiotem wspólnego zainteresowania;
- b) plan operacyjny zawierający ocenę opłacalności finansowej projektu, w tym również wybrany wariant finansowania, a w przypadku projektu będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania należącego do kategorii określonej w załączniku II pkt 3 – wyniki badań rynku;
- c) jeżeli projektodawcy dojdą do porozumienia, uzasadniony wniosek w sprawie transgranicznej alokacji kosztów.

Jeżeli projektodawców jest kilku, składają oni wniosek w sprawie inwestycji wspólnie.

Po otrzymaniu wniosków w sprawie inwestycji krajowe organy regulacyjne niezwłocznie przekazują Agencji kopię każdego z nich do celów informacyjnych.

Krajowe organy regulacyjne oraz Agencja zobowiązane są do zachowania poufności szczególnie chronionych informacji handlowych.

4. W terminie sześciu miesięcy od daty otrzymania przez właściwe krajowe organy regulacyjne ostatniego wniosku w sprawie inwestycji, po konsultacjach z zainteresowanymi projektodawcami krajowe organy regulacyjne podejmują wspólne skoordynowane decyzje w sprawie alokacji kosztów inwestycyjnych, jakie poniosą poszczególni operatorzy systemów przesyłowych w ramach projektu, oraz uwzględnieniu tych kosztów w opłatach taryfowych. Krajowe organy regulacyjne uwzględniają w opłatach taryfowych wszystkie rzeczywiście poniesione koszty inwestycyjne zgodnie z alokacją kosztów inwestycyjnych, jakie poniosą poszczególni operatorzy systemów przesyłowych w ramach projektu. Następnie krajowe organy regulacyjne oceniają w stosownych przypadkach, czy ze względu na włączenie kosztów inwestycyjnych do opłat taryfowych mogą wystąpić problemy z przystępnością cenową.

Przy alokacji kosztów krajowe organy regulacyjne uwzględniają rzeczywiste lub szacunkowe:

- a) opłaty z tytułu zatorów lub inne opłaty;
- b) przychody wynikające z mechanizmu rozliczania rekompensat międzyoperatorskich utworzonego zgodnie z art. 49 rozporządzenia (UE) 2019/943.

W procesie transgranicznej alokacji kosztów uwzględnia się koszty i korzyści związane z projektami w zainteresowanych państwach członkowskich o charakterze gospodarczym, społecznymi i środowiskowym oraz konieczność zapewnienia stabilnych ram finansowych dla rozwoju projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania przy jednoczesnym zminimalizowaniu potrzeby wsparcia finansowego.

Dokonując transgranicznej alokacji kosztów, właściwe krajowe organy regulacyjne, w porozumieniu z zainteresowanymi operatorami systemów przesyłowych, dążą do osiągnięcia wzajemnego porozumienia między innymi w oparciu o informacje określone w ust. 3 lit. a) i b). Ich ocena opiera się na tym samym scenariuszu co scenariusz wykorzystany w procesie wyboru na potrzeby sporządzenia listy unijnej, na której umieszczono projekt będący przedmiotem wspólnego zainteresowania.

Jeżeli projekt będący przedmiotem wspólnego zainteresowania łagodzi negatywne efekty zewnętrzne, takie jak przepływy kołowe, i jest realizowany w państwie członkowskim będącym źródłem negatywnego efektu zewnętrznego, łagodzenia tego nie można uznać za korzyść transgraniczną, a zatem nie może ono być podstawą do alokacji kosztów operatorowi systemu przesyłowego w państwach członkowskich dotkniętych tymi negatywnymi efektami zewnętrznymi.

5. Przy ustalaniu lub zatwierdzaniu opłat taryfowych zgodnie z art. 59 ust. 1 lit. a) dyrektywy (UE) 2019/944 i art. 41 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2009/73/WE krajowe organy regulacyjne, w oparciu o transgraniczną alokację kosztów, o której mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, biorą pod uwagę rzeczywiste koszty ponoszone przez OSP lub innego projektodawcę w wyniku inwestycji w zakresie, w jakim odpowiadają one kosztom efektywnego i strukturalnie porównywalnego operatora.

Krajowe organy regulacyjne niezwłocznie przekazują Agencji decyzję w sprawie alokacji kosztów wraz ze wszystkimi istotnymi informacjami na jej temat. W decyzji w sprawie alokacji kosztów określa się w szczególności szczegółowe przesłanki, w oparciu o które dokonana została alokacja kosztów pomiędzy państwami członkowskimi, takie jak:

- a) ocena rozpoznanych skutków, w tym również skutków dotyczących taryf sieciowych, dla każdego zainteresowanego państwa członkowskiego;
- b) ocena planu operacyjnego, o którym mowa w ust. 3 lit. b);
- c) wywoływane przez projekt, na poziomie regionalnym lub ogólnounijnym, pozytywne efekty zewnętrzne, takie jak bezpieczeństwo dostaw, elastyczność systemu, solidarność lub innowacje;

d) wyniki konsultacji z zainteresowanym projektodawcą.

Decyzja w sprawie alokacji kosztów jest publikowana.

6. Jeżeli właściwe krajowe organy regulacyjne nie są w stanie osiągnąć porozumienia w kwestii wniosku inwestycyjnego w terminie sześciu miesięcy od dnia, w którym wniosek otrzymał ostatni z właściwych krajowych organów regulacyjnych, niezwłocznie informują o tym Agencję.

W takim przypadku lub na wniosek co najmniej jednego z właściwych krajowych organów regulacyjnych decyzję w sprawie wniosku inwestycyjnego obejmującego transgraniczną alokację kosztów, o którym mowa w ust. 3, a także w sprawie konieczności włączenia całkowitego kosztu inwestycji jako poddanego alokacji transgranicznej do opłat taryfowych podejmuje Agencja w terminie trzech miesięcy od daty przekazania sprawy Agencji.

Przed podjęciem takiej decyzji Agencja przeprowadza konsultacje z właściwymi krajowymi organami regulacyjnymi oraz projektodawcami. Trzymiesięczny termin, o którym mowa w akapicie drugim, może zostać przedłużony o dodatkowy okres dwóch miesięcy, w przypadku gdy Agencja wystąpi o dalsze informacje. Dodatkowy termin rozpoczyna się następnego dnia po otrzymaniu pełnych informacji.

Ocena Agencji opiera się na tym samym scenariuszu co scenariusz wykorzystany w procesie selekcji na potrzeby sporządzenia listy unijnej, na której umieszczono projekt będący przedmiotem wspólnego zainteresowania.

Agencja pozostawia sposób uwzględnienia kosztów inwestycyjnych w opłatach taryfowych zgodnie z transgraniczną alokacją kosztów przewidzianą na potrzeby ustalenia właściwych organów krajowych na chwilę wykonywania decyzji na podstawie prawa krajowego.

Decyzja w sprawie wniosku inwestycyjnego obejmującego transgraniczną alokację kosztów jest publikowana. Zastosowanie mają art. 25 ust. 3 oraz art. 28 i 29 rozporządzenia (UE) 2019/942.

7. Agencja niezwłocznie przekazuje Komisji kopię wszystkich decyzji w sprawie alokacji kosztów, wraz ze wszystkimi istotnymi informacjami na jej temat. Informacje takie można przedłożyć w formie zbiorczej. Komisja zachowuje poufność szczególnie chronionych informacji handlowych.

8. Decyzje w sprawie alokacji kosztów pozostają bez wpływu na prawo OSP do stosowania oraz prawo krajowych organów regulacyjnych do zatwierdzania opłat za dostęp do sieci zgodnie z art. 6 dyrektywy (UE) 2019/944, art. 32 dyrektywy 2009/73/WE, art. 18 ust. 1 i art. 18 ust. 3–6 rozporządzenia (UE) 2019/943 oraz art. 13 rozporządzenia (WE) nr 715/2009.

9. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, które uzyskały zwolnienie:

- a) ze stosowania art. 32, 33, 34 i art. 41 ust. 6, 8 i 10 dyrektywy 2009/73/WE zgodnie z art. 36 tej dyrektywy;
- b) ze stosowania art. 19 ust. 2 i 3 rozporządzenia (UE) 2019/943 lub art. 6, art. 59 ust. 7 i art. 60 ust. 1 dyrektywy (UE) 2019/944 zgodnie z art. 63 rozporządzenia (UE) 2019/943;
- c) ze stosowania zasad rozdziału lub zasad dostępu stron trzecich zgodnie z art. 64 rozporządzenia (UE) 2019/943 i art. 66 dyrektywy (UE) 2019/944; lub
- d) zgodnie z art. 17 rozporządzenia (WE) 714/2009.

10. Do dnia [31 grudnia 2022 r.] Komisja przyjmuje akty wykonawcze zawierające wiążące wytyczne w celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego artykułu oraz transgranicznego podziału kosztów sieci przesyłowych energii morskiej ze źródeł odnawialnych, o którym mowa w art. 15 ust. 1. Wytyczne odnoszą się również do szczególnej sytuacji sieci przesyłowych energii

morskiej ze źródeł odnawialnych w ramach projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania poprzez uwzględnienie zasad dotyczących sposobu koordynowania ich transgranicznej alokacji kosztów z finansowymi, rynkowymi i politycznymi uzgodnieniami podłączonych do nich morskich obiektów wytwarzania energii. Przyjmując lub zmieniając wytyczne, Komisja konsultuje się z ACER, ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu oraz, w stosownych przypadkach, z innymi zainteresowanymi stronami. Takie akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 21 ust. 2.

Artykuł 17

Zachęty

1. W przypadku gdy w związku z rozwojem, budową, eksploatacją lub utrzymaniem projektu będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania wchodzącego w zakres kompetencji krajowych organów regulacyjnych projektodawca ponosi ryzyko wyższe niż ryzyko ponoszone zwykle w związku z porównywalnym projektem infrastrukturalnym, państwa członkowskie oraz krajowe organy regulacyjne zapewniają przyznanie temu projektowi odpowiednich zachęt zgodnie z art. 58 lit. f) dyrektywy (UE) 2019/944, art. 41 ust. 8 dyrektywy 2009/73/WE, art. 18 ust. 1 i ust. 3–6 rozporządzenia (UE) 2019/943 oraz art. 13 rozporządzenia (WE) nr 715/2009.

Akapit pierwszy nie ma zastosowania w przypadku, gdy projekt będący przedmiotem wspólnego zainteresowania uzyskał zwolnienie:

- a) ze stosowania art. 32, 33, 34 i art. 41 ust. 6, 8 i 10 dyrektywy 2009/73/WE zgodnie z art. 36 tej dyrektywy;
- b) ze stosowania art. 19 ust. 2 i 3 rozporządzenia (UE) 2019/943 lub ze stosowania art. 6, art. 59 ust. 7 i art. 60 ust. 1 dyrektywy (UE) 2019/944 zgodnie z art. 63 rozporządzenia (UE) 2019/943;
- c) zgodnie z art. 36 dyrektywy 2009/73/WE;
- d) zgodnie z art. 17 rozporządzenia (WE) 714/2009.

2. Podejmując decyzję w sprawie przyznania zachęt, o których mowa w ust. 1, krajowe organy regulacyjne uwzględniają wyniki analizy kosztów i korzyści sporządzonej z zastosowaniem metodyki opracowanej zgodnie z art. 11, a w szczególności regionalne lub ogólnounijne pozytywne efekty zewnętrzne projektu. Krajowe organy regulacyjne przeprowadzają dalszą analizę szczególnych rodzajów ryzyka ponoszonych przez projektodawców, zastosowanych środków zmniejszających ryzyko i uzasadnienia profilu ryzyka w kontekście pozytywnych skutków netto projektu w zestawieniu z rozwiązaniem alternatywnym o niższym poziomie ryzyka. Do kwalifikowalnych rodzajów ryzyka należy w szczególności ryzyko związane z nowymi technologiami przesyłu, zarówno lądowymi, jak i morskimi, ryzyko związane z niepełnym zwrotem kosztów oraz ryzyko związane z rozwojem.

3. W decyzji uwzględnia się szczególny charakter ponoszonego ryzyka, a na jej podstawie można przyznać zachęty obejmujące między innymi następujące środki:

- a) zasady dotyczące inwestycji wybiegających w przyszłość;
- b) zasady uznawania rzeczywiście poniesionych kosztów przed oddaniem projektu do użytku;
- c) zasady dotyczące dodatkowego zwrotu z kapitału zainwestowanego w projekt;
- d) wszelkie inne środki uznane za konieczne i odpowiednie.

4. Do dnia [31 lipca 2022 r.] każdy krajowy organ regulacyjny przedkłada Agencji swoją metodykę i kryteria oceny inwestycji w projekty dotyczące infrastruktury energetycznej oraz ponoszonego

podwyższonego ryzyka, zaktualizowane w świetle najnowszych zmian prawnych, politycznych, technologicznych i zmian na rynku. Taka metodyka i takie kryteria wyraźnie odnoszą się również do szczególnych rodzajów ryzyka ponoszonego przez sieci przesyłowe energii morskiej ze źródeł odnawialnych, o których mowa w załączniku II pkt 1 lit. e), oraz przez projekty, które mimo że mają niskie wydatki kapitałowe, ponoszą znaczne wydatki operacyjne.

5. Do dnia [31 grudnia 2022 r.], przy należyтым uwzględnieniu informacji otrzymanych zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu, Agencja ułatwia wymianę dobrych praktyk i wydaje zalecenia zgodnie z art. 6 rozporządzenia (UE) 2019/942, dotyczące:

a) zachęt, o których mowa w ust. 1, na podstawie analizy porównawczej najlepszych praktyk krajowych organów regulacyjnych;

b) wspólnej metodyki oceny ponoszonego podwyższonego ryzyka inwestycyjnego w projekty dotyczące infrastruktury energetycznej.

6. Do dnia [31 marca 2023 r.] każdy krajowy organ regulacyjny publikuje swoją metodykę i kryteria wykorzystywane do oceny inwestycji w projekty dotyczące infrastruktury energetycznej oraz ponoszonego podwyższonego ryzyka.

7. W przypadku gdy środki, o których mowa w ust. 5 i 6, nie są wystarczające, aby zapewnić terminową realizację projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, Komisja może wydawać wytyczne dotyczące zachęt określonych w niniejszym artykule.

ROZDZIAŁ VII

FINANSOWANIE

Artykuł 18

Kwalifikowalność projektów do unijnej pomocy finansowej na podstawie rozporządzenia (UE) ...
[w sprawie instrumentu „Łącząc Europę” w brzmieniu proponowanym w dokumencie COM(2018) 438]

1. Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania należące do kategorii określonych w załączniku II kwalifikują się do unijnej pomocy finansowej w formie dotacji na prace studyjne i instrumentów finansowych.

2. Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania należące do kategorii określonych w załączniku II pkt 1 lit. a), b), c) i e) oraz załączniku II pkt 3, z wyłączeniem projektów dotyczących magazynowania energii elektrycznej w zbiornikach elektrowni szczytowo-pompowych, również kwalifikują się do unijnej pomocy finansowej w formie dotacji na roboty, w przypadku gdy spełniają wszystkie następujące kryteria:

a) analiza kosztów i korzyści danego projektu przeprowadzona zgodnie z art. 16 ust. 3 lit. a) dostarcza dowodów na istnienie znaczących pozytywnych efektów zewnętrznych, takich jak bezpieczeństwo dostaw, elastyczność systemu, solidarność lub innowacje;

b) projekt uzyskał decyzję w sprawie transgranicznej alokacji kosztów zgodnie z art. 16 lub, w odniesieniu do projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania należących do kategorii określonej w załączniku II pkt 3, jeżeli nie podlegają one kompetencji krajowych organów regulacyjnych i tym samym nie uzyskują decyzji w sprawie transgranicznej alokacji kosztów, projekt ma na celu transgraniczne świadczenie usług, przynosi innowacyjne

rozwiązania technologiczne oraz zapewnia bezpieczeństwo transgranicznego funkcjonowania sieci;

c) w świetle planu operacyjnego i innych ocen przeprowadzonych w szczególności przez potencjalnych inwestorów, kredytodawców lub krajowe organy regulacyjne, projekt nie jest ekonomicznie opłacalny. Ocena ekonomicznej opłacalności projektu uwzględnia decyzję w sprawie zachęty oraz jej uzasadnienie, o którym mowa w art. 17 ust. 2.

3. Do unijnej pomocy finansowej w formie dotacji na roboty kwalifikują się również projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania realizowane zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 5 ust. 7 lit. d), jeżeli spełniają kryteria określone w ust. 2 niniejszego artykułu.

4. Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania należące do kategorii określonych w załączniku II pkt 1 lit. d), pkt 2 i 5 również kwalifikują się do unijnej pomocy finansowej w formie dotacji na roboty, jeżeli zainteresowani projektodawcy mogą wyraźnie wykazać znaczące pozytywne efekty zewnętrzne, takie jak bezpieczeństwo dostaw, elastyczność systemu, solidarność lub innowacje, wywoływane przez projekty oraz przedstawić jednoznaczne dowody na ich brak opłacalności ekonomicznej, zgodnie z analizą kosztów i korzyści, planem operacyjnym i ocenami przeprowadzonymi w szczególności przez potencjalnych inwestorów lub kredytodawców, lub – w stosownych przypadkach – przez krajowy organ regulacyjny.

5. Projekty będące przedmiotem wzajemnego zainteresowania są uznawane za projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania i kwalifikują się do unijnej pomocy finansowej. Do unijnej pomocy finansowej w formie dotacji na roboty kwalifikują się jedynie inwestycje zlokalizowane na terytorium Unii, które są realizowane w ramach projektu będącego przedmiotem wzajemnego zainteresowania, jeżeli spełniają kryteria określone w ust. 2 i jeśli na podstawie decyzji w sprawie transgranicznej alokacji kosztów, o której mowa w ust. 2 lit. b), dokonano transgranicznej alokacji kosztów dla co najmniej dwóch państw członkowskich w znacznej części przypadających na każde państwo członkowskie.

Artykuł 19

Wskazówki dotyczące kryteriów przyznawania unijnej pomocy finansowej

Kryteria szczególne określone w art. 4 ust. 3 oraz parametry określone w art. 4 ust. 5 stosuje się do celów ustalania kryteriów przyznawania unijnej pomocy finansowej w rozporządzeniu (UE) ... [w sprawie instrumentu „Łącząc Europę” w brzmieniu proponowanym w dokumencie COM(2018) 438].

ROZDZIAŁ VIII

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 20

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 3, powierza się Komisji na okres siedmiu lat od dnia [1 stycznia 2022 r.] Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania

uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem okresu siedmiu lat. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 3, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.

4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

5. Akt delegowany przyjęty zgodnie z art. 3 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 21

Procedura komitetowa

1. Komisja jest wspierana przez komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 22

Sprawozdawczość i ocena

Nie później niż w dniu 31 grudnia 2027 r. Komisja publikuje sprawozdanie z realizacji projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz przedłoży je Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. W sprawozdaniu takim przedstawiona zostanie ocena:

- a) postępów osiągniętych w zakresie planowania, rozwoju, budowy i oddania do użytku projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania wybranych zgodnie z art. 3 oraz, w stosownych przypadkach, opóźnień i innych napotkanych trudności;
- b) środków zaangażowanych i wypłaconych przez Unię na rzecz projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w porównaniu z łączną wartością finansowanych projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;
- c) postępów osiągniętych pod względem integracji odnawialnych źródeł energii i redukcji emisji gazów cieplarnianych za pośrednictwem planowania, rozwoju, budowy i oddania do użytku projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania wybranych zgodnie z art. 3;
- d) postępów poczynionych w zakresie planowania, rozwoju, budowy i oddania do użytku sieci przesyłowych energii morskiej ze źródeł odnawialnych oraz umożliwienia wykorzystywania energii z morskich źródeł odnawialnych;

e) w odniesieniu do sektorów energii elektrycznej i wodoru: zmiany poziomu połączeń międzysystemowych państw członkowskich i odpowiadającej mu zmiany cen energii, jak również liczby przypadków awarii systemu sieciowego, ich przyczyn i związanych z nimi kosztów ekonomicznych;

f) procesu wydawania pozwoleń i udziału społeczeństwa, w szczególności:

(i) średniego i maksymalnego łącznego czasu trwania procesu wydawania pozwoleń dla projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym również czasu trwania każdego etapu procedury poprzedzającej złożenie wniosku, w zestawieniu z przewidywanym terminarzem pierwszych najważniejszych etapów, o których mowa w art. 10 ust. 5;

(ii) poziomu sprzeciwu, jaki napotkały projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, w szczególności liczba zarzutów w formie pisemnej w trakcie procesu konsultacji publicznych oraz liczba zastosowanych środków prawnych;

(iii) przeglądu najlepszych i innowacyjnych praktyk w odniesieniu do udziału zainteresowanych stron i łagodzenia oddziaływania na środowisko podczas procesów wydawania pozwoleń i realizacji projektów, w tym przystosowania się do zmiany klimatu;

(iv) efektywności trybów przewidzianych w art. 8 ust. 3 pod względem przestrzegania terminów określonych w art. 10;

g) rozpatrywania przez organy regulacyjne, w szczególności:

(i) liczby projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w odniesieniu do których wydano decyzję w sprawie transgranicznej alokacji kosztów zgodnie z art. 16;

(ii) liczby i rodzaju projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, które otrzymały szczególne zachęty zgodnie z art. 17;

h) efektywności niniejszego rozporządzenia pod względem wkładu w osiągnięcie celów dotyczących klimatu i energii do 2030 r., a w dłuższej perspektywie – osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r.

Artykuł 23

Informacje i promocja

Komisja tworzy i prowadzi platformę dotyczącą przejrzystości łatwo dostępną dla społeczeństwa przez internet. Platforma jest regularnie aktualizowana za pomocą informacji ze sprawozdań, o których mowa w art. 5 ust. 1, i ze strony internetowej, o której mowa w art. 9 ust. 7. Na platformie prezentuje się następujące informacje:

a) ogólne, zaktualizowane informacje, w tym również informacje geograficzne, dotyczące każdego z projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;

b) plan realizacji poszczególnych projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania określony w art. 5 ust. 1, przedstawiony w sposób umożliwiający ocenę postępów w realizacji w dowolnym momencie;

c) dane na temat głównych przewidywanych korzyści wynikających z projektów i kosztów projektów, z wyjątkiem wszelkich szczególnie chronionych informacji handlowych;

d) lista unijna;

e) dane dotyczące środków przyznanych i wypłaconych przez Unię na poszczególne projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania.

Artykuł 24

Przepisy przejściowe

Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na przyznawanie, kontynuację ani modyfikację pomocy finansowej udzielanej przez Komisję na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013⁴⁷.

Artykuł 25

Zmiana rozporządzenia (WE) nr 715/2009

W art. 8 ust. 10 akapit pierwszy rozporządzenia (WE) nr 715/2009 otrzymuje brzmienie:

„ENTSO gazu przyjmuje i publikuje co dwa lata plan rozwoju sieci o zasięgu unijnym, o którym mowa w ust. 3 lit. b). Plan rozwoju sieci o zasięgu unijnym obejmuje modelowanie zintegrowanej sieci, w tym sieci wodorowych, opracowywanie scenariuszy, europejską prognozę dotyczącą dostaw oraz ocenę odporności systemu na awarie.”.

Artykuł 26

Zmiana dyrektywy 2009/73/WE

W art. 41 ust. 1 dyrektywy 2009/73/WE dodaje się lit. v) w brzmieniu:

„v) wypełnianie obowiązków określonych w art. 3, art. 5 ust. 7, art. 14, 15, 16 oraz art. 17 [rozporządzenia TEN-E w brzmieniu proponowanym w dokumencie COM(2020) 824].”.

Artykuł 27

Zmiana dyrektywy (UE) 2019/944

W art. 59 ust. 1 dyrektywy (UE) 2019/944 dodaje się lit. zz) w brzmieniu:

„zz) wypełnianie obowiązków określonych w art. 3, art. 5 ust. 7, art. 14, 15, 16 oraz art. 17 [rozporządzenia TEN-E w brzmieniu proponowanym w dokumencie COM(2020) 824].”.

Artykuł 28

Zmiana rozporządzenia (UE) 2019/943

W art. 48 rozporządzenia (UE) 2019/943 pierwsze zdanie otrzymuje brzmienie:

⁴⁷

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające instrument „Łącząc Europę”, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 913/2010 oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 680/2007 i (WE) nr 67/2010, Dz.U. L 348 z 20.12.2013, s. 129.

„Ogólnounijny plan rozwoju sieci, o którym mowa w art. 30 ust. 1 lit. b), obejmuje modelowanie zintegrowanej sieci, w tym opracowywanie scenariuszy oraz ocenę odporności systemu na awarie. Należy zapewnić jego pełną spójność z oceną wystarczalności zasobów na poziomie europejskim opracowaną na podstawie art. 23.”.

Artykuł 29

Zmiana rozporządzenia (UE) 2019/942

W rozporządzeniu (UE) 2019/942 art. 11 lit. c) i d) otrzymują brzmienie:

„c) wypełnia obowiązki określone w art. 5, art. 11 ust. 2, 8, 9, 10, art. 12, 13 oraz art. 17 ust. 5 [rozporządzenia TEN-E w brzmieniu proponowanym w dokumencie COM(2020) 824] oraz w pkt 12 załącznika III do tego rozporządzenia;

d) podejmuje decyzje w sprawie zatwierdzenia przyrostowych zmian w metodykach przeprowadzania analizy kosztów i korzyści zgodnie z art. 11 ust. 6 i decyzje dotyczące wniosków inwestycyjnych, w tym dotyczące transgranicznej alokacji kosztów, na podstawie art. 16 ust. 6 [rozporządzenia TEN-E w brzmieniu proponowanym w dokumencie COM(2020) 824].”.

Artykuł 30

Uchylenie

Rozporządzenie (UE) nr 347/2013 traci moc z dniem [1 stycznia 2022 r.] Niniejsze rozporządzenie nie powoduje powstania jakichkolwiek praw w odniesieniu do projektów wymienionych w załącznikach do rozporządzenia (UE) nr 347/2013.

Artykuł 31

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia [1 stycznia 2022 r.].

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący
[...]

W imieniu Rady
Przewodniczący
[...]

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI – „AGENCJE”

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej i uchylającego rozporządzenie (UE) nr 347/2013

1.2. Dziedziny polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa

Dziedzina polityki: I. Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa
Działanie: 02. Europejskie inwestycje strategiczne

1.3. Wniosek dotyczy

- ☐ nowego działania
- ☐ nowego działania, będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego⁴⁸
- ☒ przedłużenia bieżącego działania
- ☐ połączenia lub przekształcenia co najmniej jednego działania pod kątem innego nowego działania

1.4. Cel(e)

1.4.1. Cel(e) ogólny(e)

Celem ogólnym inicjatywy jest ułatwienie terminowego rozwoju odpowiedniej infrastruktury energetycznej w całej Unii i w krajach z nią sąsiadujących, aby umożliwić osiągnięcie unijnych celów w zakresie energii i klimatu zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem, a w szczególności celów wyznaczonych na lata 2030 i 2050, w tym celu neutralności klimatycznej, jak również integracji rynku, konkurencyjności i bezpieczeństwa dostaw przy jak najniższych kosztach dla konsumentów i przedsiębiorstw.

1.4.2. Cel(e) szczegółowy(e)

Cele szczegółowe

- 1) umożliwienie identyfikacji projektów i inwestycji transgranicznych realizowanych w całej Unii i we współpracy z krajami z nią sąsiadującymi, które są niezbędne do przeprowadzenia transformacji energetycznej i osiągnięcia celów klimatycznych;
- 2) poprawa planowania infrastruktury z myślą o integracji systemu energetycznego i sieci przesyłowych energii morskiej;
- 3) skrócenie procedur wydawania pozwoleń dla projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, aby uniknąć opóźnień w realizacji projektów ułatwiających transformację energetyczną;

⁴⁸

O którym mowa w art. 58 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

4) zapewnienie właściwego wykorzystania narzędzi podziału kosztów i zachęt regulacyjnych.

1.4.3. *Oczekiwane wyniki i wpływ*

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej.

Cel szczegółowy nr 1:

Realizacja projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, które przyczyniają się do osiągnięcia celu polegającego na osiągnięciu neutralności klimatycznej poprzez umożliwienie integracji odnawialnych źródeł energii.

Cel szczegółowy nr 2:

Doprowadzenie do znacznego wzrostu stosowania energii z morskich źródeł odnawialnych.

Cel szczegółowy nr 3:

Europejskie podejście do planowania infrastruktury sieci wodorowych.

Cel szczegółowy nr 4:

Ograniczenie opóźnień w realizacji projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

1.4.4. *Wskaźniki dotyczące realizacji celów*

Należy wskazać wskaźniki stosowane do monitorowania postępów i osiągnięć.

Cel szczegółowy nr 1:

Liczba i rodzaje projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w ramach określonych priorytetowych korytarzy/obszarów tematycznych: mniejsze ograniczenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych; podwojenie do 2026 r. liczby projektów dotyczących inteligentnych sieci elektroenergetycznych w porównaniu z obecnymi poziomami.

Cel szczegółowy nr 2:

Liczba projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania: co najmniej 10 projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania do 2026 r. mających na celu wsparcie stosowania energii z morskich źródeł odnawialnych.

Cel szczegółowy nr 3:

Liczba projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania: co najmniej 5 projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania dotyczących wodoru do 2026 r.

Cel szczegółowy nr 4:

Średni i maksymalny łączny czas trwania procedur udzielania zezwoleń na realizację projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania: zmniejszenie odsetka projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, których realizacja opóźnia się w danym roku w porównaniu z początkowo planowanym terminem oddania do użytku.

1.5. **Uzasadnienie wniosku/inicjatywy**

1.5.1. *Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy*

W przyjętym w 2013 r. rozporządzeniu w sprawie transeuropejskich sieci energetycznych (TEN-E) ustanowiono przepisy dotyczące terminowego rozwoju i interoperacyjności transeuropejskich sieci energetycznych w celu osiągnięcia zapisanych w Traktacie

o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) celów polityki energetycznej zmierzających do zapewnienia funkcjonowania wewnętrznego rynku energii oraz bezpieczeństwa dostaw w Unii, wspierania efektywności energetycznej i oszczędności energii oraz rozwoju nowych i odnawialnych źródeł energii, a także wspierania połączeń międzysystemowych między sieciami energetycznymi. W rozporządzeniu TEN-E ustanowiono ramy współpracy państw członkowskich i odpowiednich zainteresowanych stron na szczeblu regionalnym w zakresie rozwoju lepiej połączonych sieci energetycznych w celu połączenia regionów obecnie odizolowanych od europejskich rynków energii, wzmocnienia istniejących transgranicznych połączeń międzysystemowych oraz pomocy w integracji odnawialnych źródeł energii.

W związku z tym rozporządzenie TEN-E stanowi centralny instrument w rozwoju wewnętrznego rynku energii i jest niezbędna do osiągnięcia celów Europejskiego Zielonego Ładu. Aby osiągnąć neutralność klimatyczną do 2050 r. i wyższe poziomy redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r., Europa będzie potrzebowała bardziej zintegrowanego systemu energetycznego, polegającego na wyższych poziomach elektryfikacji opartej na odnawialnych źródłach oraz obniżenia emisyjności sektora gazu. Rozporządzenie TEN-E może zapewnić, aby rozwój unijnej infrastruktury energetycznej wspierał wymaganą transformację energetyczną.

Chociaż cele obecnego rozporządzenia pozostają w dużej mierze ważne, należy zwiększyć ich ukierunkowanie na cele pośrednie na lata 2020/30, aby odzwierciedlić nowy kontekst polityczny i cel dotyczący osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. określony w Europejskim Zielonym Ładzie. Poza nowym kontekstem politycznym i celami politycznymi, w ostatnim dziesięcioleciu nastąpił szybki rozwój technologiczny. Postęp ten należy wziąć pod uwagę w kategoriach infrastruktury objętych rozporządzeniem, kryteriach wyboru projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, a także w priorytetowych korzyściach i obszarach tematycznych.

Oprócz zadań, które już wchodzą w zakres jej kompetencji na podstawie rozporządzenia w sprawie ACER, w wyniku niniejszej inicjatywy ACER otrzymuje mandat do wykonywania dodatkowych zadań, mianowicie:

- opracowania wytycznych ramowych w celu określenia działań ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu i udzielenia wskazówek przy opracowywaniu przez te sieci własnych scenariuszy;
- zatwierdzania przyrostowych udoskonaleń metodyki przeprowadzania analizy kosztów i korzyści opracowanych przez ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu.

1.5.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.*

Przyczyny działania na poziomie europejskim (*ex ante*)

Infrastruktura przesyłu energii (w tym infrastruktura wzajemnie połączonych sieci przesyłowych energii morskiej i inteligentnych sieci energetycznych) wnosi europejską wartość dodaną ze względu na swój transgraniczny wpływ i ma zasadnicze znaczenie dla realizacji systemu energetycznego neutralnego dla klimatu. Do rozwoju transgranicznej infrastruktury energetycznej niezbędne są ramy współpracy regionalnej między państwami

członkowskimi. Regulacje i działania pojedynczych państw członkowskich są niewystarczające, aby zrealizować te projekty infrastrukturalne w całości.

Oczekiwana wygenerowana unijna wartość dodana (*ex post*)

Wewnętrzny rynek energii opiera się na transgranicznych połączeniach wzajemnych, których rozwój wymaga współpracy co najmniej dwóch państw członkowskich; dzięki współpracy w ramach przedmiotowej inicjatywy wspierane będzie bardziej efektywne kosztowo i skuteczniejsze podejście do opracowania odpowiedniej infrastruktury transgranicznej i działania na rzecz osiągnięcia unijnych celów w zakresie klimatu i energii po najniższym koszcie dla konsumentów i przedsiębiorstw.

1.5.3. *Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań*

Ocena obecnie obowiązującego rozporządzenia TEN-E wykazała, że skutecznie poprawiło ono integrację sieci państw członkowskich, pobudziło handel energią, a tym samym przyczyniło się do zwiększenia konkurencyjności Unii, co wynika z dowodów dotyczących celów w zakresie połączeń międzysystemowych i cen energii oraz ich konwergencji w całej Unii. Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania dotyczące energii elektrycznej i w szczególności gazu w znacznym stopniu przyczyniły się do zapewnienia bezpieczeństwa dostaw jako główna przyczyna kontekstowa opracowania rozporządzenia TEN-E. W przypadku gazu infrastruktura jest obecnie dobrze połączona, a odporność dostaw znacznie się poprawiła od 2013 r. Ważnym czynnikiem ułatwiającym realizację projektów jest współpraca regionalna w ramach grup regionalnych i poprzez transgraniczną alokację kosztów. W wielu przypadkach transgraniczna alokacja kosztów nie doprowadziła jednak do zakładanego zmniejszenia luki w finansowaniu projektu. Chociaż procedury w zakresie wydawania pozwoleń zostały skrócone, w niektórych przypadkach są w dalszym ciągu długie. Mimo że podstawowe powody są związane głównie z wdrożeniem na poziomie krajowym i wykraczają poza zakres rozporządzenia TEN-E, istnieją elementy, które można usprawnić. Ważnym czynnikiem okazała się pomoc finansowa w ramach instrumentu „Łącząc Europę”, dotacje na prace studyjne pomogły zmniejszyć ryzyko w ramach projektów na wczesnych etapach rozwoju, natomiast dotacje na roboty stanowiły wsparcie dla projektów mających na celu ograniczenie głównych wąskich gardeł, którym nie można było zaradzić w wystarczający sposób za pomocą finansowania rynkowego.

1.5.4. *Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami*

Przedmiotowa inicjatywa przyczyni się do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r., począwszy od redukcji emisji gazów cieplarnianych o 55 % do 2030 r., która jest głównym celem klimatycznym Europejskiego Zielonego Ładu przedstawionego przez Komisję pod przewodnictwem Ursuli von der Leyen w grudniu 2019 r. Dzięki kryteriom kwalifikowalności projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania do pomocy finansowej z instrumentu „Łącząc Europę” przewidzianym w jej ramach inicjatywa przyczynia się do osiągnięcia celów WRF na lata 2021–2027, w tym dotyczących uwzględnienia kwestii klimatu.

1.5.5. *Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków*

Zdecydowaną większość wpływu na budżet niniejszego wniosku omówiono w ocenie skutków finansowych wniosku w sprawie rozporządzenia ustanawiającego instrument „Łącząc Europę”. Szczególny wpływ na budżet niniejszej inicjatywy ogranicza się do zasobów niezbędnych dla ACER do wypełnienia jej dodatkowego mandatu. W ocenie skutków

przeanalizowano różne warianty pod kątem realizacji celu, jakim jest usprawnione planowanie integracji systemu energetycznego. Preferowanym wariantem jest podejście najbardziej racjonalne pod względem kosztów.

1.6. Okres trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy

☐ **Ograniczony czas trwania**

- ☐ Okres trwania wniosku/inicjatywy: od [DD/MM]RRRR r. do [DD/MM]RRRR r.
- ☐ Okres trwania wpływu finansowego: od RRRR r. do RRRR r.

☒ **Nieograniczony czas trwania**

- Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r.,
- po którym następuje faza operacyjna.

1.7. Planowane tryby zarządzania⁴⁹

☒ **Bezpośrednie zarządzanie przez Komisję za pośrednictwem**

- ☐ agencji wykonawczych

☐ **Zarządzanie dzielone z państwami członkowskimi**

☐ **Zarządzanie pośrednie poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:**

- ☐ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);
- ☐ EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;
- ☐ organom, o których mowa w art. 70 i 71;
- ☐ organom prawa publicznego;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile zapewniają one odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego oraz które zapewniają odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.

Uwagi

nd.

⁴⁹

Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Określić częstotliwość i warunki

Procedury regularnej sprawozdawczości i monitorowania obowiązujące na podstawie aktualnych ram TEN-E, takie jak składanie przez ACER sprawozdań grupom regionalnym, zostają zachowane. Ponadto ACER publikuje wszystkie wyniki wykonywanych zadań na swojej stronie internetowej.

Zdecydowaną większość wpływu na budżet niniejszego wniosku omówiono w ocenie skutków finansowych wniosku w sprawie rozporządzenia ustanawiającego instrument „Łącząc Europę”. Na podstawie proponowanego rozporządzenia ustanawiającego instrument „Łącząc Europę” wprowadzone zostaną zmienione ramy wykonania w celu monitorowania osiągania celów programu i jego wkładu w osiąganie celów polityki unijnej. W dziedzinie energetyki wskaźniki wykonania programu i postępów w jego realizacji będą odnosić się w szczególności do wkładu na rzecz poprawy połączeń międzysystemowych i integracji rynków, bezpieczeństwa dostaw energii i zrównoważonego rozwoju dzięki umożliwieniu obniżenia emisyjności poprzez zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w systemach energetycznych, jak również współpracę transgraniczną w obszarze odnawialnych źródeł energii.

Dodatkowe zadania, którymi będzie zarządzać ACER, przyczynią się do zapewnienia osiągnięcia celów inicjatywy, w szczególności usprawnienia planowania infrastruktury na potrzeby integracji systemu energetycznego i identyfikacji projektów i inwestycji transgranicznych realizowanych w całej Unii i we współpracy z krajami z nią sąsiadującymi, które są niezbędne do przeprowadzenia transformacji energetycznej i osiągnięcia celów klimatycznych.

Oprócz szczególnych procedur sprawozdawczości i monitorowania w ramach TEN-E wszystkie Agencje Unii pracują w systemie ścisłego monitorowania obejmującym jednostkę audytu wewnętrznego, Służbę Audytu Wewnętrznego Komisji, radę administracyjną ACER, Trybunał Obrachunkowy i władzę budżetową. System ten został utworzony na mocy rozporządzenia ustanawiającego ACER z 2009 r. i będzie nadal stosowany.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. *Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli*

Zdecydowaną większość wpływu na budżet niniejszego wniosku omówiono w ocenie skutków finansowych wniosku w sprawie rozporządzenia ustanawiającego instrument „Łącząc Europę”. Przydzielenie ACER dodatkowych zadań wymaga jednak zwiększenia zasobów odpowiadającego 1 EPC. Jest ono uzasadnione ilością zadań związanych z opracowaniem nowych wytycznych ramowych w celu określenia scenariuszy ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu i udzielenia wskazówek przy opracowywaniu przez te sieci własnych scenariuszy oraz ocenienia przyrostowych udoskonaleń metodyk przeprowadzania analizy kosztów i korzyści opracowanych przez ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu. Zadania te wymagają gromadzenia i zachowania szczególnej wiedzy fachowej w ACER.

2.2.2. *Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia*

Ryzyko zidentyfikowane w odniesieniu do wydatków ponoszonych w ramach instrumentu „Łącząc Europę” oraz powiązane kontrole w celu ograniczenia ryzyka omówiono w ocenie skutków finansowych wniosku w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego instrument „Łącząc Europę” oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 i (UE) nr 283/2014. W zakresie dodatkowych zadań powierzonych ACER nie zidentyfikowano szczególnego ryzyka. Dodatkowe zasoby oddane do dyspozycji ACER zostaną objęte systemem kontroli wewnętrznej ACER, który jest dostosowany do stosownych norm międzynarodowych i obejmuje szczególne rodzaje kontroli mające na celu zapobieganie konfliktom interesów i zapewnienie ochrony sygnalistom.

2.2.3. *Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)*

Ocenę kosztów kontroli i ryzyko błędów związanych z wydatkami ponoszonymi w ramach instrumentu „Łącząc Europę” omówiono w ocenie skutków finansowych wniosku w sprawie rozporządzenia ustanawiającego instrument „Łącząc Europę”.

DG ENER prowadzi strategię nadzoru obejmującą działania ACER. Koszty kontroli dodatkowych zadań powierzonych ACER zostaną poddane ocenie względem profilu ryzyka Agencji oraz konieczności monitorowania i nadzorowania działań Agencji. Ograniczony zakres tych dodatkowych działań nie powinien mieć jednak znaczącego wpływu na koszt kontrolowania Agencji. Przez ostatnie 5 lat (2015–2019) koszt kontroli ACER w stosunku do wkładu Unii utrzymywał się na względnie stałym poziomie w zakresie od 1,2 % do 2 %.

Ponieważ wpływ na budżet ogranicza się do zapewnienia dodatkowych zasobów, oczekuje się, że ryzyko błędu utrzyma się poniżej progu wynoszącego 2 % wydatków ogółem przez cały okres trwania programu.

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony, np. ze strategii zwalczania nadużyć finansowych.

Komisja zapewni, aby w trakcie realizacji działań obowiązywały odpowiednie środki zabezpieczające zapewniające ochronę interesów finansowych Unii dzięki zapobieganiu nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom.

Dyrekcja Generalna ds. Energii realizuje specjalną strategię DG ENER dotyczącą zwalczania nadużyć finansowych, która zostanie zaktualizowana do końca 2020 r. w następstwie zmiany strategii Komisji w zakresie zwalczania nadużyć finansowych w kwietniu 2019 r. (COM(2019) 196).

Środki wprowadzone w celu zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom dotyczącym projektów finansowanych w ramach instrumentu „Łącząc Europę” przedstawiono w ocenie skutków finansowych wniosku w sprawie rozporządzenia ustanawiającego instrument „Łącząc Europę”.

Na podstawie oceny ryzyka nadużyć finansowych, na które Agencja mogłaby być narażona, wykonując swój mandat, ACER zmieniła swoją strategię zwalczania nadużyć finansowych. ACER współpracuje ze służbami Komisji w zakresie kwestii związanych z zapobieganiem nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom. Komisja zapewni kontynuację i zacieśnienie tej współpracy. Ponadto w 2018 r. ACER przyjęła wytyczne dotyczące zarządzania konfliktem interesów.

Przepisy odnoszące się do ochrony interesów finansowych Unii określono w art. 26 wniosku w sprawie rozporządzenia ustanawiającego instrument „Łącząc Europę”.

3. SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

- Istniejące linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych.

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zróżnicowane/niezróżnicowane ⁵⁰	państw EFTA ⁵¹	krajów kandydujących ⁵²	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
I. Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	02 10 06 ACER	Zróżnicowane	TAK	NIE	NIE	NIE

- Nowe linie budżetowe, o których utworzenie się wnioskuje

⁵⁰ Środki zróżnicowane / środki niezróżnicowane

⁵¹ EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu.

⁵² Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich.

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych.

Dział wieloletnic h ram finansowyc h	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zróżnicowa ne/niezmóźn icowane	państw EFTA	krajów kandydując ych	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
	[XX.YY.YY.YY]		TAK/NIE	TAK/NIE	TAK/NIE	TAK/NIE

3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki

3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	Numer	Dział 1A
------------------------------------	-------	----------

ACER (tylko nowe zadania)			2022	2023	2024	2025	2026	2027	OGÓŁEM
Tytuł 1	Środki na zobowiązania	(1)	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889
	Środki płatności	(2)	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889
Tytuł 2:	Środki na zobowiązania	(1a)							
	Środki płatności	(2a)							
Tytuł 3:	Środki na zobowiązania	(3a)							
	Środki płatności	(3b)							
OGÓŁEM środki dla ACER	Środki na zobowiązania	=1+1a +3	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889
	Środki płatności	=2+2a +3b	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889

Dział wieloletnich ram finansowych	5	„Wydatki administracyjne”
---	----------	---------------------------

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		2022	2023	2024	2025	2026	2027		OGÓŁEM
Dyrekcja generalna: ENER tylko nadzór nad nowymi zadaniami									
• Zasoby ludzkie		0	0	0	0	0	0		0
• Pozostałe wydatki administracyjne		0	0	0	0	0	0		0
OGÓŁEM DYREKCJA GENERALNA ENER	Środki	0	0	0	0	0	0		0

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	0	0	0	0	0	0		0
--	--	---	---	---	---	---	---	--	---

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		2022	2023	2024	2025	2026	2027		OGÓŁEM
OGÓŁEM środki na DZIAŁY 1 do 5 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889
	Środki na płatności	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889

3.2.2. Szacunkowy wpływ na środki operacyjne [organu]

- ☒ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych
- ☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:

Środki na zobowiązania w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Określić cele i produkty			Rok N		Rok N+1		Rok N+2		Rok N+3		Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6).						OGÓŁEM	
	PRODUKT																	
	Rodzaj ⁵³	Średni koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba ogółem	Koszt całkowity
↓																		
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 1 ⁵⁴ ...																		
– Produkt																		
– Produkt																		
– Produkt																		
Cel szczegółowy nr 1 – suma częściowa																		
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 2 ...																		
– Produkt																		
Cel szczegółowy nr 2 – suma częściowa																		

⁵³ Produkty odnoszą się do produktów i usług, które zostaną zapewnione (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).
⁵⁴ Zgodnie z opisem w pkt 1.4.2. „Cele szczegółowe ...”.

KOSZT OGÓLEM																
--------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3.2.3. Szacunkowy wpływ na zasoby ludzkie ACER

3.2.3.1. Streszczenie

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027		OGÓŁE M
--	------	------	------	------	------	------	--	------------

Pracownicy zatrudnieni na czas określony (AD)*	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889
Pracownicy zatrudnieni na czas określony (AST)								
Personel kontraktowy								
Oddelegowani eksperci krajowi								

OGÓŁEM	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--------------

* na podstawie średnich kosztów wynoszących 150 000 EUR w przypadku pracownika zatrudnionego na czas określony (AD) oraz rocznej stopy inflacji w wysokości 2 %

Wymagania dotyczące pracowników (EPC):

	2022	2023	2024	2025	2026	2027		OGÓŁE M
--	------	------	------	------	------	------	--	------------

Pracownicy zatrudnieni na czas określony (AD)	1	1	1	1	1	1		
Pracownicy zatrudnieni na czas określony (AST)								
Personel kontraktowy								
Oddelegowani eksperci krajowi								

OGÓŁEM	1	1	1	1	1	1		
---------------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	--	--

Rekrutację zaplanowano na drugą połowę 2022 r. w celu przygotowania wykonania rozporządzenia. Jego przyjęcie powinno nastąpić w miarę możliwości w połowie 2022 r. W związku z tym w przypadku 2022 r. uwzględniono jedynie 50 % średniego kosztu.

Budżet wymagany do pokrycia kosztów zwiększenia zasobów ludzkich w ACER zostanie skompensowany przez pomniejszenie o tę samą kwotę budżetu przeznaczonego na program energetyczny w ramach instrumentu „Łącząc Europę” w tym samym dziale.

3.2.3.2. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie macierzystej DG

- ☒ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich.
- ☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w pełnych kwotach (lub najwyżej z dokładnością do jednego miejsca po przecinku)

	Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6).		
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)							
XX 01 01 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)							
XX 01 01 02 (w delegaturach)							
XX 01 05 01 (pośrednie badania naukowe)							
10 01 05 01 (bezpośrednie badania naukowe)							
• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC)⁵⁵							
XX 01 02 01 (CA, SNE, INT z globalnej koperty finansowej)							
XX 01 02 02 (CA, LA, SNE, INT i JPD w delegaturach)							
XX 01 04 yy⁵⁶	- w centrali ⁵⁷						
	- w delegaturach						
XX 01 05 02 (CA, SNE, INT – pośrednie badania naukowe)							
10 01 05 02 (CA, SNE, INT – bezpośrednie badania naukowe)							
Inna linia budżetowa (określić)							
OGÓŁEM							

⁵⁵ CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JED = młodszy oddelegowany ekspert.

⁵⁶ W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA”).

⁵⁷ Przede wszystkim fundusze strukturalne, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejski Fundusz Rybacki.

XX oznacza odpowiednią dziedzinę polityki lub odpowiedni tytuł w budżecie.

Wniosek nie wiąże się z koniecznością wykorzystania dodatkowych zasobów ludzkich w DG. Jego wykonanie i monitorowanie przeprowadzą pracownicy już przydzieleni w DG ENER do polityki TEN-E.

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów DG już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyirekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyirekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzednicy i pracownicy zatrudnieni na czas okreslony	
Personel zewnetrzny	

Opis metody obliczenia kosztów ekwiwalentów pełnego czasu pracy powinien zostać zamieszczony w załączniku V pkt 3.

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

- ☒ Wniosek/inicjatywa jest zgodny(-a) z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi.
- ☐ Wniosek/inicjatywa wymaga przeprogramowania odpowiedniego działu w wieloletnich ramach finansowych.

Należy wyjaśnić, na czym ma polegać przeprogramowanie, określając linie budżetowe, których ma ono dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

nd.

- ☐ Wniosek/inicjatywa wymaga zastosowania instrumentu elastyczności lub zmiany wieloletnich ram finansowych⁵⁸.

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając linie budżetowe, których ma on dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

nd.

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

- Wniosek/inicjatywa nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich.
- Wniosek/inicjatywa przewiduje współfinansowanie szacowane zgodnie z poniższym:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6).			Ogółem
Określić organ współfinansujący								
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem								

⁵⁸

Zob. art. 11 i 17 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020.

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

- ☒ Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody.
- ☐ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:
 - ☐ wpływ na zasoby własne
 - ☐ wpływ na dochody inne
 - ☐ Wskazać, czy dochody są przypisane do linii budżetowej po stronie wydatków

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok budżetowy	Wpływ wniosku/inicjatywy ⁵⁹						
		Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6).		
Artykuł								

W przypadku wpływu na dochody różne „przeznaczone na określony cel” należy wskazać linie budżetowe po stronie wydatków, które ten wpływ obejmie.

Należy określić metodę obliczania wpływu na dochody.

⁵⁹

W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 20 % na poczet kosztów poboru.